

Transcripten

Regionaal bedrijventerreinoffensief

Een evaluatie van de omgang met verouderingsprocessen binnen het bedrijventerreinenbeleid binnen de regio Groningen-Assen.

Masterthesis Sociale planologie 2015-2016

Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen

Rijksuniversiteit Groningen

Auteur BSc. André Cardoso Bronsema

Begeleider Dr. Ir. Katharina Gugerell

Tweede lezer Dr. Sierdjan Koster

26 januari 2017

Inhoud

1. Transcript gemeente Groningen [G1].....	2
2. Transcript gemeente Leek [G2]	14
3. Transcript gemeente Assen [G3]	29
4. Transcript regiobureau [R1].....	44
5. Transcript regiobureau [R2].....	58
6. Transcript provincie Drenthe [P1]	71
7. Transcript provincie Groningen [P2].....	80

1. Transcript gemeente Groningen [G1]

Respondent gemeentelijke beleidsambtenaar Groningen, Koningsweg

Het transcript betreft een woordelijke uitwerking van het semigestructureerde interview. De opzet van het interview is vooraf opgesteld, echter door het open karakter van de respons wijkt het interview deels af van de opzet.

Het interview is afgenomen op donderdag 16 juni 2016 met een gemeentelijke beleidsambtenaar binnen de Regio Groningen – Assen. Voorafgaand van het interview is toestemming gegeven om het interview op te nemen voor het verwerken van data. Het interview was opgedeeld in 4 delen. In het eerste deel is de opname gestart met informatie van de respondent. Het tweede deel bestond uit een introductie van het onderzoek en het interview. In het derde deel zijn vragen gesteld welke gericht waren op het gemeentelijke beleid en het betreffende bedrijventerrein. Tot slot is het interview afgesloten. De totale duur van het interview is ongeveer een uur.

I. Interviewer

R. Respondent

- 1 I. Ik zou graag willen schetsen hoe beleidsmakers omgaan met de verouderingsprocessen en de
2 herstructureringsingrepen of andere oplossingsrichtingen. Door het regionale
3 bedrijventerreinenbeleid van de regio Groningen – Assen te evalueren. Daarbij stel ik de
4 volgende hoofdvraag; In hoeverre is het besluit binnen de implementatie van het
5 bedrijventerreinenbeleid in de Regio Groningen – Assen gebaseerd op een grondige analyse
6 van verouderingsprocessen? Dus het besluit; wanneer iets verouderd is en geherstructureerd
7 moet worden en is deze gebaseerd op een analyse van veroudering. Zo heb ik een aantal
8 vragen gericht op het beleid van de gemeente Groningen en vervolgens zoomen wij in op een
9 bedrijventerrein Oosterhoogebrug of Koningsweg. Wat is de benaming die jullie hanteren?
- 10 R. Ik denk Koningsweg.
- 11 I. Goed. Dat was een korte introductie van de thesis. En van u, u bent werkzaam bij de
12 gemeente Groningen?
- 13 R. Ja, ben werkzaam voor de gemeente Groningen en ben in dienst van de gemeente Assen. En
14 mijn rol zit op het contact met de bedrijventerreinverenigingen en het beleidsmatig
15 adviseren op economisch terrein.
- 16 I. En in de dagelijkse praktijk, wat houdt het in?
- 17 R. Met name met de verenigingen met bedrijven. De stad is opgedeeld in 4 delen waar
18 bedrijvenverenigingen zitten. Met een collectief van ondernemers. Die hebben als doel om
19 samenwerking op allerlei vlakken te bevorderen. Bijvoorbeeld het gezamenlijk inkoop van
20 energie, of afvalverwerking. Maar ook het gesprekspartner met de gemeente. Het vertalen
21 van de wensen van ondernemers op gebieden over allerlei zaken die gaan over
22 infrastructuur. Bijvoorbeeld aanleg van glasvezel, duurzaamheidsprojecten of samenwerking
23 op de zachte kant van HR-beleid. Die verenigen hebben over het algemeen een parkmanager
24 in dienst. Die betalen ze en heeft als taak om een soort van spinnenweb te zijn en enerzijds
25 te kijken hoe het speelt met ondernemers en hoe brengen we dat naar de partners,
26 bijvoorbeeld gemeente Groningen? Wat hebben we dan nodig? Financiering, iets anders.
27 Daar hebben we dan constant gesprekken over.
- 28 I. En ook onderling contact met bedrijven zelf?
- 29 R. Dat hebben wij wel als EZ. Een team accountmanagers, welke met individuele bedrijven
30 contact hebben op directieniveau en daar vaak komen koffiedrinken. Hoe gaat het met de
31 business? Hoe zie je de toekomst en wat is de lange termijn visie? Wat heb je nodig en
32 kunnen wij als gemeente daar een rol in spelen? Het gaat om het vroeg signaleren van zaken
33 zodat je op tijd bij kan zijn om samen eventuele probleem om te lossen. Op HR-niveau is het
34 een andere afdeling, die hebben contact met bedrijven over de behoefte naar mensen; fte's
35 en het gemeenschappelijke belang van het kunnen plaatsen van mensen voor werkervaring
36 of mensen met een uitkering te integreren.
- 37 i. Je zei dat je werkzaam was voor de gemeente Assen?
- 38 R. Ik ben in dienst van de gemeente Assen en tijdelijk gedetacheerd voor de gemeente
39 Groningen. Dat komt uit het regioverband Groningen–Assen dat op een aantal thema's

40 samenwerkt. Op o.a. Economie. Je geeft aan dat je met name kijkt naar de regio voor
41 verouderingsprocessen. Ik denk dat het voor je onderzoek goed kan zijn om een interview te
42 hebben met [...]. Hij is degene die gaat over bedrijventerreinen in de regio. Tot een
43 jaargeleden en nu programmaleider Economie binnen de regio. Hij is ook betrokken geweest
44 bij een revitaliseringsproject. Welke onlangs is afgerond in de gemeente Groningen. In die
45 samenwerking van de regio is voor het terrein economie gezegd dat de agenda, de
46 strategische agenda, wordt bepaald door de twee kernen in de regio. Kijken we naar beleid;
47 waar we van elkaar kunnen leren en versterken. Wat als resultaat heeft dat we sinds een jaar
48 bezig zijn met; kunnen wij op tijdelijke basis personeel uitruilen om ook in de keuken van de
49 andere organisatie te kijken? En op die manier de samenwerking te bevorderen. Ik kom uit
50 Assen en neem de rugzak aan kennis mee naar Groningen. Er was een collega uit Groningen
51 kwam die hetzelfde deed in Assen. Ik werk tijdelijk voor Groningen maar heb kennis van
52 dingen die spelen in Assen en kom regelmatig in de organisatie in Assen.

53 I. En de kleinere kernen, hebben die ook mogelijkheden voor het detacheren?

54 R. Niet, het is er ongetwijfeld. Maar niet op dit beleidsterrein en niet binnen de samenwerking
55 van de regio. Dat heeft ermee te maken dat als je bijvoorbeeld kijkt naar de gemeente Haren,
56 daar zit een collega beleidsmedewerker economie voor 0.3 fte. De andere 0.7 fte moet je
57 allerlei andere zaken doen.

58 I. En hoe lang bent u inmiddels werkzaam bij Assen en Groningen?

59 R. In Assen nu zo'n 6 a 7 jaar. Hier in Groningen 1 jaar.

60 I. In Assen dan ook revitaliseringsprojecten mee gemaakt? Ze zijn er nu bezig met
61 Stadsbedrijvenpark.

62 R. Ja, Niet direct. Wel via de zijlijn. De beleidsmatige keuze om te revitaliseren was al eerder
63 gemaakt. Als het uiteindelijk een project wordt, heeft met gemeentelijke interne organisatie
64 te maken. De scheiding tussen beleid en projecten. Wordt het een project, dan wordt er een
65 projectleider op gezet, en die hebben een boel revitalisatieprojecten. Het resultaat moet
66 gehaald worden, het moet gerevitaliseerd zijn, daar zijn ze mee aan de gang. Het is voor een
67 beleidsafdeling minder nodig om daar in de 'lead' te hebben.

68 I. De onderbouwing, zoals dat dan gaat; het terrein moet gerevitaliseerd worden... Gaat dan
69 vanuit de politiek of heeft u daar ook een handje in?

70 R. Ik heb in beide gevallen, zowel in Assen als Groningen niet meegewerkt aan de analyse voor
71 de keuze om te gaan revitaliseren of niet. Ik weet wel hoe het gaat; vaak komt dat vanuit een
72 samenloop van omstandigheden. Je weet als beleidsambtenaar hoe de bedrijventerreinen in
73 de gemeente erbij liggen. In de zin van, wat is het ruimtelijk functioneren ervan? Bij een
74 uitvoeringsafdeling of ingenieursbureau hebben ze in de planning; de weg is technisch
75 versleten, riolering moet vervangen worden. Dat is de harde kant, van infrastructuur. De
76 randvoorwaarden die je als overheid scheidt. Het is ooit aangelegd en daar heb je een
77 afschrijvingstermijn voor hebt, waarvoor je jaarlijk geld reserveert. Om uiteindelijk opnieuw
78 te kunnen aanleggen of verbeteren. En anderzijds heb je het contact met de vergingen,
79 waarin je signalen oppikt van ondernemers, van functioneren wij nog op het terrein? Is er

80 een uitbreidingsbehoefte? Dan kan hier dan wellicht niet... Verouderde bedrijventerreinen
81 zijn vaak terreinen waar geen gronduitgifte meer kan plaatsvinden. Op het moment dat je
82 een kavel hebt en je staat daar met je bedrijfspand op en je gaat enorm succesvol groeien
83 dan pas je niet zomaar een stukje aan. Of je moet toevallig het pand van je buurman kunnen
84 kopen. Maar dat is vaak niet het geval. Dus ontstaat er een verplaatsingsvraag. Hoe moet de
85 gemeente dat doen? En in dat gesprek heb je het dan over; functioneert het bedrijventerrein
86 economisch nog, zoals je het van te voren had bedacht? Bijvoorbeeld met
87 laad/loscapaciteiten. Het bedrijf kan dan heel ander systeem hebben, qua logistiek. Met
88 grotere trucks, waar 30-40 jaar geleden hele andere trucks reden. Dan kun je tot de
89 constatering komen dat; eigenlijk kan het handiger zijn om dingen aan te passen. Daar het
90 kruispunt, de weg, of weet ik veel wat... Die twee dingen komen samen, er is een wens om
91 het industriegebied aan te passen en we weten dat de riolering aangepakt moet worden. Dan
92 trek je toch de hele straat eruit. Op die manier vinden dan die gesprekken plaats en
93 uiteindelijk kan daar een constatering uit komen, dat voor het economisch functioneren van
94 het bedrijventerrein goed zou zijn om daar een kwalitatieve impuls aan te geven. Dus te gaan
95 revitaliseren. Dan heb je het gesprek met elkaar, de partners. Als overheid weet je wat je
96 moet doen, namelijk je randvoorwaarden op infrastructuur in orde brengen. Maar dat
97 kunnen ook nog veel meer wensen zijn. Zoals glasvezel of andere zaken. Dat probeer je dan
98 in het gesprek zo goed mogelijk bij elkaar te brengen. Om te kijken; waar ligt de behoefte bij
99 deze revitalisering? Wat zijn de onderdelen? Wat gaan we oppakken? Is dat de infrastructuur
100 of is dat de groenvoorziening, moet er een picknickplek komen voor het lekker eten van je
101 broodje, moet de verblijfskwaliteit van het terrein verbeteren zodat je er blijft? Wat is het
102 vestigingsklimaat? Zijn ondernemers genegen om hier te vestigen? En zo niet, waarom dan
103 niet? Wat is er voor nodig om dat wel economisch aantrekkelijk te maken? Zo maak je een
104 propositie voor de revitalisering. Daaronder de reden waar het voor staat. Er moet dan ook
105 financiering onder, want je moet het allemaal optouwen. Dat kan financiering zijn vanuit het
106 ondernemersfonds, financiering vanuit de overheid. En die keuze om het project daarvoor
107 beschikbaar te stellen die wordt gemaakt in de politiek, de gemeenteraad. Dus het college
108 besluit om een bedrijventerrein te gaan revitaliseren en daar bepaalde elementen op te
109 pakken, en berekend het budget wat daar voor nodig is en stelt dat aan de gemeenteraad
110 voor.

111 I. Stel je hebt twee bedrijventerreinen die verouderd zijn. De middelen zijn niet oneindig. Hoe
112 wordt gekozen welk terrein gerevitaliseerd moet worden?

113 R. Volgens mij je niet zo zeer de keuze; wanneer moet je revitaliseren of niet? Maar je maakt de
114 keuze wanneer doen we wat? Er is nooit een situatie waar je één bedrijventerrein volledig
115 revitaliseert en tegen het andere terrein zegt; zoek het maar uit. We doen er niets want het
116 geld is op. Dus je kijk wat je kunt doen aan een bedrijventerrein en niet alles wat je wenst zal
117 tot uitvoering komen. Datzelfde geldt voor bedrijventerrein twee. Ik heb niet meegemaakt
118 dat de gemeente zegt; we zetten niet meer in op dit bedrijventerrein. Op het terrein is geen
119 geld meer beschikbaar. Het heeft ook te maken met de analyse die beleidsmatig wordt
120 gemaakt; hoe zien we de toekomst van het terrein en wat moeten we doen om de toekomst
121 te bewerkstelligen? Het kan zijn dat je voor, noordelijke begrippen, bij verouderde terreinen
122 een transformatie als mogelijkheid stelt. Want er is een druk uit de stad naar
123 woningbouwlocaties, ook binnenstedelijke woningbouwlocaties. En daarmee krijg je een

124 soort van bedrijventerreinvisie; welke bedrijventerreinen hebben we in de gemeente,
125 kwalitatief of kwantitatief. In het verleden toen de gronduitgifte nog voor de crises was, werd
126 er gekeken van wat geven wij jaarlijks uit aan bedrijventerreinen? Het was een groeiende
127 economie en wat verwachten wij aan behoefte naar terreinen? We moeten een ijzeren
128 voorraad hebben. Op basis daarvan maak je een planning en programmering. We moeten
129 altijd een bedrijventerrein gereed hebben op de plank voor bedrijven die zich er willen
130 vestigen. Dat is nu wat minder. In die visie maak je ook dat bedrijventerreinen die echt
131 afgeschreven zijn, waarvan je constateert dat ze verouderd zijn en dat ze een impuls kunnen
132 gebruiken, dat je kijk naar wat is die impuls dan? Hoe zien we dit terrein economisch
133 functioneren? En wat is daarvoor nodig? Dat kan ook zijn dat je heel bewust zegt dat je nu
134 even niets doet. Dat kan ook. Je moet altijd rommelgebiedjes hebben in de stad. Koningsweg
135 is daar een voorbeeld van. Het is een verouderd bedrijventerrein. Het functioneren is nu
136 anders dan dat het in het verleden was. Als je er komt en vergelijkt met een bedrijventerrein
137 op het Eemskanaal of met Westpoort, wat nog niet echt een bedrijventerrein is. Eigenlijk
138 alleen een stuk grond waar de infra al klaar ligt. Of het Zernike, ook een bedrijventerrein, het
139 noordelijke deel. Maar Koningsweg, wat in het verleden een andere functie had, maar het
140 zorgt in de natuurlijke cyclus die een bedrijventerrein heeft, dat er ook aspecten meespelen
141 als de huurprijs. Wat voor panden daar niet zo hoog is in vergelijking met andere terreinen.
142 En dus bedrijfjes, autobedrijfjes... Soms ook bedrijven die heel creatief zijn, die vinden daar
143 hun plek. Als je daar nu overheen loopt, dan denk je 'goh het is een zootje'. Van veel
144 bedrijven die er gevestigd zijn, denk je 'hoe is de vergunning verleend'? Is er überhaupt een
145 vergunning voor? Wat moeten we hiermee? Je kunt er als Leek doorheen rijden en denken
146 van platgooien, woningen erop. Klaar. Maar het functioneert wel. Het is een soort van
147 broedplaats. Er gebeuren soms activiteiten waar je als gemeente minder blij mee bent. In
148 leegstaande panden ontstaat soms ook hennepplantages, dat zijn economische activiteiten
149 die we direct handhaven. Maar het zijn activiteiten waar je van te voren niet bedacht kon
150 hebben. Die er wel zijn gaan zitten. Is dit de meest handige plek in de stad om daar te gaan
151 zitten voor het type bedrijf? Anderzijds het zit er en functioneert. Dat constateer je dan. Dan
152 maak je een keuze, moeten we hier als overheid op sturen? De stad inrichten zoals we
153 denken zoals het zou moeten. Vanuit blauwdrukplanning. Die tijd is geweest en er wordt nu
154 veel meer gefaciliteerd. Dus ook ontstaan er activiteiten waarvan je denkt; hadden we van te
155 voren niet bedacht maar het kan niet kwaad zolang er maar geen onveilige situatie op
156 openbare orde ontstaat. Dan kun je zeggen, we laten het zoals het is. Maar je bent wel bezig
157 met een stip op de horizon, een langere termijnvisie voor het terrein. En wat betekent dit
158 voor de bedrijven? Welk perspectief kunnen we geven, stel dat blijven bestaan en dat ze
159 groeien en over 5 jaar niet meer? Die verdwijnen uit zichzelf.

160 I. Oké, we hebben al behoorlijk wat vragen deels geraakt. Dus ik zal gaande weg kijken wat van
161 belang is en wat niet. Wat ik belangrijk vind; je zei dat een bedrijventerrein verouderd is.
162 Wanneer bepaal je wanneer deze noemt als verouderd?

163 R. We hebben geen afwegingskader. Geen kwantitatief kader, dus geen checklist waar instaat;
164 dit zijn de criteria op de basis waarop wij vinden dat het verouderd is. Voldoet het aan onze
165 definitie van een verouderd bedrijventerrein en zeggen we dat we een vernieuwingsproces in
166 moeten en gaan revitaliseren. Zo feitelijk analytisch gebeurt het niet is mijn indruk. Zou
167 kunnen, ik ben ook maar een ambtenaar tussen 3000 andere, maar ik ken ze niet.

- 168 I. Die indruk had ik ook. Aan de andere kant bij het IBIS, wat ook een soort van plan is, wordt
169 wel duidelijk een besluit gemaakt. Dit terrein is verouderd en deze niet. Wanneer noem je
170 het als verouderd en wanneer gaat men over naar de volgende stap?
- 171 R. Dat is een interessante. Volgens mij is het als je aan een beleidsmedewerker vraagt wat zijn
172 verouderde bedrijventerreinen? Dan wijzen we allemaal dezelfde aan; Koningsweg,
173 Ulgersmaweg, Witte Lam, de zone langs het Reitdiep.
- 174 I. Hoendiep?
- 175 R. Deels, maar daar is de discussie; feitelijk is het terrein niet verouderd. Wat is überhaupt
176 feitelijk verouderd? De infrastructuur is in orde, er is glasvezel aangelegd, de logistieke infra
177 werkt. Alleen is het wel een terrein waar vastgoed leegstaat. Waar je ook ziet dat er andere
178 een trend, druk op het gebied. Namelijk een verandering in de detailhandelswereld. Een
179 overaanbod aan winkelruimte. Een bedrijventerrein / detailhandelsfunctie die in
180 concurrentie is met het gebeuren op de Sontweg. Dus dit is een gebied waarvan niet met
181 criteria besloten wordt, maar meer vanuit de ondernemersvraag. De ondernemers hebben
182 zich verenigd en zien ontwikkelingen gaande in het vakgebied, ze hebben een wens in het
183 functioneren in het gebied. De groenstructuur kan beter, we snappen we dat de gemeente
184 bezuinigd en minder geld besteed aan groen, maar we hebben relatief veel bezoekers in het
185 gebied. We zijn een detailhandelsfunctie en het stoort ons. We hebben een representatieve
186 functie. Dat zijn aanleidingen om te zeggen, blijkbaar is het voor dit gebied nodig om een stip
187 op te horizon te zetten, waar gaat het gebied naar toe en wat is er nodig om te komen. Ook
188 voor de ondernemers die er nu zitten, die zijn er mee bezig. Wat gebeurt er en wat moet ik
189 zelf doen? Dus voor dit gebied zijn we net begonnen met een traject waarin we analyseren
190 hoe het gebied functioneert, en hoe kunnen we herstructureren? Herstructureren in
191 bijvoorbeeld een transformatie naar woningbouw, naar een aantal functies die hier zitten
192 maar op een andere plek willen gaat zitten. Het uitruilen van vastgoed, hoe doe je dat?
- 193 Dat geldt voor Koningsweg niet. Terwijl het op basis van een checklist ook wel meer een
194 verouderd terrein is. Maar hier zien we ook dingen ontstaan. Hier zitten veel ondernemers en
195 bedrijven die niet bezig zijn met hun verdere toekomst, die met name in de opstart fase
196 zitten. Of het niet belangrijk vinden wat hun buurman doet. Dus daar speelt dat minder.
- 197 I. Zitten er voornamelijk jonge bedrijven?
- 198 R. Ja, ik weet niet precies hoe oud het is. Hier zie je wel dat er enige verkleuring is richting
199 detailhandel. Je ziet dat dit soort bedrijventerreinen, daar ontstaan allemaal zaken die wij als
200 gemeente niet hadden voorzien. Een indoorbeachvolleybalhal, een trampolinehal, bedrijfjes
201 die heel erg op het grijze gebied functioneren op detailhandel, webshops of groothandel.
- 202 I. Mede doordat de huur zo laag is?
- 203 R. Dat zijn vaak bedrijven die op een zolderkamer begonnen met maar 200 euro. Die webshops,
204 dat zijn vaak bedrijven die vanuit huis beginnen. Dan stel je eisen aan een plek. Je moet spul
205 kunnen vervoeren, je hebt opslagruimte nodig. Het hoeft niet representatief te zijn, want
206 daar is mijn site voor. De huur moet niet hoog zijn, want ik heb nog niet dusdanig omzet om
207 daar in te investeren. Die vinden vrij logisch een plek hier. Er zijn een aantal die groeien door

- 208 en willen wel een representatieve functie. Tonika is daar een voorbeeld van. Die hebben een
209 etalage functie.
- 210 I. Is daar ook wrijving tussen? Tussen bedrijven die niet representatief hoeven te zijn en andere
211 wel.
- 212 R. Ja, dat kan zeker gebeuren. We zien hier dat er een webshop zit die enorm hard gaat,
213 daartegenover zit een autohandelaar die zijn auto's aan de weg parkeert en opslaat.
214 Daardoor kunnen zij minder laden en lossen. Dat is wel een probleem.
- 215 I. Daar is wel druk op.
- 216 R. Wat we nu aan het onderzoek zijn, door studenten van de universiteit hier, een soort van
217 detailhandel is outletverkoop. De inventaris van failliete cafés, de Mamamini's van deze
218 wereld. We zien dat gebeuren, we weten niet zo goed wat we daar mee moeten. Vaak zijn
219 het activiteiten die soms niet eens mogen in het bestemmingsplan. We zijn aan het
220 onderzoeken, wat zijn die activiteiten, hoeveel mensen werken daar en waarom zitten ze op
221 het terrein. Moeten wij hun beleidsmatig sturen?
- 222 I. Je zei net ook dat er veel contact is met parkmanagers. Is er ook Parkmanagement actief op
223 dit terrein?
- 224 R. Niet in het specifiek dit terrein, wel iemand die deze hele hoek voor zijn rekening neemt.
225 VBNO, Vereniging Bedrijventerreinen Noordoost. Dat zou ook interessant kunnen zijn om
226 hem te spreken. Bert van Oost. Hij is de persoon die belangen vertegenwoordigd voor
227 ondernemers in dit deel van de stad. Oosterhoogebrug hoort daar bij.
- 228 I. Het viel mij op dat het bedrijventerrein niet expliciet is aangesloten bij een vereniging. Bijna
229 elk terrein heeft een parkmanager, behalve deze. Hoe komt dat?
- 230 R. Dat zou interessant zijn voor Bert.
- 231 I. Op het terrein zelf, zou je het kunnen beschrijven aan de hand van verschillende typeringen?
232 Er is dienstverlening actief, maar onder welke generatie terreinen zou je het kunnen
233 plaatsen?
- 234 R. Dat weet ik niet zo goed. Maar dat kun je halen uit het bestemmingsplan halen. We hebben
235 wel, voor mijn tijd, daar weet [...] veel van, Project Rode Loper opgezet. Een
236 revitaliseringsproject. We hebben de stukken wel in het archief. Daar staat ook veel in, wat
237 de geschiedenis is van een terrein en hoe ontstaat zoiets. VBNO heeft een website. VBNO.nl
238 en daar zie je Bert van Oost met zijn mobiele nummer.
- 239 I. Oké, De Rode Loper had ik ook bestudeerd. Daarin wordt een verschuiving van focus
240 beschreven, van revitaliseren naar faciliteren. In hoeverre heeft de gemeente een focus op
241 revitaliseren?
- 242 R. Niet. Op het moment helemaal niet. Mijn algemene indruk van de stad is dat alle
243 bedrijventerreinen die een revitalisering nodig hadden ook zijn gerevitaliseerd. Daarmee is
244 het grote revitaliseringsproject afgesloten. Dus dat speelt niet, ook niet omdat het beleid is

- 245 veranderd naar sturen en faciliteren. Waar de behoefte van ondernemers ligt. Als de
246 ondernemers met een goed plan komen, dan zijn wij heel erg bereid om daar dan aan mee te
247 denken. Bijvoorbeeld bij corpus Den Hoorn, ten zuiden van de Martini Ziekenhuis. Op zich
248 functioneert het terrein prima, maar de ondernemers hadden wel een behoefte. Er was een
249 onvoldoende prettig verblijfsklimaat. Vanuit het ziekenhuis en bedrijven was er meer
250 behoefte aan recreatie in de pauze. Het project is volledig bedacht voor de ondernemers zelf;
251 een boulevardachtige stoep, vanuit het ziekenhuis in één rechte lijn. Hier staan bomen, dat is
252 van hier tot hier gekapt en hier is een uitkijktijger aangelegd. Als je hier staat kijk je over de
253 boulevard richting de plas. Dat ziet er leuk uit. Daar kan je een broodje eten in de middag.
254 Bedacht door ondernemers, uitgevoerd en meegefinancierd door ons. Is het een noodzaak
255 voor het gebied? Een verhoging van de kwaliteit van het gebied. Bedacht door de
256 ondernemers, maar wij hebben mee betaald voor 1/3 deel. Het is geen van te voren
257 bedachte revitalisatie.
- 258 I. In het verlengde daarvan. Hoe wordt omgegaan met veroudering, is daar wel een focus op?
259 Wordt er bijvoorbeeld in de gemeente gemonitord?
- 260 R. Niet dat ik weet.
- 261 I. Er zijn wel borgschouwen gaande in wijken.
- 262 R. Ja, ook op bedrijventerreinen wel. Met oog op beheerkwaliteit. Het zijn met name de
263 bedrijfsverenigingen en de parkmanager die dat organiseren. Bijvoorbeeld in dit gebied heeft
264 de parkmanager alle bedrijven aangeschreven en heeft een middag georganiseerd om een
265 borgschouw te doen. Dat gaat naar ons toe. Naar het beheers- en onderhoudsysteem. Maar
266 daar wordt nu niet een analyse gedaan naar het economisch functioneren van het terrein.
- 267 I. Zou dat wel gewenst zijn om zoiets te koppelen?
- 268 R. Ja, dat denk ik wel. Enerzijds wel, wat je moet weten hoe je stad eruitziet. Anderzijds is de
269 noodzaak minder omdat je als overheid een andere houding aanneemt. Een analyse kan ook
270 problemen maken. Dat je constateert dat er een probleem is. Voor dit gebied Koningsweg, op
271 basis van een checklist constateer je dat het verouderd is, dat je moet revitaliseren. Maar
272 misschien is er een mening dat het bedrijventerrein prima functioneert. De ondernemers
273 klagen niet. Behalve dat ze soms last hebben van elkaar. Laat het lekker zijn. Er vinden
274 economische activiteiten plaats, je hebt er geen last van.
- 275 I. Zodoende zou je de verouderingsstatus kunnen koppelen aan de verschijningsstatus van het
276 bedrijventerrein?
- 277 R. Ja, ook verouderde bedrijventerreinen hebben een functie in de stad. En misschien
278 functioneren ze wel, juist omdat ze verouderd zijn.
- 279 I. Inderdaad, interessant. Een stukje Terreinwinst, daar wordt wel over geschreven maar het is
280 moeilijk om er informatie over te vinden. Terreinwinst was een actie om te revitaliseren. Wat
281 is daarmee de stand van zaken?
- 282 R. Die is afgesloten. Ik zal zo in het archief van [...] kijken.

- 283 I. In het bestemmingsplan van 2013 wordt er wel naar gerefereerd. Maar dat is redelijk recent
284 afgesloten?
- 285 R. Ja, dat is in 2015 afgesloten.
- 286 I. Er wordt o.a. wel een fondsondernemend Groningen genoemd. Wat is daarvan de invloed
287 voor bijvoorbeeld het opzetten van een kwaliteitsimpuls?
- 288 R. Dat is eigenlijk de nieuwe manier van werken met elkaar. Het fondsondernemend Groningen
289 wordt gevuld door ondernemers zelf, ze betalen een extra vorm van belasting. Daarmee
290 hebben ze over de stad breed een fonds waarmee ze zelf projecten kunnen doen. Daar
291 hoeven ze geen verantwoording voor af te leggen aan de overheid, dat doen ze voor elkaar.
292 Als het in het algemeen belang is, bijvoorbeeld het voetpand bij het Martini ziekenhuis,
293 daarvan zeggen de ondernemers dat ze het graag gerealiseerd zien. Daarvoor hebben ze geld
294 uit het fonds gehaald om dat te kunnen betalen. Dan hadden nog 1/3 deel niet gedekt, van
295 zon 150.000 euro was zo'n 100.000 euro gedekt. Met die vraag kwamen ze bij de gemeente;
296 zijn jullie bereid dat gat te dichten? Daarvoor is het besluit genomen. Wij faciliteren de
297 ondernemers met hun eigen plannen.
- 298 I. Is elk bedrijventerrein binnen de gemeente Groningen daar bij aangesloten?
- 299 R. Ja, alle ondernemers betalen aan het fonds. En de bedrijventerreinverenigingen hebben een
300 soort betrekkingrecht in dat fonds. Dat is op internet trouwens goed te vinden. Er wordt
301 uitgelegd hoe het fonds functioneert. Alle verenigingen zitten daarbij in en hebben
302 betrekkingrecht. Een overzicht van alle projecten staan daar.
- 303 I. Aangezien Koningsweg niet expliciet bij een parkmanager hoort...
- 304 R. Ze zitten wel bij het VBNO. In het deelgebied. Dus in principe hebben de ondernemers recht
305 op geld van het ondernemersfonds.
- 306 I. Is er een soort kwaliteitsslag geweest op Koningsweg?
- 307 R. Niet bij mij bekend. Maar het is ook het manco dat ik maar net hier rond loop.
- 308 I. Inderdaad, ik kon er ook niets over vinden. Veel van mijn vragen zijn al deels behandeld, de
309 structuur is daardoor enigszins gewijzigd. Om even terug te gaan naar de regio Groningen –
310 Assen die had in 2010 een regionaal beleid opgesteld. U bent daar eigenlijk in levende lijve
311 een proef van, dat u bij de gemeente Groningen zit. Er zijn destijds afspraken gemaakt
312 betreffende bedrijventerreinen. Worden die nog nageleefd of is het in de ijskast?
- 313 R. Er vinden op het moment geen projecten plaats binnen de regio Groningen – Assen, die van
314 invloed zijn op verouderings- of revitaliseringsprocessen van bedrijventerreinen. De focus
315 binnen de regio ligt veel meer bij samenwerking, met ondernemers, kennis deling, dat soort
316 zaken. Er zijn in het verleden afspraken gemaakt. Die zijn in 2014 geactualiseerd. Daar kan
317 [...] je alles over vertellen. Dat is over de volle breedte geweest. Daar zijn een aantal zaken in
318 de agenda die we in het verleden deden, die we nu niet meer doen. Bijvoorbeeld
319 grootschalige projecten als natuurherstel. Op het economische domein is er wel een analyse
320 gemaakt van de plancapaciteit van de regio. De gemeente maakt zijn eigen plannen over

321 bedrijventerreinen. Een analyse van welke plannen hebben de gemeenten op de plank
322 liggen, welke zijn in voorbereiding en welke kunnen we uitgeven. Daar kwam de constatering
323 uit dat er een enorme overcapaciteit is. Er moeten plannen worden geschrapt. Dat is gedaan.
324 Er zijn ook gemeenten gecompenseerd omdat ze grond hadden aangekocht. Daar is
325 vervolgens een model- een samenwerkingsmodel gemaakt. Een instemminsmodel waar elke
326 gemeente op staat, met hoeveel bedrijventerrein zij heeft. Hoeveel is uitgeefbaar? Hoeveel
327 braakliggende kavels zijn er? Er zijn afspraken gemaakt welke wel en welke niet worden
328 uitgegeven. Een afspraak waar iedereen zich aan gehouden heeft is de prijsafpraak. In
329 principe worden die afspraken goed nageleefd. De portefeuillehouders van de gemeente zien
330 elkaar geregeld en spreken ze over de stand van zaken. De monitoring binnen de regio van
331 o.a. bedrijventerreinen, de mimiek van de vastgoedmarkt.

332 I. Wordt bij die monitoring ook de verouderingsaspecten meegenomen?

333 R. Nee.

334 I. Alleen uitgifte?

335 R. Ja. Kwantitatieve monitoring op hoeveelheden. Geen kwaliteit.

336 I. In hoeverre is dat wenselijk dat de kwaliteit niet wordt meegenomen? Zou u het anders
337 willen zien?

338 R. Het is wat mij betreft wel wenselijk dat dat wordt meegenomen. Ja, net dat bijvoorbeeld de
339 discussie niet alleen gaat over de kwaliteit van een terrein, maar ook het economisch
340 functioneren van het terrein. Dus ook de typologie. Want Westpoort is een ander terrein dan
341 Vriezebrug in Tynaarlo.

342 I. In de regio zijn herstructureringsprojecten genoemd. Die staan dus in de ijskast, met geen
343 grote kwaliteitsimpulsen. Het fondsondernemend Groningen, zoiets had de regio ook voor
344 ogen. Om de winst te koppelen met de kosten. In hoeverre moet zoiets als het
345 fondsondernemend Groningen worden opgezet voor de gehele regio?

346 R. Ik denk dat regionale samenwerking op dat vlak wenselijk is. Of het gaat gebeuren betwijfel
347 ik.

348 I. En waarom?

349 R. Omdat je dan in een andere discussie terecht komt. Ben je bereid als gemeente om je
350 eigenzeggenschap op te geven? Dezelfde discussie die plaats vindt in Europa. In hoeverre
351 mogen lidstaten besluiten over projecten die van invloed zijn over hun eigenzeggenschap?
352 Mijn persoonlijke mening ten aanzien van de gronduitgifte en grondprijzenbeleid bij een
353 bedrijventerrein, wat vanuit het verleden ging via het grondbeleid van de gemeente dat dat
354 binnen de regio Groningen – Assen naar één grondbeleid zou moeten. Want daarmee
355 voorkom je concurrentie, of oneerlijke concurrentie over de uitgifte van bedrijventerreinen.
356 Het geluk wat je hebt als je gemeente A bent en een bedrijf buiten de regio zich wil vestigen
357 om moverende redenen kiest voor gemeente A. De winst van die keuze voor rekening komt
358 van gemeente A, terwijl de reden voor het bedrijf meer te maken heeft met het functioneren

- 359 van de regio, dan voor de gemeente. Mijn persoonlijke mening is dat we daar veel meer op
360 moeten samenwerken. Ik geloof niet dat de verschillende gemeentebesturen in de regio daar
361 toe bereid zijn. Kijk alleen al naar de herindelingsdiscussie, tussen bijvoorbeeld Haren en
362 Groningen. Haren moet, volgens mij, wel samen met Groningen en toch hebben ze besloten
363 dat ze zelfstandig willen blijven.
- 364 I. Zoiets zou in het verlengde liggen van de afspraken die al zijn gemaakt. Welke gemeente wel
365 mogen uitbreiden en welke niet. Dus in die zin zou je doorzetten in het grondbeleid. Maar
366 ook met bijvoorbeeld een fonds zoals Ondernemend Groningen voor de gehele regio?
- 367 R. Ja zeker.
- 368 I. In hoeverre gebruikt u beleidsplannen in de praktijk? Het convenant bedrijventerreinen van
369 de regio die is geactualiseerd in 2014, hoe vaak gebruikt u dat in de praktijk?
- 370 R. Nauwelijks. Ik weet wat er in staat, als het van invloed is dan weet ik wat ik moet doen. In het
371 instemmingsmodel staat dat als er een kans is om grond uit te geven, wat niet in de
372 afspraken staat dat het dan in gezamenlijke besluitvorming plaats vindt. Zo heeft een
373 Groningse een ondernemer gehad die grond wou kopen wat alleen op die plek kon. Stond
374 niet in de afspraken, dus is het voorgelegd en is gevraagd van andere gemeente. Dat is
375 gegeven en is van de grond gekomen. Dus ik heb het zelf niet op het bureau liggen, maar als
376 er wat speelt dan weet ik wat ik moet doen.
- 377 I. Het provinciaal herstructureringsprogramma, in hoeverre heeft de gemeente daar invloed, of
378 maken ze gebruik van de provinciale plannen?
- 379 R. Onvoldoende. Ik heb geen idee hoe het provinciaal herstructureringsprogramma eruit ziet.
380 De samenwerking met de provincie Groningen is hier een totaal andere dan bijvoorbeeld met
381 de gemeente Assen en de provincie Drenthe. Daar deden we meer dingen samen en wist ik
382 wie mijn collega's waren. Ik zit hier een jaar en heb onvoldoende zicht op wie er binnen de
383 provincie zit en heb mij onvoldoende verdiept daarop, omdat het ook nog niet nodig was.
- 384 I. Ligt dat er aan dat de focus van de provincie niet bij het gemeentelijke bestuur ligt van
385 Groningen, maar bij de periferie? Of heeft dat andere beweegredenen.
- 386 R. Dat weet ik niet...
- 387 I. Het IBIS, daarin zou je als het ware elk jaar een lijst invullen van indicatoren van
388 bedrijventerreinen binnen de gemeente. Wordt dat nog steeds gedaan? Vast, niet door mij.
389 Geen idee wie.
- 390 R. Oké. Zo komen we aan het einde van het interview. De reden dat ik het bedrijventerrein
391 Koningsweg heb geselecteerd, omdat in IBIS een aantal bedrijventerreinen binnen de regio
392 worden beschreven als verouderd. De mate van veroudering noemen ze niet, maar
393 Koningsweg is wel verouderd en Ulgersmaweg daarentegen niet. Wat in mijn ogen wel zou
394 moeten zijn. Hoe komt dat dan, waarom die wel en die niet?
- 395 I. Geen idee. Daar kan ik je geen antwoord op geven.

- 396 R. In het verlengde daarvan. Waarom wordt het bedrijventerrein niet geselecteerd voor een
397 kwaliteitsslag, terwijl er wel plannen zijn voor het gebied rondom het terrein. Voor de
398 Eemskanaalzone.
- 399 I. Nee... Sorry...
- 400 R. Hoe zit dat met de plannen voor de Eemskanaalzone?
- 401 I. Welke plannen bedoel je dan precies?
- 402 R. Het gebied rondom het kanaal zou worden aangepakt, het knooppunt. Het herontwikkelen,
403 of juist een transformatie naar woningbouw. De Tasmantoren is er een onderdeel van. Zo
404 hadden ze plannen voor het gehele gebied. Waarom wordt het bedrijventerrein daarin niet
405 meegenomen als bekend is dat het verouderd is?
- 406 I. Geen idee.
- 407 R. Dan kan ik er moeilijk over doorvragen... iets anders, heeft u zelf een terreinschouw gedaan,
408 of borgschouw?
- 409 I. Nee, geen ervaring mee.
- 410 R. Dan was dat het interview...
- 411 I. Mooi binnen de tijd, een uurtje ongeveer.
- 412 R. Heeft u nog opmerkingen die niet aanbod zijn gekomen? En over het interview zelf?
- 413 I. Nee. Ik ben heel nieuwsgierig naar de resultaten van je onderzoek. Wat je er uit haalt, welke
414 adviezen met name. Want er kunnen veel adviezen in zitten.
- 415 R. Het interview zelf?
- 416 I. Prima. Geen opmerkingen over.
- 417 R. Bedankt, dan zullen we gaan afsluiten.
- 418 I. Succes met je onderzoek en hou mij op de hoogte.

2. Transcript gemeente Leek [G2]

Respondent gemeentelijke beleidsambtenaar Leek, Diepswal en Leeksterhout

Het transcript betreft een woordelijke uitwerking van het semigestructureerde interview. De opzet van het interview is vooraf opgesteld, echter door het open karakter van de respons wijkt het interview deels af van de opzet.

Het interview is afgenomen op donderdag 16 juni 2016 met een gemeentelijke beleidsambtenaar binnen de Regio Groningen – Assen. Voorafgaand van het interview is toestemming gegeven om het interview op te nemen voor het verwerken van data. Het interview was opgedeeld in 4 delen. In het eerste deel is de opname gestart met informatie van de respondent. Het tweede deel bestond uit een introductie van het onderzoek en het interview. In het derde deel zijn vragen gesteld welke gericht waren op het gemeentelijke beleid en het betreffende bedrijventerreinen. Tot slot is het interview afgesloten. De totale duur van het interview is ongeveer een uur.

I. Interviewer

R. Respondent

- 1 I. Het doel van de thesis is het vaststellen hoe beleidsmakers omgaan met
2 verouderingsprocessen en zijn oplossingsrichtingen door de implementatie van het regionale
3 bedrijventerreinenbeleid te evalueren. En hierbij heb ik dat de volgende hoofdvraag
4 opgesteld; In hoeverre is het besluit binnen de implementatie van het
5 bedrijventerreinenbeleid in de Regio Groningen – Assen gebaseerd op een grondige analyse
6 van verouderingsprocessen?
- 7 R. Dat is een hele specifieke vraag.
- 8 I. Met ‘het besluit’ bedoel ik een terrein al dan niet verouderd is en of deze geherstructureerd
9 moet worden.
- 10 R. Voor veroudering zijn allerlei criteria en er zijn verschillende vormen van herstructurering.
11 Het is dus wat lastig om het in zijn algemeenheid aan te geven. Er zijn tijden geweest dat de
12 provincie potten met geld had voor een revitalisering of herstructurering. Er werd dan een
13 project voor gemaakt, of ze daar middelen voor bijzetten. Om zo in aanmerking te komen
14 voor gelden. De laatste jaren hebben we Industriepark Leek zon project gedraaid, een
15 revitaliseringsproject. Sinds dien hebben wij geen revitaliseringsproject meer gehad.
- 16 I. Wanneer is dat revitaliseringsproject opgestart?
- 17 R. Dat was uitgevoerd in de periode van 2004-2007. Dat was voor een ander bedrijventerrein
18 dan de terreinen van het onderzoek. Leeksterhout is vrij nieuw. Het stamt van de jaren '90.
19 Dus eigenlijk is het niet verouderd. Er wordt verder niets aan gedaan. Als er dingen spelen,
20 dan spelen wij er op in. Er is onlangs nog een slagboom met een camera neergezet. Maar
21 daar maken wij ons niet druk over de veroudering. Diepswal is wel iets ouder. Het dateert
22 van de jaren '70-80. Het is een heel gemengd bedrijventerrein. Met grote bedrijven, kleine
23 bedrijven, wonen-werken. Van alles wat. Maar qua veroudering zijn er delen die er minder
24 florissant uit zien. Waar de panden van de ondernemers er niet zo goed uitzien en het een
25 rommeltje is. Dat soort plekken zijn er bij. Voor de rest, de openbare infra valt dat mee.
- 26 I. Daar komen we straks op terug. Er zijn een aantal specifieke vragen voor de terreinen
27 opgesteld. Allereerst zou ik graag een aantal vragen willen stellen over de regio en het beleid
28 van de gemeente Leek. En dan gaan we gaandeweg over naar de bedrijventerreinen, die u
29 noemde. Eerst iets over u, wat is uw functie binnen de gemeente?
- 30 R. Mijn functiebenaming is beleidsmedewerker ruimtelijke ontwikkelingen en economische
31 zaken. Maar primaire focus ligt op economische zaken. Dat houdt in een accountmanager
32 bedrijventerreinen, dus een aanspreekpunt voor bedrijven, de verkoop van terreinen en alles
33 wat op terreinen speelt valt er onder. Maar het kunnen ook andere ondernemers buiten
34 deze gebieden. Het is dus heel breed.
- 35 I. Zodoende bent u ook betrokken bij de planvorming, met bestemmingsplannen en dergelijke?
- 36 R. Als het om bedrijfslocaties ben ik betrokken bij de planvorming.
- 37 I. En heeft u nog andere functies gehad binnen dezelfde gemeente?

- 38 R. De laatste jaren, toen de nieuwbouw en verkoop van terreinen in zakte, had ik wat tijd voor
39 andere zaken. Maar daar voor ben ik als projectleider werkzaam geweest. Projecten met de
40 aanleg van glasvezel in Leek- Tolbert.
- 41 I. Dat was breder dan op alleen bedrijventerreinen?
- 42 R. Sterker nog, het glasvezelproject was juist niet op bedrijventerreinen. Daarnaast was ik
43 projectleider locatieontwikkeling. Dat houdt in dat we kijken of de gemeente iets anders kan
44 met gronden die niet ontwikkeld zijn. Zo ook een aantal zonneparken. Naast mijn EZ-werk
45 een aantal diverse andere projecten.
- 46 I. Als accountmanager vallen alle bedrijventerrein van Leek onder uw portfolio?
- 47 R. Ja, ik ben ook de enige in EZ-functie.
- 48 I. De volgende vragen gaan voornamelijk over het beleid van de gemeente Leek, voornamelijk
49 het beleid wat zich specificeert voor bedrijventerreinen. Heeft een integraal beleid voor
50 bedrijventerreinen, of is deze terrein-specifiek?
- 51 R. Eigenlijk heeft de gemeente geen geschreven beleid. Wel is er een economisch jaarverslag
52 wat inspeelt op de bedrijventerreinen op het gebied van verkoop en andere maatregelen die
53 eventueel aan de orde zijn. Bijvoorbeeld glasvezelprojecten, wat ook een belangrijk item is
54 om terreinen up-to-date te houden. Dat er goed internet beschikbaar is, wat niet altijd het
55 geval is op oudere terreinen. Maar is er geen beleidsnota specifiek voor bedrijventerreinen.
- 56 I. Met betrekking tot veroudering en herstructurering, wordt dat beschreven in de jaarlijkse
57 nota?
- 58 R. Ja, voor zover er dingen spelen, dan wordt dat meegenomen in de jaarlijkse nota.
- 59 I. In Leek is een beheersverordening van kracht op de bedrijventerreinen, althans de twee
60 bedrijventerreinen voor het onderzoek. In hoeverre heeft een beheersverordening invloed
61 op de implementatie van het beleid?
- 62 R. Beheersverordening is een ruimtelijke ordeningsmaatregel of instrument, wat niet specifiek
63 is voor de bedrijventerreinen. Het is ingesteld met een technische achtergrond, omdat
64 bestemmingsplannen na 10 jaar vernieuwd moeten worden. Als de gemeente daar niet aan
65 toe komt wordt een beheersverordening verklaard. Dat heeft geen invloed op beleidskeuzes.
- 66 I. Wat is de stand van zaken met de in Intergemeentelijke structuurvisie Leek – Roden?
- 67 R. Dat is een belangrijk beleidskader, wat dateert uit 2009. Het is ontwikkeld in de periode van
68 voor de crises. Van 2005 tot 2008 en is vastgesteld in 2009. Waarbij gedacht wordt van groei
69 in de regio. Er geen nieuwe structuurvisie, ondanks dat deze achterhaald is. Daar stond een
70 visie voor de bedrijventerreinen. De oudere terreinen zouden getransformeerd of
71 geherstructureerd worden, waarbij het idee was om de grote industriële bedrijven te
72 verplaatsen, al dan niet met geforceerde overheidsingreep of door de gemeente.
73 Transportbeweging zou zich verplaatsen rond de snelweg. En dan zouden de oudere
74 terreinen of wonen of kleinschalige bedrijvigheid achterblijven. Een hele mooie visie, maar
75 we zijn nu bijna 10 jaar verder en er is niet veel van terecht gekomen. Dat heeft te maken

- 76 met de crises en de bijstelling van prognoses van bijvoorbeeld woningen. Om
77 bedrijventerreinen leeg te maken en woningen te bouwen is niet in vraag op het moment.
78 Dat betekent dat we niet actief zijn in het uitplaatsen van bedrijven. Als een bedrijf zich zelf
79 verder wil ontwikkelen, en dat langs de snelweg wil dan is dat prima. Maar we zijn niet actief
80 bezig om bedrijven daar naar toe te bewegen.
- 81 I. Zijn er elementen die tot stand zijn gekomen uit de structuurvisie?
- 82 R. Elementen zoals nieuwe woonwijken en bedrijventerreinen wel, maar die waren al in
83 ontwikkeling. Daarin zijn we verder gegaan. Ze gingen tijdens de crises jaren wat minder
84 hard. Dat begint nu aan te trekken, zowel woon als bedrijventerreinen sinds dit jaar. Maar
85 tijdens de structuurvisie had Leeksterveld 3 fases. Na de visie zijn in het kader van de regio
86 Groningen – Assen plannen geschrapt waar in ons geval Leeksterveld fase 3 is geschrapt. Fase
87 2 is qua planvorming overheid, maar nog niet bouwrijp. Daarvoor zijn nog voldoende kavels
88 in fase 1.
- 89 I. U noemde een aantal plannen, zijn er daarnaast nog andere beleidsplannen die u gebruikt in
90 de dagelijkse praktijk?
- 91 R. Belangrijk zijn de bestemmingsplannen, voor elk terrein is een plan. Die worden met
92 regelmaat herzien, met niet hele schokkende wijzigingen.
- 93 I. Op het moment worden de bestemmingsplannen voor een aantal bedrijventerreinen
94 herzien.
- 95 R. Voor Leek en Oldebert zijn onlangs de bestemmingsplannen vastgesteld. Die maken niet deel
96 uit van de studie, maar die zijn weer ouder dan Diepswal en Leeksterhout. Leeksterveld is vrij
97 nieuw. Leeksterhout zal inmiddels wel herzien moeten worden, Diepswal is ook bijna aan de
98 beurt voor een herziening.
- 99 I. Plannen zoals het convenant bedrijventerreinen 2010-2020, welke door het rijk is opgesteld,
100 is deels geschrapt. Zijn er nog elementen die overeind staan?
- 101 R. Het is mij niet scherp wat daar in staat, het is ook een convenant tussen het rijk en het
102 provincie. Dat is meer op afstand van de gemeente. De afspraken zijn op hoofdlijnen
103 gemaakt, maar uiteindelijk geeft dat wel een richting. Het is in de praktijk aan de gemeente
104 en bedrijven die bepalen wat er op dat niveau gebeurt.
- 105 I. En het regionale herstructureringsprogramma?
- 106 R. Daar zijn we in de regio Groningen – Assen actief mee geweest. De provincie had daar
107 middelen voor beschikbaar gesteld, die wat minder groot waren dat we graag gewild hadden.
108 We hebben daar als Leek 1 project voor ingediend. Dat ging om de herstructurering van een
109 specifieke locatie, die we een ‘rotte kies’ noemden.
- 110 I. De Netam-locatie?

- 111 R. Ja, de Netam inderdaad. Op het industriepark leek. Wat niet tot uitvoering is gekomen. Ten
112 eerste om dat de eigenaar niet wilden mee werken en ten tweede omdat de gemeente niet
113 de financiële middelen had om zelf bij te dragen. Dat is niet tot uitvoering gekomen.
- 114 I. Voor de periode van 2014-2020, een middel lange termijnvisie, is o.a. Leeksterhout
115 geselecteerd voor een herstructurering. Ik meende dat het voornamelijk ging over een
116 infrastructurele vraagstuk. Bent u daar ook mee bekend?
- 117 R. Ik weet niet of je daar op doelt, maar er speelt wel wat met de ontsluiting. Er is maar een
118 ontsluiting, van de rotonde waar het verkeer van de A7 (Drachten) komt en aansluit op de
119 rotonde. Dat is tijdens de spits wel een probleem. Daar zijn we nu mee bezig, met een H.O.V.
120 project, wat staat voor hoogwaardig openbaarvervoer. Er komen dan een tweetal bypasses
121 naast de rotonde, waarvan wij verwachten dat de doorstroming verbeterd wordt. Daarvan
122 verwachten wij dat de problemen zijn opgelost.
- 123 I. Die gelden komen dan van het regionale programma?
- 124 R. Die komen bij de regio Groningen – Assen, van de provincie en deels van het rijk, van de
125 Zuiderzeelijn.
- 126 I. Het IBIS, maakt u daar gebruik van?
- 127 R. Wij moeten dat jaarlijks invullen, hoe de terreinen er bij staan.
- 128 I. En dat valt onder uw taak?
- 129 R. Ja, dat vul ik dan in. Maar dat wordt door de provincie gebruikt, waarop zij beleid maken. Wij
130 doen er niets mee, naast het invullen.
- 131 I. En u vult dan ook de verouderingskenmerken in?
- 132 R. Die proberen wij dan ook in te vullen.
- 133 I. Ondervindt u barrières hierbij? Een bepaalde manier van omgang met plannen?
- 134 R. Ja, maar het is ook meer een plan voor de provincie om grootschalig te kijken hoe het gaat
135 met de bedrijventerreinen. De verouderingsproblematiek is daar één van, maar de planning
136 van nieuwe terreinen is meer op rijksniveau. De gemeente doet daar verder niets mee.
- 137 I. De regio heeft een beleid opgesteld, daar zijn destijds een aantal afspraken gemaakt. Weet u
138 in hoeverre die afspraken zijn uitgewerkt? Een afspraak conform de grondprijzen binnen de
139 gehele regio, het koppelen van opbrengsten van de kwaliteitsverbetering.
- 140 R. Dat is wel een belangrijke zaak binnen de regio. Prijzen afstemmen en te verhogen conform
141 niveau. Dat is voor zo ver ik weet in elke gemeente doorgevoerd. Dat is belangrijk voor
142 bestaande terreinen. Als deze te laag zijn en een bedrijf wil iets, hetzij uitbreiden of
143 nieuwbouw dan is het aantrekkelijk als de prijs heel laag is. Dat betekent dat veel bestaande
144 gebouwen leeg achterblijven. Met gevolg dat oudere terreinen sneller verpauperen. Het is
145 dan van belang dat bedrijven toch ook het bestaande pand renoveren. Wat op dit moment
146 een goede optie is. Dat merk je met de laatste jaren, dat veel bedrijven investeren in de

- 147 bestaande locatie en niet kiezen voor nieuwbouw. Dat was belangrijk. Daarnaast hebben wij
148 binnen de GREX een x-bedrag gereserveerd, van de kavels die wij verkopen, in een fonds die
149 we gebruiken op bestaande terreinen. De afgelopen jaren is er niet veel verkocht, dus het
150 fonds is niet groots gevuld. Maar met Essent hebben wij een paar duizend euro beschikbaar
151 gesteld voor glasvezel, wat komt uit dat potje. Dus in Leek hebben we die afspraken wel
152 doorgevoerd.
- 153 I. De regionale kwaliteitsambities, die per gemeente opgesteld zou worden?
- 154 R. Een aantal jaren terug zijn we daar mee bezig geweest, maar de laatste jaren niet zo veel
155 meer van vernomen. We hebben een kwaliteitskaart gemaakt met BUCK-consultants.
- 156 I. Waarom is de attentie laag op dat gebied?
- 157 R. Gemeenten zijn gefocust op de verkoop van kavels op de nieuwe terreinen. En willen de
158 nieuwe terreinen dan zo goed mogelijk laten scoren op allerlei punten. Bereikbaarheid
159 auto's, openbaarvervoer, groene inrichting, uitstraling etc.... Dat wel, maar
160 kwaliteitsafspraken niet echt. De gemeente heeft wel zijn eigen marketing.
- 161 I. Daarbij behoort dan ook een herstructureringsplan?
- 162 R. Je zou daarvoor een instrument kunnen gebruiken voor een score, waaraan je wilt werken
163 aan punten die je wilt verbeteren. Maar dat gebruikt Leek niet actief. Het heeft de laatste
164 jaren niet op de agenda gestaan.
- 165 I. Ook niet vanuit de regio zelf?
- 166 R. Nee en ook niet vanuit de provincie.
- 167 I. Tot slot de afspraak om expertise te delen, kunt u vertellen hoe dat is geïmplementeerd?
- 168 R. In zijn algemeenheid wordt kennis en ervaring binnen de regio Groningen – Assen
169 uitgewisseld. We komen 4 keer per jaar samen met EZ ambtenaren. Daarnaast zijn een
170 tweetal sessies geweest voor specifieke thema's. Met onlangs het thema detailhandel en een
171 andere. Maar het wordt wel gedeeld. Sommige gemeenten hebben meer ervaring met
172 bepaalde onderwerpen en het is goed om daar gebruik van te maken.
- 173 I. Voor IGS Leek-rodten is een 'voort tijdig' uitvoeringsprogramma opgesteld voor de periode
174 van 2010 tot 2015, is hier nog een vervolg op gekomen?
- 175 R. Het is mij onbekend wat je met voort tijdig bedoelt. Maar dat waren de plannen die voor die
176 periode in de pijplijn staan voor uitvoering. Daar is veel aan gewerkt. Ik ken alleen geen
177 nieuw uitvoeringsprogramma, wat ook te maken heeft met de economische crises en de
178 bijstelling van prognoses. Het aantal woningen is gehalveerd. Dan ben je langer met
179 bestaande plannen bezig, voordat je met nieuwe plannen begint. Het kan best zijn dat we dat
180 bedacht hadden dat de gemeente zoet was met die opgave tot 2020. Bijvoorbeeld een
181 woonwijk in Zevenhuizen. Daar zijn wij nu mee bezig, in voorbereiding.
- 182 I. Betreft dit ook bedrijventerreinen?

- 183 R. Woonwijken.
- 184 I. Deze vragen betroffen voornamelijk het gemeentelijke beleid. Nu zal ik een aantal vragen
185 stellen voor regionaal beleid, met name de besluitvorming in overleg met de gemeente leek.
186 Heeft u ervaringen met het besluiten of een terrein 'verouderd' is?
- 187 R. Er wordt regionaal niet veel over besloten. En wat is veroudering? Economische veroudering,
188 ruimtelijke veroudering, noem maar op... Maar als de gemeente vindt dat er wat moet
189 gebeuren, dan maakt de gemeente daar een plan voor in samenspraak met de ondernemers
190 en vastgoedeigenaren. Zodoende probeer je dat van de grond te krijgen.
- 191 I. Maar dat is wel in overleg met de regio?
- 192 R. Dat hoeft niet per se. Als de regio daarvoor een pot met geld heeft en wil mee financieren,
193 dan worden de plannen natuurlijk wel met de regio afgestemd. Maar op het moment heeft
194 de regio daar geen middelen voor en de provincie op het moment ook niet. Dus dan zijn die
195 plannen ook niet in beeld.
- 196 I. Heeft de gemeente hiervoor een inventarisatie gedaan naar verouderde bedrijventerreinen?
197 Of wordt er een lijst bijgehouden met verouderingskenmerken zoals het IBIS?
- 198 R. Nee, dat houden wij niet bij.
- 199 I. U noemde net ruimtelijke en economische veroudering, wat verstaat u nog meer onder
200 veroudering?
- 201 R. De gemeente is verantwoordelijk voor het openbaar gebied. Dus dat betreft de openbare
202 wegen, de riolering... Als dat verouderd is, met normaal onderhoud ... de regiolering wordt
203 één keer in de 40-50 jaar vervangen, dat is ook vaak het moment om breder te kijken dan
204 alleen de riolering. Zo moet ook het groen bijgehouden worden. Af en toe kijk je of het niet
205 meer bij de tijd is om zo een nieuw plan te maken. Glasvezel bijvoorbeeld ook, snel internet
206 is een item wat speelt op oudere terreinen. Maar dat is anders dan een totale revitalisering.
207 Dat is duur. Dit zijn tijden waar voor dat soort projecten geen middelen zijn.
- 208 I. Is de gemeente ook actief bezig met het communiceren naar bedrijven, van; denk er om, blijf
209 onderhoud plegen. Wellicht gaan wij herstructurering, of er komt een facelift aan...
- 210 R. Nee, dat gebeurt pas als de plannen concreet zijn. Niet in de zin van; doen wij wat, dan doen
211 jullie ook wat. Daar waar de problemen zijn, dan leggen wij contact met de eigenaar. Een
212 voorbeeld op Oldebert, wat al vrij lang leeg staat. Dat liet het groen wat verwilderen. Daar
213 hebben we contact mee opgenomen en dat is verbeterd. Als je een revitaliseringsproject zou
214 starten dan begint het hele traject waarin je ondernemers probeert mee te nemen.
- 215 i. En het initiatief voor het starten van het project, ligt dat voornamelijk bij de gemeente? Of bij
216 de eigenaren?
- 217 R. De ervaring is dat het bij de gemeente vandaan moet komen, het kan op zich ook vanuit de
218 bedrijven komen. Dat zou prachtig zijn als de bedrijven dat zouden doen. Als gemeente
219 probeer je dat te faciliteren.

- 220 I. En wanneer zou je als gemeente dan het initiatief moeten nemen? Gebeurt dat op basis, van
221 er moet wat gebeuren, er is wat aan de hand op het terrein?
- 222 R. Dat zou kunnen. Als vanuit verschillende bedrijven wordt aangegeven dat het openbaar
223 gebied op het terrein verloedert of er problemen zijn, dan kan dat de aanleiding zijn. Of de
224 politiek moet het op de agenda zetten. Maar het staat op dit moment bij ons niet op de
225 agenda, behalve het glasvezelproject, om grootschalig te investeren. Er is natuurlijk wel
226 onderhoud wat goed op peil gehouden moet worden. En dat is ook in orde.
- 227 I. Wordt het bijgehouden, hoe het bijvoorbeeld staat met de groenvoorziening?
- 228 R. Openbare werken heeft daar BS-plan voor. Niet alleen bedrijventerrein, maar voor de gehele
229 gemeente. Dat wordt ook door de raad vastgesteld. Hoe intensief bepaalde gebieden worden
230 bijgehouden. Op bedrijventerreinen soms wat minder dan op woonwijken. En het centrum
231 meer dan in het buitengebied.
- 232 I. En op infrastructuur...
- 233 R. Ja, elk gebied heeft daar zijn eigen beheersplan voor.
- 234 I. Het wordt niet integraal gemonitord voor bedrijventerreinen?
- 235 R. Op het moment dat bijvoorbeeld riolering opgeknapt wordt, dan moet de weg toch open.
236 Dan moet je breder kijken, wat is er nog meer nodig.
- 237 I. Wat u net aangaf, wanneer een terrein wordt geselecteerd voor een herstructurering, dan
238 kan dat zijn op het gebied van riolering. Maar heeft u verder ervaringen met het aangeven
239 dat een terrein niet deugt? Dat hier een herstructurering moet plaatsvinden?
- 240 R. Dat gebeurt meer andersom, als het rijk of provincie potten met geld heeft. Dan ga je kijken
241 waar de grootste knelpunten liggen en ga je daar een passen project voor maken. Zoals
242 destijds met de herstructurering van Industriepark Leek. Daar was vanuit het rijk via de
243 provincie geld beschikbaar gesteld. Daar is vanuit de provincie toen ook een inventarisatie
244 voor gedaan. Zo is dat tot stand gekomen. De gemeente heeft het geld op de plank liggen om
245 dat grootschalig aan te pakken en dit soort grote operaties in gang te zetten.
- 246 I. Zo'n project, waar wordt geïnventariseerd welke terreinen het meest in nood zijn voor een
247 herstructurering, is dat onlangs gedaan voor de gemeente Leek?
- 248 R. De laatste is voor industriepark Leek, maar dan hebben we het over meer dan 10 jaar terug.
- 249 I. Er is geen beleid ingesteld voor een periodieke inventarisatie, voor om de 5 of 10 jaar?
- 250 R. Nee, het herstructureringsgebeuren staat niet op de agenda.
- 251 I. Leeksterhout is o.a. geselecteerd voor een herstructurering vanuit het PHP...
- 252 R. Een herstructurering voor Leeksterhout kan ik mij niet voorstellen. Misschien voor het
253 oplossen van het knelpunt met de infrastructuur. Dat gebeurt ook. Maar het terrein ligt er

- 254 prima bij. Er is wat leegstand, maar dat wordt zo gevuld. Daar is geen noodzaak om daar wat
255 te doen.
- 256 I. Wat ik mij dan afvraag... In het regionale beleid worden criteria gesteld om een terrein te
257 herstructureren – bent u hier overigens mee bekend?
- 258 R. Ik heb de criteria niet scherp.
- 259 I. Dan vraag ik mij af welke criteria gesteld zijn voor het selecteren van Leeksterhout?
- 260 R. Is het een misverstand dat Leeksterhout op de lijst staat? Want dat is een terrein uit de jaren
261 '90, met prima bedrijven. Er zijn weinig terreinen die er uitzien als Leeksterhout.
262 Herstructurering is daar niet aan de orde, behalve qua infrastructuur tijdens de spits. Verder
263 is dat een prima functionerend terrein. Dan heeft Leek oudere terreinen. Diepswal, maar
264 Oldebert ook. Die dateert uit de jaren '50. Leek ook uit '50. Diepswal uit '70-80. Als je vraagt
265 welke terreinen eerder aanbod komen, dan zijn dan Oldebert en Diepswal. En in het specifiek
266 de NETAM-locatie.
- 267 I. Merkt u dat op deze oudere locaties ook vaker problemen zijn? Wat ondernemers aangeven?
- 268 R. Daar zal je over het algemeen panden hebben die moeilijker gevuld worden. Die panden zijn
269 dan ook vaak 40-50 jaar oud. En geen glasvezel. Dat vult zich moeilijker. Aan de andere kant
270 zijn er ook weer bedrijven die niet z'n duur nieuw pand hoeven. Die wel buitenopslag willen.
271 Dat beter op een oud terrein. Dus dat vult die behoefte dan ook wel.
- 272 I. Bijvoorbeeld, als er ruimtelijke druk is door een nieuwe wijk merkt u weinig?
- 273 R. Wat bedoel je onder ruimtelijke druk?
- 274 I. Als er overlast is of dergelijke. Als verkeer volloopt, dat de nieuwe wijk daar problemen mee
275 heeft.
- 276 R. Wat wel aan de hand is dat in de loop van de jaren nieuwe woningen zijn gebouwd. De
277 oudere bedrijventerreinen dan deels of geheel zijn ingesloten. Dat geeft wel beperkingen.
278 Dan proberen we in die zin op te lossen met specifieke maatregelen. Maar als een bedrijf
279 aangeeft dat ze echt groter willen, dan zitten ze daar niet goed. Verplaats dan maar naar de
280 snelweg. In die zin probeer je daar voor te sturen.
- 281 I. Zijn er bedrijven op Diepswal en Leeksterhout die bijvoorbeeld verplaatst zijn? Al ligt
282 Leeksterhout al tegen de snelweg aan.
- 283 R. Dat ligt inderdaad prima. Diepswal heeft een bedrijf wat problemen gaf met de omgeving.
284 Daar hebben we naar gekeken of die verplaatst kon worden. Daarvoor zijn we in gesprek
285 geweest. Maar voor het bedrijf legt dat een financieel plaatje neer waar vanuit de overheid
286 bijgedragen moet worden. Dan zijn we snel uitgepraat. Dat komt er snel op neer dat wij met
287 regelgeving aangeven wat de grenzen zijn. Als het bedrijf daar niet mee uit de voeten kan,
288 dan moeten ze zelf maar verplaatsen.
- 289 I. Duidelijk. Dat waren voornamelijk vragen over de regio. Dan zou ik nu vragen stellen over
290 Diepswal, in het specifiek. Al heeft u daar ook al veel over gezegd. Kunt u meer vertellen over

- 291 het terrein? Welke generatie val het bijvoorbeeld onder en wat is de samenstelling van de
292 bedrijvigheid?
- 293 R. Het is begonnen in de '70. Vanaf 2000 is er een stuk wonen-werken bijgeplakt, Molenwieck.
294 Daarvoor had het ook al wonen-werken, het Mulderspark. Een heel gemêleerd
295 bedrijvenbestand. Van wonen werken tot kleine bedrijven en grote bedrijven. Vleesindustrie
296 Beusmeat zat daar. Maar die is weg. De kippenslachterij Heijs heeft het pand overgenomen.
- 297 I. Hoe zou u het terrein classificeren; hoogwaardig, modern of functioneel?
- 298 R. Over het algemeen zijn het niet heel representatieve panden, al zitten er wel nette panden
299 tussen. Ik zou het classificeren als functioneel.
- 300 I. Wat mij opviel met het vergelijken van IGS en het beheerverordening, is dat in de
301 beheerverordening staat dat er geen plannen zijn opgenomen voor Diepswal. Terwijl in het
302 IGS wel ruimte is opgenomen voor een transformatie. Kunt u dat toelichten?
- 303 R. Dat is de ambitie die voor de crises hoog was. Met hoge zichten om met actief beleid,
304 desnoods vanuit de gelden van de overheid om de grote bedrijven te verplaatsen. Daar was
305 toen al geen geld voor, wat verdiend moest worden met het verkopen van kavels. Maar na
306 de crises is dat helemaal uit beeld geraakt. Dus de visie is achterhaald. Dat wil niet zeggen dat
307 we daar niet naar kunnen streven, maar op korte termijn is dat niet in beeld.
- 308 I. Er is geen beeldkwaliteitsplan voor Diepswal opgesteld. Is daar bewust voor gekozen?
- 309 R. Dat was in de tijd dat het terrein is ontwikkeld niet de norm. Nu zijn er bestaande panden
310 waar je een beeldkwaliteitsplan voor kunt maken, maar dat heeft een beperkte meerwaarde.
311 In feite gebeurt er niet veel. Af en toe een kleine uitbreiding. Dat zal je afstemmen op het
312 bestaande. Dan kan je geen andere eisen stellen dat wat er al staat. Dus meer wat er is, dan
313 nieuwe dingen.
- 314 I. Staat Diepswal bekend als verouderd? (of deels verouderd?)
- 315 R. Het is van de jaren '70, dus ruim 40 jaar terug alweer. Dus het is niet het nieuwste terrein,
316 maar het is niet hopeloos verouderd. Er is ook geen dramatische leegstand. Er zijn wel wat
317 plekken die wat minder zijn, maar daarnaast zijn er genoeg plekken die goed functioneren.
- 318 I. Bent u bekend of er een terreinschouw is gedaan naar de veroudering van Diepswal? Een
319 inventarisatie van ruimtelijke aspecten en verouderingsprocessen?
- 320 R. Het kan best zijn dat het destijds wel in beschouw is geweest, maar daar ben ik niet bij
321 betrokken geweest. Verder staat het mij niet zo bij of er recent ook een beschouw is
322 geweest. Het is in ieder geval niet recent geweest, dan minimaal al vijf jaar terug.
- 323 I. In 2009 is er vanuit de regio een beschouwing geweest.
- 324 R. Ik ben daar ongetwijfeld bij betrokken geweest, maar het staat met niet helder meer voor de
325 geest. Verder recent dus niet meer.

- 326 I. Om even terug te komen op de monitoring. Er is dus geen specifieke vorm van monitoring die
327 de gemeente Leek toepast bij de verschillende bedrijventerreinen?
- 328 R. Nee, niet dat wij dat actief doen. In feite is IBIS dus een vorm van monitoring, die verzamelt
329 veel informatie en speelt deze door. En dan vullen wij natuurlijk wel netjes in hoe wij er
330 tegenaan kijken, maar dat verandert er natuurlijk ook niet gek veel aan.. Ja, zelf zijn we er
331 eigenlijk niet heel actief mee.
- 332 I. De herstructurering van Diepswal is niet echt geselecteerd voor herstructurering destijds in
333 het provinciaal programma. Desondanks is er op die schaal toen wel gebleken dat er delen
334 verouderd zijn en is er initiatief geweest vanuit het IGS voor eventuele herontwikkeling.
335 Weet u waarom het terrein toen niet is geselecteerd voor het programma?
- 336 R. Nou, waarschijnlijk omdat er andere terreinen waren die meer verouderd waren. Vanuit Leek
337 was er op den duur wel weer meer geld beschikbaar om iets mee te doen. Toen hebben we
338 gekeken wat er realistisch was, daarbij hebben we gekozen voor de Netam-locatie. Dat was
339 echt een rotte kies en behapbaar qua hectares. Zelfs dat is al niet gelukt, dus laat staan dat je
340 zo even een heel bedrijventerrein herstructureert.
- 341 I. U noemde al dat er recent een uitbreiding is geweest; Molenwiek. Is dat initiatief vanuit de
342 gemeente geweest?
- 343 R. Ja, in feite wel. We hadden mogelijkheden om nog een stuk in te vullen, en specifiek hebben
344 we dat ingevuld voor woon en werken omdat er op dat moment daar behoorlijk vraag naar
345 was. We hadden geen kavels voor woon en werken, en daarom hebben we het daarvoor
346 ontwikkeld.
- 347 I. En daarvoor zijn de kavels destijds opgekocht? Of waren zij al in handen van de gemeente?
- 348 R. Nee, daar hebben we ook nog wel grond voor aangekocht. Daar een straat doorheen gelegd
349 en vervolgens de kavels verkocht. Binnen een aantal jaren zijn die kavels ook weggezet, dus
350 dat voorzag op zich wel in de behoefte.
- 351 I. Is er destijds een plan, een soort ruimtelijke onderbouwing, voor geweest, waarom specifiek
352 daar de uitbreiding moest plaats vinden. Of was het meer een kwestie van dat daar al ruimte
353 was en daar dus kansen lagen?
- 354 R. Ja, het was gewoon een logische plek. Het was een soort tussengebiedje tussen het
355 bedrijventerrein en de straat Diepswal, wat in feite een soort lintbebouwing was met wonen
356 en dus zware bedrijven kon je er sowieso niet tegenaan zetten. Er moest wat levendige
357 bedrijvigheid zijn. Er was behoefte aan woon en werken en daarom hebben we dat er van
358 gemaakt. Dat wil zeggen, de mogelijkheid van woon en werken. Het wil niet zeggen dat er op
359 elke kavel een woning is gebouwd, maar die mogelijkheid was er wel. Deels is dat met woon
360 en werken ingevuld, en deels met alleen werken – maar dan wel licht categorische bedrijven.
- 361 I. Zijn er verder nog plannen om het bedrijventerrein Diepswal in de toekomst nog te
362 herstructureren?

- 363 R. Op dit moment in ieder geval niet grootschalig. Mocht een groot bedrijf bijvoorbeeld wel
364 beslissen om te gaan verhuizen, dan gaan we wel gelijk kijken wat we kunnen doen om dat
365 gebied weer in te vullen. Maar dat is dan in feite maatwerk per locatie, in plaats van dat we
366 hele grote plannen gaan maken voor het hele bedrijventerrein.
- 367 I. Dat was Diepswal. Zijn er voor u nog aspecten die nu niet aan bod zijn gekomen waar u het
368 nog graag over wilt hebben m.b.t. Diepswal?
- 369 R. Wat je verder bij Diepswal nog wel merkt is de ontsluiting. Het ligt ver van de snelweg, voor
370 je er bent moet je eigenlijk heel Leek wel door. Dat leidt ertoe dat er voor bedrijven veel
371 transportbeweging is. Ruimtelijk gezien is het dan ook niet de meest ideale plek. Wat dat
372 betreft kan het zijn dat bedrijven die veel transportwegen hebben verplaatst moeten worden
373 naar de snelweg, en daar willen we graag aan mee werken. Alleen hebben we niet de
374 middelen op de plank liggen om zelf bedrijven bijvoorbeeld uit te kopen om die stap te
375 zetten. Dat moet dan vanuit die bedrijven zelf komen.
- 376 I. Heeft dat volgens u dan ook invloed op de veroudering die gaande is op het terrein of het
377 proces van veroudering?
- 378 R. Nee, want voor de bedrijven die daar zitten geldt dat zolang ze daar zitten, zij ook voor het
379 terrein wel goed functioneren. Voor heel Leek is het echter niet ideaal dat de vrachtwagens
380 door de bebouwde kom moeten om bij de snelweg te komen. En voor de bedrijven zelf
381 natuurlijk ook niet. Voor dit soort bedrijven hangen er wel stevige prijskaartjes aan en dan is
382 het wel lastig om verandering teweeg te brengen. Er is niet altijd geld voor beschikbaar.
- 383 I. Dan komen we nu aan bij het bedrijventerrein Leeksterhout. Daar hebben we in principe
384 dezelfde structuur vragen, echter heeft u er inmiddels al veel vragen over beantwoord. Kun u
385 Leeksterhout omschrijven?
- 386 R. Je zou het kunnen omschrijven als een modern gemeente bedrijventerrein, het dateert van
387 de jaren 90. De meeste bedrijfsgebouwen zijn er tussen 1990 en 2005 gebouwd, zowel de
388 openbare infrastructuur en de gebouwen zijn dus nog vrij recent. In mijn ogen is het een
389 goed functionerend bedrijventerrein met behoorlijk wat bedrijven en behoorlijk wat
390 gelegenheid. Leuke bedrijven ook, met een grote mix van klein en groot en zelfs nog wat
391 ruimte voor woon en werken. Veroudering is daar nog niet zo zeer aan de hand.
- 392 I. Is er verder nog problematiek die daar wellicht speelt?
- 393 R. Nee, want het grootste probleem is daar, en dat hoor je ook altijd bij bezoek, de ontsluiting.
394 Voornamelijk tijdens de avondspits kan het daar erg druk zijn en dan moet je geregeld een
395 minuut of tien wachten voor je het terrein af kunt. Dat is wel een dagelijkse ergernis voor
396 veel mensen die daar dagelijks in die spits vertrekken. Bedrijven werken met vaste tijden, dus
397 eerder of later vertrekken wordt ook als lastig ervaren. Ja, dan sta je even in de file.
- 398 I. Net als bij Diepswal is er een beheers verordening van kracht bij het Leeksterhout. Alleen is
399 er bij het Noordelijke deel besloten deze niet mee te nemen in beheers verordening.
400 Waardoor is dit?

- 401 R. Ik ben er niet mee bekend dat dit deel hier niet in zit, dus ik ben er ook niet van op de hoogte
402 waarom hiervoor gekozen is. Ik weet wel dat de strook die daar tussen de A7 en
403 Leeksterhout zit bestemd was voor de hogesnelheidslijn. Het kan zijn dat het Noordelijke
404 deel door die ontwikkeling niet is meegenomen. Aangezien ik er verder weinig over weet,
405 kan ik er ook niet veel over zeggen.
- 406 I. Daarentegen was er op Leeksterhout wel een beeld- en kwaliteitsplan opgesteld. Dat is
407 gedaan omdat het een nieuw terrein was? Het is niet herzien?
- 408 R. Volgens mij was er in het begin nog geen beeld- en kwaliteitsplan, maar werkten we wel op
409 een andere manier vrij strak. Ik herinner me dat we een medewerker van de gemeente op
410 locatie hadden die met de bedrijven in discussie ging over de zichtlocatie en hoe het er dus
411 uit moest gaan zien. Dat gebeurde niet aan de hand van een plan. De persoonlijke visie van
412 het bedrijf en de ambtenaar werden dus voornamelijk meegenomen hierin. Later bij een
413 herziening is het in een beeldkwaliteitsplan gegoten, zodat er wat objectievere richtlijnen
414 voor werden opgesteld.
- 415 I. Weet u ook waarom er voor Leeksterhout wel een beeld- en kwaliteitsplan werd opgesteld,
416 maar voor Diepswal niet?
- 417 R. Dat heeft ook met de tijd te maken. Eerder was het beeld en de kwaliteit minder belangrijk.
418 Later werd het pas belangrijker gevonden. Daarnaast heb je met Leeksterhout natuurlijk
419 meer te maken met voor Leek belangrijke zichtlocaties, gezien het aan de snelweg ligt. Dan
420 ligt het ook eerder voor de hand om daar richtlijnen voor op te stellen.
- 421 I. Als ik het goed begrijp staat het bedrijventerrein Diepswal niet bekend als verouderd. Er zijn
422 geen problemen die daar spelen en ook door de bedrijven wordt geen problematiek
423 ondervonden. Enkel de infrastructuur zorgt voor ergernissen wegens de drukte en
424 ontsluiting. Is dat vooral de externe ontsluiting?
- 425 R. Ja, alleen de externe. Het bedrijventerrein verder is helemaal prima.
- 426 I. Is er voor het bedrijventerrein Leeksterhout een bedrijvenschouw uitgevoerd?
- 427 R. Ik denk in dezelfde ronde als het terrein Diepswal. Volgens mij zijn alle terreinen toen
428 bekeken.
- 429 I. Een onderdeel wat mij heel erg opviel was dat Leeksterhout destijds wel was geselecteerd,
430 volgens mij vooral omdat er een hogesnelheidslijn zou komen, alleen dit terrein blijkt juist
431 niet te zijn beschouwt. Diepswal onder andere dan weer wel.
- 432 R. Leeksterhout is denk ik wel meegenomen als terrein, in de trant van 'hoe ligt het terrein er
433 eigenlijk bij?' Op die manier zijn veel terreinen bekeken. Maar ik kan mij niet voorstellen dat
434 Leeksterhout ooit is bestempeld als verouderd.
- 435 I. Ook de monitoring is dan ook deels door IBIS gedaan, waar de gemeente nog weinig mee
436 doet verder. Wat is de stand van zaken voor de herstructurering voor die Noordelijke strook
437 bij de A7? Zijn daar nu andere plannen voor, nu de hogesnelheidslijn er niet meer komt?

- 438 R. Die strook is momenteel wel in beeld om daar iets met zonne-energie te doen. Op dit
439 moment is het nog niet heel concreet, maar we hebben een aantal locaties aangewezen
440 waarmee we wel wat kunnen. Daar is dit één van. Ook hebben we erover gedacht daar voor
441 waterberging te zorgen, maar dit bleek later niet nodig te zijn. Het zou best kunnen dat er
442 dus nog wat met die strook gaat gebeuren, maar wat precies is op dit moment nog niet
443 bekend.
- 444 I. Wat mij voornamelijk opviel was dat Leeksterhout wel was geselecteerd maar het niet
445 duidelijk is of dit terrein ook tekenen van veroudering vertoont. Heeft u een idee van wie ik
446 hier verdere vragen over zou kunnen stellen?
- 447 R. De status van Leeksterhout qua veroudering?
- 448 I. Ja, waarom deze geselecteerd is voor de herstructurering..
- 449 R. In mijn beleving is hij nooit geselecteerd voor herstructurering, meer als regionaal terrein die
450 geschouwd wordt van hoe ligt het terrein erbij. Hij kan wel in de inventarisatie meegenomen
451 zijn, maar dit is geen voorbeeld van een verouderd bedrijventerrein. Dan kom je eerder op
452 Diepswal of Oldebert uit. Qua veroudering zijn we wat mij betreft snel uitgepraat over
453 Leeksterhout. Ik weet ook niet hoe hij in jouw selectie terecht gekomen is. Het is een nieuw
454 terrein, niet verouderd.
- 455 I. Er zijn verschillende vormen van veroudering; economische, technische, ruimtelijke, en
456 maatschappelijke. In geen van deze vormen is er sprake van veroudering?
- 457 R. Nee, op alle gronden is het goed tot prima zou ik zeggen.
- 458 I. Heeft u verder nog opmerkingen over Leeksterhout of zijn er zaken die niet aan bod zijn
459 gekomen?
- 460 R. Nee, ik zou het niet weten. In het belangrijkste pand dat leeg heeft gestaan komt in de loop
461 van het jaar weer een mooi nieuw bedrijf. Dan ziet het zichtbeeld vanuit de A7 er ook weer
462 veel gevulder uit. Er komt een bedrijf uit Marum naartoe. Daar zijn we wel blij mee.
- 463 I. Worden er vaak bedrijven uit andere regio's aangetrokken?
- 464 R. Er komen wel veel bedrijven uit de eigen gemeente, maar ook uit Noordenveld bij Roden
465 vandaan. Ook andere delen van het Westerkwartier en uit de stad.
- 466 I. Is er ook parkmanagement actief in Leek?
- 467 R. We hebben het een aantal jaren gehad, maar niet meer actief. Dat is een stille dood
468 gestorven, om het zo te zeggen.
- 469 I. Wanneer is dat opgehouden?
- 470 R. Dat is alweer een jaar of 4/5 geleden.
- 471 I. Is dat omdat het vraagstuk van veroudering niet leeft bij de bedrijven zelf?

- 472 R. Onder andere. Als je met parkmanagement iets wilt moet dat gefinancierd worden. In de
473 beginperiode zijn er subsidies geweest vanuit de overheid om dat van de grond te krijgen.
474 Maar op den duur als het dan wat loopt, worden deze afgebouwd. Dan moeten de financiën
475 vanuit het bedrijfsleven komen. Als de bedrijven dan onvoldoende meerwaarde zien in
476 parkmanagement houdt het op een gegeven moment op. Je kunt die kosten laag houden
477 door met vrijwilligers te werken. Hier in Leek hadden we dat niet, daar hadden we een
478 betaalde parkmanager. Naarmate het budget lager was, werd er bezuinigd op deze
479 parkmanager. Dan kom je in een neerwaartse spiraal terecht en er bleek in het bedrijfsleven
480 te weinig animo te zijn dit wel op de been te houden.
- 481 I. Merkt u dan ook verschil met een bedrijventerrein zoals Noordenveld, waar
482 parkmanagement wel goed loopt? Verouderen bedrijventerreinen er minder snel door, of
483 verkoopt u nieuwe kavels minder snel dan in Roden?
- 484 R. Nee, dat denk ik niet. Ons grote voordeel ten opzichte van Roden is dat wij
485 bedrijventerreinen aan de snelweg hebben zitten. Over het algemeen verkopen wij hierdoor
486 ook meer kavels dan zij.
- 487 I. Wordt het openen van een nieuw terrein zoals destijds Leeksterhout dan ook besproken met
488 Roden?
- 489 R. Ja, dat wordt besproken. Er zijn afspraken gemaakt dat Leeksterhout hét nieuwe
490 bedrijventerrein van het Noorden is en dat Roden geen nieuwe terreinen meer ontwikkeld.
491 Maar Roden heeft ook nog een bestaand terrein waar de afgelopen jaren nog weinig kavels
492 verkocht worden. Die kunnen dan ook nog jaren met hun bedrijventerrein vooruit.
- 493 I. Volgens mij zijn we dan aan het einde van het interview aangekomen. Ik wil u van harte
494 bedanken voor het meewerken aan dit interview. Bent u ook benieuwd naar de resultaten?
495
- 496 R. Daar ben ik zeker benieuwd naar, en deze zou ik dan ook graag in de toekomst ontvangen.
- 497 I. Oké, dan sluiten we bij dezen af.
- 498 R. Mochten er verder toch nog vragen komen, dan kunnen we altijd nog bellen of mailen.
499

3. Transcript gemeente Assen [G3]

Respondent gemeentelijke beleidsambtenaar Assen, Stadsbedrijvenpark

Het transcript betreft een woordelijke uitwerking van het semigestructureerde interview. De opzet van het interview is vooraf opgesteld, echter door het open karakter van de respons wijkt het interview deels af van de opzet.

Het interview is afgenomen op dinsdag 19 juni 2016 met een gemeentelijke beleidsambtenaar binnen de Regio Groningen – Assen. Voorafgaand van het interview is toestemming gegeven om het interview op te nemen voor het verwerken van data. Het interview was opgedeeld in 4 delen. In het eerste deel is de opname gestart met informatie van de respondent. Het tweede deel bestond uit een introductie van het onderzoek en het interview. In het derde deel zijn vragen gesteld welke gericht waren op het gemeentelijke beleid en het betreffende bedrijventerrein. Tot slot is het interview afgesloten. De totale duur van het interview is ongeveer een uur.

I. Interviewer

R. Respondent

- 1 I. U bent betrokken bij de revitalisering van het Stadsbedrijvenpark?
- 2 R. Ja. Ik ben planoloog bij de gemeente Assen, heb meegekeken naar de delen. Heb gekeken
3 naar wat is de opgave voor het gebied en waar moeten we wat wensen hebben. Heb in de
4 uitvoering gezeten vanuit het duurzaamheidspakket en het innovatiepakket. Ging over
5 glasvezel.
- 6 I. Zodoende heeft u genoeg mee gemaakt naar planvorming. Mijn meeste vragen gaan ook
7 over de planvorming. Dat is goed dus. Mijn doel is het vaststellen hoe beleidsmakers
8 omgaan met verouderingsprocessen en zijn oplossingsrichtingen. Dat doe ik door de
9 implementatie van het regionale bedrijventerreinenbeleid te evalueren. Daarbij stel ik de
10 volgende hoofdvraag; In hoeverre is het besluit - binnen de implementatie van het
11 bedrijventerreinenbeleid in de Regio Groningen – Assen gebaseerd op een grondige analyse
12 van verouderingsprocessen? Met de vraag; stel men gaat herstructurering, is die gebaseerd
13 op een analyse van veroudering. Daarbij heb je ook het besluit of een terrein verouderd is.
14 Ook hier, is het gebaseerd op een analyse? Daar gaat mijn vraag over. Daarbij heb ik mij
15 ingelezen voor het Stadsbedrijvenpark en de gemeente Assen qua beleid. Zodoende heb ik
16 een aantal vragen daarover geformuleerd. U heeft in het kort iets over u verteld. Hoe lang
17 werk je hier al?
- 18 R. Vanaf 2009. In 2008 binnen gekomen via [...].
- 19 I. Nog andere functies gehad binnen het vakgebied?
- 20 R. Ruimtelijk juridisch werk. Voornamelijk bezig met bestemmingsplannen en zo. Nu doel ik veel
21 meer beleidsmatig.
- 22 I. Daarvoor bij een andere gemeente gewerkt?
- 23 R. Ja, ik heb allerlei detacheringsbureaus gehad. Zodoende zit je bij verschillende gemeentes in
24 Noord Nederland, stuk of 10. Zijn vaak kleine gemeentes. Gaat iemand weg, of met verlof,
25 dan hebben ze mensen nodig. Heeft bijna altijd te maken met het maken van
26 bestemmingsplannen en voeren van procedures. Dat trok mij minder, en beleid maken meer.
- 27 I. Vanaf 2009 bij Assen, dan het hele traject meegemaakt van het herstructureren?
- 28 R. Nee, want je stelde net een aantal vragen waarvan ik dacht; dat weet ik eigenlijk niet precies.
29 Misschien weet jij dat wel beter. Maar we zullen kijken
- 30 I. Allereest heb ik dan een aantal vragen over het bedrijventerreinenbeleid. Voornamelijk de
31 plannen die beschreven worden als voorbeeld. Ook de Florijnas en noem maar op. Kunt u het
32 bedrijventerreinenbeleid van Assen beschrijven? Is er een integrale visie?
- 33 R. Dan bedoel je voornamelijk de locatie? Het ruimtelijke beleid? Mag ik trouwens even
34 meekijken?
- 35 I. Ja, tuurlijk. In de structuurvisie Assen wordt o.a. een uitbreiding geraamd voor 2030. Want is
36 de stand van zaken?

- 37 R. De structuurvisie komt uit 2010, toen vastgesteld. Dat gaan we niet meer doen. Dat is
38 gigantisch 140 hectare behoefte. Die behoefte is er helemaal niet. Economie is natuurlijk
39 ingestort vanaf 2009. Dus je ziet dat we die onderzoeken ook in 2008/2009 hebben gedaan.
40 Toen hadden we nog behoefte aan 160.000 vierkante meter kantoorruimte in Assen.
41 Nieuwbouw. Dat slaat helemaal nergens meer op als je nu kijkt. We gaan nu veel meer naar
42 het flexibele inspelen op de ontwikkelingen. Dus wat gaan we doen? Als je met de auto
43 binnenkomt dan ben je bij Messchenveld assen binnen gekomen. Dat terrein is heel mooi
44 neergezet. Overal lanteren palen en wegen maar ook heel veel leeg. Dat willen we niet meer.
45 We hebben ook Assen zuid. Het terrein aan de zuidkant van de stad. 100 hectare nog
46 helemaal niet ingericht als bedrijventerrein. Dat is wel bestemmingsplan-technisch bestemd
47 als bedrijventerrein. Maar we gaan het pas bouwrijp maken als er vraag naar is. Dus niet; er
48 kan een terrein op komen, maar we doen er niets aan. De beeldvorming is dat het landbouw
49 grond is. Zo verpachten we het ook nog steeds. Dat willen we stapsgewijs ontwikkelen. En
50 wat we bij Messchenveld hebben gedaan is dat we daar nu de focus op leggen. We gaan de
51 keuze maken hoeveel behoefte er nog naar is. Die is veel kleiner misschien nog 60 hectare
52 voor de komende jaren.
- 53 I. Hoeveel was er destijds geraamd voor Messchenveld?
- 54 R. Dat weet ik niet. Totaal was het toen 140 hectare.
- 55 I. 100 voor nieuwe terreinen en 40 voor bestaande.
- 56 R. Ook omdat het heel veel gerevitaliseerd zou worden. Nu gaan we kijken naar waar leggen we
57 de prioriteit. Stap 1 is bestaande bedrijventerreinen. Stadsbedrijvenpark en Messchenveld.
58 Dan pas Assen zuid. Dat gaat nu vastgelegd worden. Ben nu bezig met een soort strategie
59 nota om de structuurvisie meer concretere kaders aan te geven voor de gebieden. Welke
60 volgorde gaan we in en waar zetten we als eerste op in? Dus een uitwerking omdat deze nog
61 voor de crises is en niet meer realistisch is.
- 62 I. Vandaar ook de vraag; wat de stand van zaken is?
- 63 R. De vraag is eigenlijk nul. Dus we moeten er heel anders mee omgaan. Voornamelijk de
64 invulling van kantoorruimte. Je ziet dat er heel veel leegstand was in Assen. We hebben heel
65 veel gesprekken met eigenaren en partijen die het willen transformeren. Het grootste pand
66 van Assen wordt een asielzoekerscentrum. Zon 18.000 vierkante meter aan kantoor. Hier op
67 het veemarkt terrein was er eentje omgebouwd naar 90 woningen. Dus ook 6/7duizend. Zo
68 zijn er nog een aantal projecten. Als je daar mee omgaat dan kan je goed de leegstand
69 verminderen. Tegelijkertijd willen we niet nieuwbouw de nek om draaien. We willen in het
70 centrum en rond het station nieuwbouw blijven aanbieden.
- 71 I. Die 40 hectare dat was geraamd voor de bestaande terreinen, op welke terreinen zou dat
72 gebeuren?
- 73 R. Volgens mij zat daar Messcherveld/brederpark in en Stadsbedrijvenpark. Die 100 hectare was
74 echt voor Assen Zuid. Er was nog wel ruimte bij Messcherveld, omdat er nu nog 20 hectare
75 vrij is. Er was ook nog iets in Stadsbedrijvenpark, door die revitalisering. Dat je zegt, dan

- 76 kunnen we efficiënter met de ruimte om gaan. Dan komen er misschien nieuwe kavels bij. En
77 er zat nog wat bij het havenkwartier. De transformatie. Volgens mij is dat het.
- 78 I. Wat is de stand van zaken met het herstructureren van het Stadsbedrijvenpark.
- 79 R. Er zijn twee delen. Het wordt gerevitaliseerd en geherstructureerd. Dat herstructurering ging
80 van het bedrijventerrein naar woongebied. Dat was de ambitie we wilden 3000 woningen
81 bouwen. Gigantisch... dat was ook voor de crises bedacht.
- 82 I. Het havengebied?
- 83 R. Ja, precies. In eerste instantie ging het om dit gedeelte, van 3000 woningen. Nu hebben we
84 het alleen over het begin deel. Dan hebben we het over 1100 woningen, althans dat kan er
85 komen. De transformatie. Wat we eigenlijk zeggen is als dat gebied weer op een goede
86 manier in het stedelijk weefsel past. Dat mensen zich prettig voelen, dat het aantrekkelijk is
87 voor bedrijven en dat het veilig is. Dan hebben we onze ambitie gehaald. En de
88 woningbouwambitie, de 1100 woningen, die hoeven we niet meer te halen. We moeten nu
89 inzetten op de aantrekkelijkheid van het gebied. We willen niet dat bedrijven weg trekken en
90 dat het leeg komt te staan. Het moet een volwaardige plek krijgen in de stad. Het is meer dan
91 een herstructureringsopgave. We zijn er nu mee bezig, aan de kop van het kanaal. Daar zie je
92 ook activiteiten. Er zit nu een theatergroep in. Hier zitten ondernemers in een oude
93 graansilo. Hier zijn we aan het spelen. Dus je ziet aan de afstand tussen de verkeersas en
94 wateras dat we er mee bezig zijn. Hier willen wij 120 woningen bouwen. Veemarkt terrein.
95 Weet niet het precieze aantal. Je ziet dat er een aantal dingen zijn, maar dat is veel minder
96 grootschaliger. We kunnen als gemeente niet alles opkopen, saneren en verkopen. Dat is
97 samen met de ontwikkelaars. Komt er iemand met een goed idee dan willen we daar in mee
98 gaan. Maar we gaan niet aan de voorhand ontwikkelen en alles bestemmen. Terwijl die
99 ontwikkelaar misschien wel nooit komt.
- 100 I. Die plannen die op tafel liggen. De Facelift ... In hoeverre is dat nog ter sprake?
- 101 R. Dat weet ik ook niet goed. Want de revitalisering focust zich op gebied twee, dus twee en
102 drie die actueel zijn nu. De facelift; het woonwerk-gebied is eindelijk wel goed. Weet niet
103 precies wat ze met de facelift doen. Dat moet je aan [...] vragen. Maar bij twee dat is
104 afgerond. We hebben grote infrastructurele matregelen gedaan. Deze hebben we verbeterd,
105 de Industrieweg. De profilering is aangepakt. Dit was een heel slecht gebied, er binnen. Daar
106 hebben we een aantal dingen op stedenbouwkundigniveau gedaan. We hebben
107 duurzaamheidsmaatregelen gedaan. Ondernemers krijgen een hoop subsidie op
108 zonnepanelen. En allemaal gratis energie advies. We zijn nog steeds bezig met het aanleggen
109 van glasvezel. We willen eerst Stadsbedrijvenpark leggen, maar het idee is om het voor alle
110 bedrijventerreinen in de stad te doen. Dat hoort op alle bedrijventerreinen.
- 111 I. Welk stedenbouwkundig ingreep bedoelt u bij de kern?
- 112 R. Volgens mij is dat meer een eenduidige structuur in de wegen. Het is heel rommelig.
113 Parkeren zit er in en vergroening van het terrein. Maar dat weet [...] beter, dus kun je hem
114 beter stellen.

- 115 I. Oké... En Assen Zuid? enigszins al wat besproken...
- 116 R. Dat was 100 hectare, toen 60 en nu 30 hectare ongeveer. Het wordt steeds kleiner,
117 waardoor wij de tweede fase hebben losgelaten. Het gedeelte tussen de snelweg en het
118 spoor daar zou gebouwd worden. Daar gaan we kijken hoe we daar kunnen ontwikkelen.
119 Kijken naar welke vraag gaan wij voldoen. Zo gaan we stapsgewijs ontwikkelen tot het af is.
- 120 I. Dat was voornamelijk de FlorijnAs. In de regio Groningen - Assen hebben ze in 2010 een
121 aantal afspraken gemaakt. Voornamelijk op het gebied van het afstemmen van het
122 bedrijventerreinenbeleid en ook de uitgifte en aanleggen van nieuwe terreinen. Bent u daar
123 mee op de hoogte in hoeverre de afspraken zijn uitgewerkt?
- 124 R. Dat is meer economisch beleid. Ik zit meer op ruimtelijk economisch. Dit is puur economisch
125 omdat de afspraken voornamelijk gingen op grondprijnsbeleid. Het koppelen van de
126 opbrengsten weet ik eigenlijk niet eens. Daar hebben we in ieder geval provinciale subsidie
127 voor gekregen, voor de revitalisatie.
- 128 I. Vanuit het PHP?
- 129 R. Ja. PHP ja. Maar ik weet het niet. En de ruimtelijke kwaliteitsambities vind ik wel een hele
130 mooie. Ik weet het eigenlijk niet of we het hebben.
- 131 I. En een regionaal herstructureringsplan?
- 132 R. Denk het niet. Gaf de regio daar iets over aan?
- 133 I. Je hebt vanuit het PHP een afstemming. Van de regio het deel Groningen en Drenthe is er
134 afstemming. De regio heeft deze opgesteld. En het idee was dat de gemeente zelf een soort
135 plan zouden opstellen op basis van hun directe omgeving.
- 136 R. Nee, weet ik niet.
- 137 I. En het afspreken en samenwerken. Komt u vaak samen met andere beleidsmakers van de
138 regio?
- 139 R. Dat dat doet de regio wel. De kennisdeling. [...] doet daar ook veel mee. Het gaat vooral op
140 samenwerken met de gemeente Groningen, daar hebben wij het meest aan als gemeente
141 Assen. Hoogezandsappemeer heeft ook veel terreinen, Leek Roden hebben ook een aantal.
142 Dat zijn de grotere spelers, voor de rest heb je er minder aan. Maar voornamelijk de
143 samenwerking Groningen.
- 144 I. En de provincies?
- 145 R. Ja ook wel. Dat voorbeeld over Stads en ondernemers van het Havenkwartier heeft de
146 provincie gelanceerd. Die wou wat met starters en dit is de eerste locatie in Drenthe waar ze
147 mee kwamen. In Emmen nu ook, maar die gaan anders om met bedrijvigheid. Dus hebben
148 we wat aan en daar werken we goed mee samen.
- 149 I. Dus eigenlijk alleen het regionale herstructureringsplan voor de gemeente, dat is onbekend.

- 150 R. Ja, dat is wel een goedde, hoe staat alles er voor? Hoe het op de langere termijn eruit ziet.
151 Stadsbedrijvenpark blijft het oudste terrein. Moet je niet over 20 jaar weer alles
152 revitaliseren? Is dit voldoende om de komende 20 jaar door te komen. Volgens mij is dat er
153 niet. We hebben geen herstructureringsplan. Denk dat de gemeente ook voornamelijk naar
154 zich zelf gaan kijken. Je ziet dat de grotere gemeente een veel grotere opgave hebben met
155 meer bedrijventerreinen. Leek/roden hebben langs de snelweg vanaf de jaren 90 wat
156 aangelegd, dat gaat nog wel 10/20 jaar mee.
- 157 I. In de dagelijkse praktijk, welke beleidsplannen gebruikt u? In hoeverre gebruikt u het
158 covenant van bedrijventerreinen in Groningen – Assen?
- 159 R. Ja, dat zijn economische vragen. Daarvoor zou ik [...] vragen, mijn collega EZ. Volgens mij is
160 het gebruik van het covenant heel normaal. Het IBIS wordt gebruikt voor onderzoek.
161 Wanneer er behoefte is, wat gebeurt er in de stad en welke bedrijven hebben zich hier
162 gevestigd en wat is er betrokken. Ook de groei van de afgelopen periode. De provincie die
163 staat ze daarvoor ter beschikking.
- 164 I. U maakt zelf geen gebruik van IBIS?
- 165 R. Nee, volgens mij kunnen wij daar niet eens in. Ik maak zelf er geen gebruik van. Dat moet
166 onze gegevensbeheerder doen. Volgens mij beheert de provincie dat en die stelt het ter
167 beschikking als je onderzoek wil doen, maar verder niet. Het is niet dagelijks tot onze
168 beschikking.
- 169 I. Als u beleid opstelt, dan gaat u naar de gegevensbeheerder en haalt hij het van internet.
170 Heeft u dat zo wel eens gebruikt, het IBIS bij het opzetten van beleid?
- 171 R. Ja, we hebben anderhalf jaar geleden de behoeftevraag onderzocht. Dat hebben we samen
172 met de provincie gedaan. We hebben wonen-werken, winkelen, recreëren... de gehele
173 ruimtevraag geprobeerd in beeld te brengen. Daarbij moet je data van de provincie hebben,
174 met een goede samenwerking. Zo zouden we aanhaken bij de provinciale
175 bevolkingsprognoses. Als wij zeggen dat het groeit naar 100.000 inwoners, en de provincie
176 zegt dat is niet zo. Dan heb je irreële aannames.
- 177 I. En het PHP?
- 178 R. Ja, daar zit natuurlijk deze in. Het Stadsbedrijvenpark. Volgens mij zitten er 3 in? Emmen in
179 Coevorden ook nog?
- 180 I. Er zitten een aantal in. Heb mij gericht op de regio, maar Emmen heeft inderdaad wat
181 ontvangen.
- 182 R. Je hebt ons projectplan van het Stadsbedrijvenpark?
- 183 I. Die heb ik, maar ik weet niet in hoeverre die juist is. Ik heb een aantal plannen van internet
184 gehaald. Als u mij die kunt mailen dan kan ik dat controleren.
- 185 R. Die is wel handig, daar staat precies in wat we hebben gekregen aan subsidie. Maar dat weet
186 ik ook niet zeker.

- 187 I. Ja, totaal ongeveer 1 miljoen vanuit de provincie. Kunt u trouwens ook de contactgegevens
188 sturen, mocht ik nog de vragen willen mailen?
- 189 R. [...] heb je al? [...] over het revitaliseren van het gebied. [...] is beleidsmedewerker EZ.
- 190 I. Dat betroffen voornamelijk de vragen over de regio. Dan heb ik ook nog een aantal vragen
191 over het Stadsbedrijvenpark in het specifiek. Het bedrijventerrein, kunt u die in het kort
192 beschrijven? Wat voor een type terrein is het en wat speelt er op het moment?
- 193 R. Het is heel gevarieerd. Je ziet dat het oudste deel hier rond het water, daar zijn we nu mee
194 bezig om een andere functie toe te voegen. Daar zitten ondernemers en een theatergroep en
195 hebben wij een aantal panden in eigen handen genomen. Toen we die actief aan het
196 uitkopen waren. Daar willen wij nu een aantal functies toevoegen. Verbreden van de functies
197 en meer toe laten. Je ziet dat het hier binnen in best verrommeld is en hele kleine spelers. Er
198 zitten een aantal grote spelers. De grootste van de stad, een aantal die zitten hier wel. Een
199 paar honderd werknemers. Dan heb je de Nam niet en de rijksgebouwen. Hier zitten ook een
200 aantal grotere spelers. Qua ruimtevraag he je hier het rioolzuivering. Heel groen. Nu zijn wij
201 aan het kijken hoe we dat kunnen openstellen voor de samenleving. Je hoeft niet alles af te
202 sluiten. Er zit ook het FlorijnAS programma in. Deze as wordt bevaarbaar gemaakt. De
203 beweegbare bruggen zijn net klaar. De openbare ruimte hier wordt opgeknapt en deze as is
204 net verbeterd. We zijn er nu mee bezig, deze is afgesloten. Maar als gemeente verbeter je de
205 randvoorwaarden voor de bedrijven. De Wateras en de verkeersas zijn heel erg opgeknapt.
206 Vanaf volgend jaar gaat ook 6x per uur de trein, dus het openbaar vervoer is dan wat beter.
- 207 I. Wordt er bij de ingrepen heel erg ingespeeld op de problematiek?
- 208 R. Die zitten heel erg hier in het midden. De verrommeling en kleinschaligheid. Dat hebben we
209 geprobeerd op te knappen. Een soort beeldkwaliteitsplan waarin we samen met ondernemer
210 proberen de gevels aan te pakken. Dat is heel praktisch op pand niveau kijken hoe we het
211 pand kunnen verbeteren. Maar ook op straatniveau kijken om te kijken hoe je meer
212 eenduidigheid in het straatbeeld geeft. Als je hier bent, dan heb je geen idee hoe je er uit
213 moet komen. Het was een klein 'kruipdoor/sluipdoor'-stratenpatroon. Terwijl je hier de
214 hoofdriehoek hebt en daarbinnen heb je een sub driehoek weer een kleiner raster. Dat
215 niveau verschil moet je tot uitdrukking brengen in de inrichting van de straat. Dat heeft [...]
216 getrokken en naar gekeken. Daar kan hij je mee helpen met wat we hebben gedaan op pand
217 niveau en openbare ruimte. Dat zit daar wel in. De derde plek zit alleen op de noordkant,
218 Woonwerkdeel. Hier zit ook nog een aantal autobedrijven de ABC en PDV. Onze PDV-zone zit
219 hier en daar zitten vooral oude bedrijven. Die willen we versterken, daar hebben we een
220 soort aanvalsplan voor gemaakt met Goudappel Coffeng. Dat is wel oud, maar staat nog wel
221 overeind. Die is heel goed eigenlijk. We zijn nu aan het kijken naar de branchevervaging. Hoe
222 ga je daar mee om in relatie tot je binnenstad. De Praxis verkoopt speelgoed en wil je dat? Ga
223 je dat actief handhaven zodat je in de binnenstad daar meer ruimte voor krijgt? Dat is een
224 afweging waar we nu voor staan. Hoe ga je daar mee om? We gaan niet actief bedrijven die
225 ergens anders PDV hebben hier heen verplaatsen. Maar het is wel het enige gebied in de stad
226 waar nieuwe PDV mag ontstaan. Dat moet maar in een bestaand pand. Hier staat ook één,
227 daar kan ook een nieuw pand komen.

- 228 I. In het bestemmingsplan wordt o.a. de verloedering genoemd, of de leegstand, zijn daar naast
229 nog problemen die u bekend zijn naast de infrastructuur?
- 230 R. Ik vind vernieuwing belangrijk. Er zijn een aantal grote bedrijven met een paar honderd
231 mensen. Je moet voorkomen dat die bedrijven weg gaan en er niets in de plaats komt. Het
232 moet een interessant gebied zijn om te kunnen vestigen in de stad. Daarom hebben we ook
233 glasvezel geplaatst. Maar het is wel een risico dat het in een negatieve spiraal beland, dat de
234 bedrijven die weg kunnen er wegtrekken en de bedrijven die niet meer kunnen er blijven
235 zitten. Of dat louche bedrijven er zich gaan vestigen. Dat is ook verloedering.
- 236 I. Hoe wordt u op de hoogte gebracht van de problemen die er spelen? De verloedering zou je
237 kunnen waarnemen, maar zijn er ook bedrijven die dat aangeven bij de gemeente?
- 238 R. We werken samen met parkmanagers, we hebben zelf ook accountmanagers die zelf bij alle
239 bedrijven in assen langs gaan. Dus wat dat betreft zitten we heel dicht bij de markt we
240 hebben ook het projectplan met je de ondernemens geschreven. Wat we gaan aanpakken is
241 wel een belangrijke thema. We gaan niet bedenken waar ondernemers geen behoefte aan
242 hebbe,
- 243 I. Voornamelijk wat er in de welstand is genoemd is dat bedrijventerreinen worden ingedeeld
244 naar een verschijningsvorm.
- 245 R. Er is hier vele heel mogelijk op het gebied van welstand. Daar zijn we niet zo streng op. Het is
246 een terrein waar mensen werken, maar hoe het eruit ziet is van ondergeschikt belang. Zeker
247 in de binnenring. Kan mij voorstellen dat we hier bij de Europaweg, de Industrieweg en de
248 stadsring meer kwaliteit willen hebben dan aan de binnenkant. Daar is veel meer mogelijk.
- 249 I. Daar zijn dan strengere eisen op het gebied van beeldkwaliteit.
- 250 R. Ja. Maar het is veel minderstreng dan in de woonwijk.
- 251 I. Een terugkoppeling naar het IBIS, daarin wordt beschreven dat het terrein uit 1920 komt.
- 252 R. Dat zal een enkel pand zijn.
- 253 I. Dat is een indicatie die is ingevuld door een beleidsmedewerker van de gemeente Assen. De
254 gemeente vult de lijst in en stuurt deze op naar de provincie welke de vragen verwerkt. In het
255 bestemmingsplan staat dat het uit 1960 komt.
- 256 R. Daar staat in dat het gebied van de jaren 1960 ontwikkeld werd? Dat geloof ik dan eerder.
- 257 I. Kunt u dat verschil verklaren?
- 258 R. Ik weet niet hoe het IBIS dan werkt. Misschien dat het pand uit de jaren 20 komt, maar dat
259 kan ik mij niet voorstellen. Dat is dan een beetje vreemd. Dat zou misschien de
260 rioolwaterzuivering zijn. Die is gebouwd in de weilanden waar later de stad om heen is
261 gebouwd. Die bestaat al heel lang. Zo'n soort pand zou kunnen. Verder weet ik het niet.
- 262 I. Dat waren de verouderingsvragen. De kwaliteitsaspecten zijn tweemaal geschouwd door
263 STEC groep in 2009 en 2010. In 2009 is een gehele inventarisatie gedaan van de regio en in

- 264 2010 is een inventarisatie gedaan van de provincie Drenthe. Kunt u vertellen in hoeverre die
265 terreinschouwen invloed hebben gehad op de planvorming?
- 266 R. Ik denk wel invloed, maar dat weet ik niet. Ik ga er vanuit dat we die hebben meegenomen in
267 de planvorming. Ik ben zelf niet betrokken geweest bij de planvorming. Ik kwam er later bij.
268 Het lijkt mij dat als ze zoiets doen op regionaal en provinciaal niveau dat wij er dan sowieso
269 bij zitten. De resultaten zijn vast gebruikt, maar ik weet niet op welke manier.
- 270 I. Ik zie dat niet direct teruggekoppeld in de FlorijnAS of Masterstudie, dat zijn op zich staande
271 studies maar daarin wordt niet gerefereerd naar de terreinschouw. Er wordt beschreven dat
272 er analyses zijn gedaan, maar er wordt niet beschreven dat het een kwaliteit schouw/analyse
273 betreft.
- 274 R. Hier in de terreinschouw staat dan dat het economisch verouderd is en licht ruimtelijk. En in
275 het IBIS staat dan alleen ruimtelijk?
- 276 I. Ja, inderdaad. Weer een verschil in de data dat ik heb gezien. U zit niet in het IBIS, maar heeft
277 u enig idee hoe dit kan?
- 278 R. Nee. Ik weet het niet. Als iets ruimtelijk verouderd is, dan kan ik mij voorstellen dat het ook
279 economisch verouderd. Zijn er in het ibis ook terreinen die wel als ruimtelijk en economisch
280 verouderd zijn?
- 281 I. Niet én, maar wel of. Dus of ruimtelijk of economisch. Het is de vraag in hoeverre IBIS
282 geoperationaliseerd is. Maar uiteindelijk zijn er verschillen te zien, met wat meer
283 gedetailleerdere plannen zeggen en het IBIS zegt.
- 284 R. Dat kan ik mij voorstellen want wij hebben zelf wat foutjes uit IBIS gehaald. Dat klopt dan
285 soms niet. Het zijn wel heel simpele dingen hoor, dat het hoofdkantoor in Assen zit, dan
286 krijgen we alle werknemers op dat pand. Terwijl het maar een klein pand is. Alle werknemers
287 staan dan hier in de boeken. Dat soort dingen kloppen gewoon niet. Bij een verhuizing dat
288 het op twee plekken staat.
- 289 I. Hier staat ruimtelijk en economisch verouderd. Wat verstaat u zelf onder veroudering van
290 een bedrijventerrein?
- 291 R. Hoe levensvatbaar is iets? Willen er nieuwe gebruikers zitten? Als het ruimtelijk verouderd is,
292 maar iedereen wil daar wel zitten en investeert in het gebied, dan is dat niet erg dat het
293 ruimtelijk verouderd is. Het gaat mij om de vitaliteit van het terrein. Hoe graag willen mensen
294 er zitten en blijven ze er zitten. Is er leegstand, snelle doorstroming. Je vraag ging over
295 ruimtelijke veroudering?
- 296 I. Voornamelijk over veroudering in het algemeen.
- 297 R. Als je in de stad kijkt is economische veroudering belangrijker dan ruimtelijke veroudering.
298 Omdat je te maken hebt met een bedrijventerrein en als die op onderdelen niet goed is dan
299 is dat minder van belang. Wat we wel zien is dat het Stadsbedrijvenpark midden in de stad
300 zit, met een grote woonwijk. Dat was voor ons een reden om de ruimtelijke veroudering aan
301 te pakken. Je ziet veel scholieren die het terrein vermijden. Het is een woonwerkgebied en je

- 302 moet vermijden dat ze er niet door willen fietsen. Het moet sociaal veilig zijn, dat hoort bij de
303 ruimtelijke veroudering. Dat is hier van belang, omdat het midden in de stad ligt.
- 304 I. Sociaal veilig, economische en ruimtelijke druk... zijn er nog meer factoren die daar op
305 spelen?
- 306 R. Weet ik zo niet.
- 307 I. Om weer terug te komen op IBIS, het is een soort van monitoring van de kwaliteitsaspecten.
308 Wordt hiernaast nog gedaan aan monitoring van terreinen?
- 309 R. Ja, wij doen met parkmanagers wel wat. Provincie doet het, de enquête via het IBIS. Wij
310 weten zelf wat de leegstand is op de terreinen, wat de verplaatsingen zijn en wat er nog aan
311 uit te geven gebied is. We doen ook ruimtelijke kwaliteit schouwen van de openbare ruimte.
312 Hoe ligt de straat erbij en hoe is de verlichting, etc.
- 313 I. Zijn die indicatoren gekoppeld of zijn ze losstaand?
- 314 R. Dat doen we slecht. Dit is ook het enige gebied wat oud is, wat gerevitaliseerd moet worden.
315 Dus we hebben ook geen beleid, het is praktisch. Het gebied is aan vernieuwing toe. We
316 meten niet structureel waarom iets niet goed is, en wat gaan we er aan doen? Hoe gaan we
317 kijken of we dat hebben gehaald? Daar zijn wel verbeterlagen in mogelijk. Dat zou wel
318 moeten. Je ziet dat het heel erg ad hoc gebeurt. Wel structureel, maar niet gekoppeld en er
319 wordt onvoldoende mee gedaan. Denk ik.
- 320 I. Duidelijk. Dat betrof de veroudering. De herstructureringsopgave, totaal zijn dat 247
321 hectaren. Wat in de FlorijnAs o.a. wordt genoemd. Een facelift van 60 bruto hectare, een
322 revitalisering en herprofilering van 94 hectare. Waarop zijn die ingrepen gebaseerd?
- 323 R. We hebben vooral gekeken naar de gebiedskenmerken. Dit bovenste gedeelte ziet er goed
324 uit. Het is in de jaren 90 gerealiseerd. Dus dat is vrij nieuw. Dat is een keer 20 jaar oud,
325 maximaal. Zeker hoe dichter je naar de woonwijk gaat. Het woonwerken wordt steeds
326 kleinschaliger. Maar het zit goed, dan moet je per onderdeel kijken waar je wat nodig hebt.
327 Maar omdat dit nieuw is, moet daar vrij weinig aangepakt worden. Volgens mij hebben we er
328 ook niets gedaan. Eigenlijk is dat wel goed. Maar we willen een verhaal voor het gehele
329 bedrijventerrein hebben, daarom is dit deel voor de facelift. Maar eigenlijk is dat nog goed.
330 De transformatie staat in de woningbouwambities. Toen we nog groeiden was de prognose
331 dat de door zouden groeien naar 80.000 inwoners voor 2020. Het is nu ongeveer 65.000.
332 Door het aantal jaren crises zijn we bijna niet gegroeid. De prognose ging naar 74.000 voor
333 2030. Er zit wel groei, maar die is veel kleiner. De gemeente ging van actief zijn in het
334 ontwikkel proces naar het mogelijk maken van dingen. Mogen er ontwikkelaars komen, dan
335 gaan we kijken wat we kunnen doen. Dus de ambitie van de transformatie hebben we los
336 gelaten en focussen nu meer op de kop van het havengebied. Dat betekent dat je de rest
337 binnen de revitaliseringsopgave moet zetten, maar die is blijven hangen. Dat zou daar naar
338 toe geschoven moeten worden. Daar ligt nog wel een opgave.
- 339 I. Hoe wordt daar mee omgegaan, dat er nog wel een opgave ligt?

- 340 R. Dat weet ik zelf ook nog niet. Ik heb nu een discussie bij het college; wat gaan we doen bij
341 het stadsbedrijvenpark? Er is een revitalisering geweest maar zorgt het er voor dat we nu
342 voldoende hebben gedaan voor de komende 20 jaar? Dat is vraag. Ik weet niet of dat
343 voldoende is. Al helemaal niet omdat het gebied van de transformatie daar niet is bij
344 genomen. Ondertussen hebben we hier geen ambitie meer voor. Eigenlijk zou dat ook
345 gerevitaliseerd worden. Dat gebied moeten we sowieso oppakken. De discussie loopt nu; op
346 welke manier? Zo nee, welke manier maken we het wel voldoende?
- 347 I. Hoe verloopt z'n discussie dan? Moet je daar dan ook een ruimtelijke onderbouwingen
348 hebben, of baseer je het op een terreinschouw?
- 349 R. Ja, je moet er wel een onderbouwing voor hebben, maar eerst stel je er een
350 onderzoeksvraag. Willen wij het onderzoeken of het voldoende kwaliteit heeft voor de
351 komende tijd, of moeten we daar een aanvullende vraag voor gaan formuleren. Eigenlijk
352 moet je eerst je onderzoeksvragen gaan ophalen, als die daar in mee gaan. Dan kunnen wij
353 het gaan onderzoeken. Wat is de kwaliteit van het gebied en hoe gaan we er mee om?
- 354 I. Heeft u ooit een dergelijke opgave gedaan?
- 355 R. Praktisch voor dat gebied?
- 356 I. Ja, of anders in het algemeen.
- 357 R. Ja, maar veel meer op wijkniveau.
- 358 I. Om terug te komen op de Masterstudie van DeZwarteHond. Het is wel opgeleverd voor uw
359 tijd in 2009, maar heeft u er ook wat van meegekregen destijds?
- 360 R. Ja, ik heb de structuurvisie geschreven en die hebben wij gebaseerd op de Masterstudie.
361 Daar staat die revitalisering in. Maar ik weet niet wat de onderbouwingskeuze daar van is. De
362 terreinschouwen kwamen uit 2009/2010. Ik weet niet of de verouderingsaspecten op welke
363 manier dan ook zijn geanalyseerd. Ik ga er van uit dat het er goed in zit. De projectleider die
364 de Masterstudie trok was ook de leider van de revitalisatie van stadsbedrijvenpark. Die heeft
365 beide trajecten tegelijk lopen.
- 366 I. Kunt u dat verklaren dat het enigszins tegelijk loopt maar niet naar wordt gerefereerd?
- 367 R. Je bouwt voort op bestaande beleidskaders. De revitalisering die loopt al heel erg lang. We
368 kijken continu of de provinciale middelen beschikbaar zijn. Dat was in 2009 misschien nog
369 wel eerder. Tegelijkertijd diende de masterstudie om de infrastructurele ingrepen te
370 beargumenteren. Hoe gaan wij daar mee om op masterniveau? Die masterstudie is in de
371 raad besproken maar nooit door de raad vastgesteld. Dus het is geen vastgesteld
372 gemeentelijke beleid. Je kan er geen bestemmingsplannen op baseren. Dat moest wel,
373 daarom hadden we een structuurvisie nodig, maar die bouwt voort op de masterstudie. Zo
374 zie je dat beleid voort bouwt op ouder beleid.
- 375 I. Je weet niet in hoeverre die terreinschouwen zijn opgepakt?

- 376 R. Nee, ik heb het opgehaald, van wat moet ik schrijven bij de projectleiders.
377 Projectmedewerkers. Ik ga dan niet de diepte in van heb je terreinschouwen gedaan. Ik ga er
378 van uit wat zij mij vertellen en aanleveren. Daar stel ik wel kritische vragen bij, van hoe is het
379 gegaan of gerealiseerd. Maar je gaat er van uit dat zij het op de goede manier mee geven.
- 380 I. Zou ik dit kunnen vragen aan [...],
- 381 R. Weet ook niet of hij dat weet. De collega die voor hem zat is weg. Dat is het geweten van de
382 gemeente. Dat mis je dan later niet. Maar dat kan je vragen aan [...].
- 383 I. Dan komen we aan bij de laatste vragen. Het is meer een soort concluderende vraag; in
384 hoeverre is het dan gebaseerd op veroudering? Er worden problemen beschreven door de
385 ondernemers, daar wordt naar geluisterd. Maar die ondernemers hebben niet altijd een
386 goed beeld van de veroudering.
- 387 R. Je zag ook een verschil tussen de ene kant gebruikers en de andere kant de eigenaren die
388 totaal andere belangen hadden. Wij als gemeente gaan niet alle panden van de ondernemers
389 aanpakken. Dat is hun eigen pand en moeten ze zelf onderhouden.
- 390 I. Inderdaad. Die kijken van uit hun eigen perspectief.
- 391 R. Wat we hebben willen doen met de revitalisering is de randvoorwaarden voor het gebied
392 goed maken. Dat betekent dat we hebben geïnvesteerd in de infrastructuur. Dus het fysieke,
393 de ruimte en de wegen maar ook het glasvezel. Je wilt dat dat goed is. Dat het in ieder geval
394 niet een desertie is, dat ze het gebied ontvluchten. Het ging ook over de energie
395 maatregelen. Dus kijken of we iets kunnen betekenen, dan geef je ze advies om geld te
396 kunnen besparen. Maar we gaan niet op hun stoel zitten van; je moet nu zonnepanelen
397 nemen of we gaan voor jouw je pand isoleren. Uiteindelijk moet de ondernemers zelf wel
398 een even groot deel naast onze subsidie leggen om te investeren. Er zijn voornamelijk
399 verschillende zichten vanuit de gebruiker, die veel stroom gebruikt en veel middelen kwijt is
400 en de eigenaar die niet wil investeren in zijn pand. De gebruiker betaalt toch de
401 energierekening, ik hoef toch niet te investeren. Dat is wel lastig, maar daar gaan we als
402 gemeente niet te streng mee om. Daar hebben we een parkmanager voor. Die probeert
403 natuurlijk wel het totale terrein te verbeteren. Hij is een soort mediator. Dat is de rol van de
404 overheid, die zit niet op pandniveau.
- 405 I. Maar veroudering is niet als zodanig gedefinieerd als randvoorwaarde? Dat de veroudering
406 aangepakt moet worden.
- 407 R. Nee, maar hoe bedoel je dat?
- 408 I. Wat je zei. Dat de overheid randvoorwaarden stelt voor een bepaald gebied. Daarin worden
409 als het ware bepaalde criteria gesteld. Het gebied moet zo en zo voldoen. Je bent dat niet
410 bekend met een criteria dat in het specifiek gaat over veroudering?
- 411 R. Nee, maar veroudering gaat voor ons voornamelijk om het gebied aantrekkelijk te kunnen
412 maken voor ondernemers. Die aantrekkelijkheid kunnen wij aannemen via de infrastructuur
413 en stimulerende wetgeving in het leven te roepen. Op pand niveau energie en

- 414 duurzaamheid. Die stimulerende wetgeving moeten ze dan zelf overpakken. Dan heb je zon
415 beetje alles gedaan wat we kunnen. Maar we gaan hier niet actief panden opkopen, slopen,
416 saneren als gemeente. Dan zit je op de stoel van hen. Zo neem je de problemen over van de
417 pandeigenaar. Als die jaren niets heeft geïnvesteerd dan zou de gemeente dat even over
418 gaan nemen. Dat is ook de omslag met het transformatie deel. We gaan niet actief alles
419 opkopen maar we gaan het anders inrichten. Dus als de mensen een leuk idee hebben voor
420 een nieuw bedrijf dan gaan we wel ruimhartiger om met bestaande bestemmingen. Zeker in
421 het middendeel. Daar willen we meer naar toe. Dat hoort er ook bij.
- 422 I. En de parkmanagers die staan er dus midden in. Bent u op de hoogte met de stand van zaken
423 met de parkmanagers. Die zijn nog actief?
- 424 R. Ja, dat is een samenwerkingsverband met alle ondernemers van ons. Die hebben
425 parkmanagement gevormd en kijken wat willen jullie met het gebied. En gaat het over het
426 gemelijk inkopen van bijvoorbeeld veiligheid, dat er busjes van 1 bedrijf rondrijden. Of
427 camera's ophangen op een bepaald terrein, dat wij in lantarenpalen camera's toe staan. Dat
428 soort dingen. Dat kunnen ze dan regelen als ondernemer samen. Volgens mij hebben wij daar
429 als gemeente voor gezorgd dat er een BIS voor staat, zo'n BedrijfsInvesteringsZone. Er gaat
430 een deel van het OZB af, wat wij in een fonds zetten zodat zij meer middelen hebben om
431 ergens in te kunnen zetten.
- 432 I. Die BIZ, was dat een advies STEC groep?
- 433 R. Dat kan best. Bij ons heet dat geen BIZ, maar ik heb begrepen dat het wel een BIZ moet
434 worden.
- 435 I. Dan eigenlijk mijn persoonlijke conclusie, wat opviel. Je ziet dat bij de terreinschouwen een
436 mooi advies wordt opgesteld, redelijk specifiek waarbij zij stellen dat de kern
437 onsamenvattend is. Met name is het daardoor licht ruimtelijk verouderd. Het terrein
438 functioneert niet als zodanig en dus stellen ze het als economisch verouderd. Daar hebben ze
439 dan een plan voor, een aantal oplossingsrichtingen. Ze stellen dat het een revitalisering van
440 40 tot 50 hectare nodig heeft, met een herprofilering van 8 hectare. Wat als je dat terug
441 koppelt naar de vertaling van de structuurvisie?
- 442 R. Ja, inderdaad... Bij de revitalisering van het Stadsbedrijvenpark is de kern toch wel het
443 probleemgebied. Daar om heen gaat het veel meer om randvoorwaarden, conformiteit,
444 helderheid, de kleinere dingen. Maar het probleem is hier. Het binnengebied. Da hebben we
445 meegenomen. Ik denk nu ook dat we deze rapporten van STEC hebben opgepakt. Volgens mij
446 is het projectplan uit 2011/2012. Daarin hebben we het wel zo gedefinieerd als het gebied
447 dat we moeten aanpakken.
- 448 I. Oké, maar als je dat vanuit een vogelperspectief bekijkt dan worden hier wel andere
449 hectaren genoemd dat wordt gedaan in de structuurvisie. Als we daar op terug komen dan
450 zie je dat het gaat om het gehele gebied van 247 hectare. En dit zou maximaal 58 zijn.
- 451 R. Oh zo. Maar dat zit hem in het feit dat we in de structuurvisie zeggen dat de revitalisatie van
452 het Stadsbedrijvenpark is zo groot en we willen overal iets benoemen. De facelift

- 453 bijvoorbeeld, terwijl we daar niets hoeven te doen. Dat is het gebied wat je revitaliseert, de
454 kern van het gebied. Zo kom je dan op de 40/50 hectare. Dat snap ik wel.
- 455 I. Heeft dat te maken het aantrekken van gelden van bijvoorbeeld de provincie? Dat je het
456 gebied in zijn geheel wil meenemen.
- 457 R. Weet ik niet. Want volgens mij stond in ons projectplan van het gebied maar 90 hectare.
- 458 I. Ja. In het specifiek wordt er gekeken naar de 90 hectare. Die komt alleen in aanmerking voor
459 het PHP. Om nog even terug te komen op het PHP. Voor de regio Groningen-Assen zijn door
460 de provincie een aantal criteria geteld. Het moet een realistische planning zijn, het terrein
461 moet een regionale functie hebben en het moet een vliegwieleffect hebben mocht er een
462 kwaliteitsimpuls moet het een beweging in gang brengen voor de omgeving. En een
463 duurzaamheid aspect. In hoeverre voldoet de herstructurering aan die criteria?
- 464 R. Die eerste moet je bij het projectplan een planning aangeven. Die is afgerond. Dus die klopt
465 wel, komt wel overeen. Die is goed uitgekomen. Hij was realistisch dus. Het
466 Stadsbedrijventerrein is het grootste bedrijventerrein van noord Drenthe en is dus van
467 bovenlokaal belang. In Assen werken hier ook de meeste mensen als je kijkt naar het gebied.
468 Het is heel belangrijk dat je het terrein interessant houdt voor nieuwe en bestaande
469 bedrijven. Als dit verouderd dan heb je een behoorlijk probleem. Vliegwielen... hoe hebben we
470 dat gedaan... volgens mij staan deze ook wel in de projectaanvraag, daar zouden ze wel in
471 zitten.
- 472 I. Volgens mij wordt er een algemeen doel geschetst in de projectaanvraag. U bedoelde
473 trouwens de aanvraag voor de provincie voor het aantrekken van de PHP-gelden?
- 474 R. Ja, die hebben wij gebruikt om onze aanvraag in te dienen.
- 475 I. Wat ik zie is dat de provincie een aantal criteria stelt...
- 476 R. Eigenlijk moet je deze vraag ook niet aan de gemeente vragen, maar aan de provincie. Wij
477 hebben het projectplan geschreven, aangevraagd en gekregen. Dus je kunt zeggen dat we
478 voldoen aan de criteria. Anders geeft de provincie de subsidie niet.
- 479 I. Ik heb het ook aan de provincie gesteld.
- 480 R. Wie heb je gesproken?
- 481 I. Dat is [...]. Maar het is meer een soort terugkoppeling. De eisen worden gesteld, maar om
482 terug te kijken is daar dan aan voldaan? ZO stelt de provincie Groningen andere eisen, ook
483 binnen dezelfde regio. Daar zit dan een soort mismatch in. Waar leg je de prioriteit dan?
- 484 R. De provincie is vrij om zijn eigen prioriteit te stellen. De RGA is een vrijwillig
485 samenwerkingsproject. Uiteindelijk moeten de gemeenten en de provincie het zelf vertalen
486 naar eigen beleid. Hier zie je dat de provincie een andere focus hebben genomen. Ik zal het
487 projectplan naar je toe sturen, daar zal het goed in staan.
- 488 I. Dat betrof de vragen. Dan zou ik nog een korte toelichting geven, wellicht dat u daar nog op
489 kunt reflecteren. Ik heb 4 casussen gekozen in de studie, het stadsbedrijvenpark is daarvan

- 490 de eerste casus omdat het is geïnventariseerd. Op basis daarvan is het geselecteerd in het
491 PHP en zodanig is het geherstructureerd. In het verlengde daarvan stel je de tussentijdse
492 conclusie; het besluit om te herstructureren is inderdaad gebaseerd op een analyse van
493 verouderingsprocessen. Door er verdiept te kijken wil ik kijken in hoeverre dat is gedaan.
494 Zodanig heb ik een bedrijventerrein geanalyseerd die ook is geselecteerd in het PHP, maar
495 daar zijn geen verouderingsschouwen gedaan.
- 496 R. Oké, dus dat zal dan geen goede basis zijn.
- 497 I. Inderdaad. Mijn vraag is dan waar ligt het verschil tussen terrein A en terrein B.
- 498 R. En de provincie is daar mee akkoord gegaan?
- 499 I. Ja, correct. Op grond van de gemeente. De gemeente heeft dan ook de taak om het
500 provinciale beleid op zich te nemen.
- 501 R. Als je de kans krijgt om subsidie aan te vragen, dan gebeurt dat al gauw.
- 502 I. Dat betrof het interview. Heeft u nog opmerkingen?
- 503 R. Ik denk nu, volgens mij hebben wij inmiddels een eindafrekening van het projectplan.
- 504 I. Die had ik nog niet.
- 505 R. Ik zal sowieso het projectplan en de contactgegevens doorsturen. Dat zij meer duidelijkheid
506 kunnen geven op je vragen.
- 507 I. Ik heb wel een tussentijdse projectagenda gevonden, waarin wordt gesteld dat de
508 revitalisering in 2016 afgerond zou zijn. We zitten inmiddels in 2016. Dus in hoeverre is het
509 af? En komt er dan nog een evaluatie?
- 510 R. Ja, die vragen heb ik ook. Een eindafrekening, of evaluatie moet nog geschreven worden. Dit
511 was onze ambitie. Daar hebben we subsidie voor gekregen, wat hebben we behaald? Wat zij
512 de effecten geweest. Dat lijkt mij logisch, maar dat weet ik niet. Dat weet CO, want hij is
513 projectleider. Maar goed, ik zal daar even naar gaan zoeken.
- 514 I. Als u deze punten wil sturen en de contacten, dan ben ik tevreden. Mooi bedankt dat u wou
515 mee doen.
- 516 R. Graag gedaan.
- 517 I. Dan zullen we afsluiten.

4. Transcript regiobureau [R1]

Respondent beleidsambtenaar Stuurgroep Regio Groningen-Assen

Het transcript betreft een woordelijke uitwerking van het semigestructureerde interview. De opzet van het interview is vooraf opgesteld, met vragen die naar voren zijn gekomen bij het verwerken van de resultaten.

Het interview is afgenomen op dinsdag 8 november 2016 met een regionaal beleidsambtenaar van het regiobureau. Voorafgaand van het interview is toestemming gegeven om het interview op te nemen voor het verwerken van data. Het interview bestond uit één deel, de afspraken van het regionale bedrijventerreinenbeleid. De totale duur van het interview is één uur.

I. Interviewer

R. Respondent

- 1 I. Wat is uw functie binnen de regio Groningen-Assen?
- 2 R. Het is tweedelig. Ik werk bij de regio Groningen-Assen als programmaleider economie en in
3 die hoedanigheid is werk ik aan samenwerking op en rond bedrijventerreinen; de
4 herprogrammering van een paar jaren terug, hoeveel bedrijventerreinen in de regio, waar
5 leggen we de focus op, welke bedrijventerreinen ontwikkelen we, welke niet? Dat zijn dingen
6 die in regionaal verband spelen. Ook het herstructureringsprogramma. Dat is ook in regionaal
7 verband opgesteld. In het traject van subsidieprogramma, wat van het rijk naar de provincies
8 toe ging. Dit doe ik nu jaar, daarvoor heb ik bij de gemeente Groningen gezeten op het
9 domein van bedrijventerreinen en kantoorlocaties. Dus altijd bezig geweest met
10 revitalisering en herstructurering van locaties in Groningen. En vandaar ook de
11 samenwerking in de regio meegenomen. Interessant?
- 12 I. Ja, zeer zeker. Veel raakvlak met wat ik heb onderzocht.
- 13 R. De bedrijventerreinen zijn een rode lijn in mijn carrière. Ik ben ook afgestudeerd op
14 bedrijventerreinen.
- 15 I. Wat was uw onderwerp destijds?
- 16 R. Verouderingsprocessen van bedrijventerreinen... Ik weet niet meer precies wat mijn
17 hoofdvraag was.
- 18 I. Ook toen al?
- 19 R. Ja, in 2001 was dat. Toen speelde dat vol op. Beleidsplannen, plannen vanuit het rijk...
- 20 I. Tegenwoordig is de focus op bedrijventerreinen een stukje minder dan dat het vroeger was.
21 Het hele herstructureren is eigenlijk verleden tijd.
- 22 R. Ja, dat speelde toen vol op. Ook landelijk. Ja, dat is helemaal verdwenen.
- 23 I. Dat is ook de reden waarom ik het onderwerp op pak. We zijn nu een aantal jaar verder, hoe
24 is het destijds gegaan? Inmiddels zijn er meerdere bedrijventerreinen geherstructureerd
25 vanuit het PHP, die middelen hebben ontvangen. Hoe is de besluitvorming daarbij gegaan?
- 26 R. Ik kan dat alleen beantwoorden voor Groningen in het specifiek, omdat ik daar bij betrokken
27 was. We hebben dat in Groningen grondig geanalyseerd. Al voor mijn tijd zelfs. Ik ben in 2002
28 bij de gemeente Groningen terecht gekomen. Bij EZ. Daarvoor al was er onderzoek geweest
29 door Ecorys en Oranjewoud, naar alle bedrijventerreinen in Groningen.
- 30 I. Was dat op regionale schaal?
- 31 R. Nee, op lokale schaal. Alle bedrijventerreinen in de stad Groningen. Hoe functioneren ze, wat
32 is de kwaliteit, wat zijn de problemen? Die zijn allemaal naast elkaar gelegd. Dat is de Bijbel
33 geweest voor de 10 jaar erna over; hoe willen wij omgaan met onze bedrijventerreinen? Qua
34 verkleuring, transformatie en herstructurering. Voor een aantal locaties hadden wij prioriteit
35 gegeven. Dat is het Winschoterdiep, Zuid-Oost (ons grootste revitaliseringsproject, er is meer
36 dan 30 miljoen geïnvesteerd van lokaal, provinciaal, rijks en zelfs Europees geld),
37 Ulgersmaweg en Hoendiep. Hoendiep is ook in de tijd van het provinciaal

38 herstructureringsprogramma meegenomen in het plan. De rest liep al en zat nog in de fase
39 nog voor de financiering. Maar er is wel structureel naar gekeken. Wat is de kwaliteit, wat
40 zijn de problemen, hoe ziet zo'n bedrijventerrein eruit en wat kan je er mee?

41 I. Interessant dat u deze terreinen noemt. Ik heb zelf als casus Koningsweg gekozen. Dat is een
42 bedrijventerrein dat binnen het IBIS bekend staat als verouderd, maar wat binnen het hele
43 herstructureringsverhaal van de regio buiten beschouwing wordt gelaten. Waarom wordt
44 koningsweg daar niet bij betrokken?

45 R. We hebben in Groningen iets van 20 bedrijventerreinen. We hebben toen een prioritering
46 aangebracht. De drie terreinen die we schetsten. Tegelijk hebben we Terreinwinst opgezet,
47 wat 10-12 jaar heeft gelopen. Daarin zijn alle andere bedrijventerreinen meegenomen. Qua
48 bewegwijzering, collectieve beveiliging, parkmanagement. We hebben ook het project
49 gehad: 'Korte Klappen'. Dus ook op Koningsweg zijn het nodige aantal dingen ondernemen
50 qua kleine investeringen. Een stoeptegels die vervangen is, of een hele rij... Dat soort zaken.
51 Maar niet echt een grootschalig revitaliseringsproject. Daar is in de prioritering gekozen voor
52 andere locaties. Misschien ook wel met het oog omdat daar ontwikkelingen spelen die een
53 andere kant op gaan. De kop van de Koningsweg is getransformeerd.

54 I. De Tasmantoren.

55 R. Die is daar gebouwd. Dat is ook een reden waarom het niet in het programma is
56 meegenomen. We hebben toen ook gekeken, toen het herstructureringsprogramma werd
57 opgesteld, omdat er een beperkte pot met geld. Het was niet de bedoeling om alle
58 bedrijventerreinen te revitaliseren of waar een herstructurering aan de orde was. Dat zijn
59 locaties die we nu aan de orde stellen.

60 I. Dat is de prioritering die een aantal jaren geleden is gedaan door de regio. Goed. Koningsweg
61 is interessant, maar we dwalen een beetje af. Ik was hier voornamelijk voor de regio.
62 Allereerst... bij de regio zijn een aantal afspraken gemaakt tussen de gemeenten en de
63 provincies. Ik kijk in hoeverre die afspraken zijn nagekomen. Dan beginnen we bij de eerste
64 afspraak. Men heeft een uniforme methodiek opgesteld voor de grondprijzen. Zo wordt
65 gesteld dat alle grondprijzen markt conform zijn binnen de regio. Toen ik de andere
66 gemeenten er over vroeg, toen begonnen ze over een meeropbrengst. Kunt u dat beamen,
67 dat de prijzen zijn gestegen?

68 R. Ja... Wat ik er van weet is dat de afspraken die in 2009/2010 gemaakt zijn. Voor de Stad
69 Groningen gold dat deze op niveau zaten. Voor de regio zijn de prijzen wel verhoogd, omdat
70 deze lager zaten dan wat uit onderzoek kwam wat marktconform is. Leek... Assen. De
71 gedachte was, dat je met de meeropbrengsten van de verkoop een herstructurering zou
72 kunnen financieren. Dat zit in de afspraak. Nadat de afspraak gemaakt was, was de crises
73 actueel. Daarom zijn er niet veel kavels verkocht en is er weinig meeropbrengst. Dus ook
74 weinig middelen voor herstructureren. Ik moet ook zeggen, in alle eerlijkheid want ik was er
75 niet bij betrokken, dat de afspraken over de inzet van de meeropbrengsten niet duidelijk
76 waren. Stel dat we geen crises hadden en alles ging zoals we verwachten hadden. Hoe het
77 dat wel was gegaan weet ik niet.

- 78 I. Waar ligt dat dan aan?
- 79 R. Omdat het een afspraak is, die is gemaakt met de gedachte dat we de prijzen verhogen en de
80 meeropbrengsten gebruiken, maar de precieze vertaling is niet gemaakt. Dus dat zou elke
81 gemeente voor zich besluiten.
- 82 I. En dat is met dat oogpunt gemaakt, om de gemeenten zo vrij mogelijk daarin te laten?
- 83 R. Dat denk ik. Maar dat durf ik niet zo te zeggen. Ik kan niet inschatten of dat gebeurd zou zijn.
84 Het was wel de bedoeling, dat de gemeente Leek met de meeropbrengsten van Leeksterveld
85 fase 1, 2, 3, 4 de herstructurering van een oud bedrijventerrein zou financieren. De praktijk is
86 dat dat niet of nauwelijks gebeurd is omdat we minder kavels hebben verkocht.
- 87 I. Ik stel die vraag, omdat wanneer je de grondprijzen bekijkt op bijvoorbeeld het
88 vastgoedrapport van de regio, daarin wordt gesteld dat de gemiddelde prijzen in de regio
89 nauwelijks zijn verhoogd. Als wordt gesteld dat men een meeropbrengst verwacht, dat ik mij
90 afvraag; welke meeropbrengst zijn dat dan? Zou je dat in het IBIS kunnen bekijken, in IBIS
91 2010-2013?
- 92 R. Wat ik weet is dat de prijzen in het IBIS 2010 tot nu de grondprijzen aardig gelijk zijn
93 gebleven. Maar dat is dus marktconform. Misschien is het wel 'te' marktconform. Als de
94 markt omlaag ging, en de prijzen gelijk zijn gebleven... Die discussie speelt nu ook. De
95 overheid loopt altijd achter. Als de markt aantrekt, dan gaan de marktconform grondprijzen
96 omhoog. Als er crises is dan gaan de prijzen omlaag, maar de overheid is daarin wat
97 langzaam. Dus het klopt dat de afgelopen jaren een aantal is geïnventariseerd; wat doen we
98 met de grondprijzen? We gaan ze niet verhogen...
- 99 I. Oké. Dan de tweede afspraak wat voornamelijk ging over het koppelen van de
100 meeropbrengsten. Een herstructureringsfonds. Weet u waarom dat herstructureringsfonds
101 er nooit is gekomen? Dat ligt natuurlijk in het verlengde van de vorige afspraak.
- 102 R. Nou, ik weet niet of er een herstructureringsfonds zou komen. Het idee was dat de
103 gemeenten hun meeropbrengsten zouden gebruiken voor een herstructureringsopgave. Er
104 zijn wel eens ideeën geweest over een herstructureringsfonds. Maar die zijn niet concreet
105 geworden. De provincie had geld, daar konden we met het regionale
106 herstructureringsprogramma gebruik van maken. De projecten die daar in staan. Dat is deels
107 gebeurd.
- 108 I. Maar een fonds?
- 109 R. Ik weet vanuit de overdracht en zijdelinkse betrokkenheid dat er wel over gesproken is, maar
110 het niet concreet is uitgewerkt.
- 111 I. Eén van de respondenten gaf aan dat de gemeente niet wou samenwerken. De ene
112 gemeente wou niet bijdragen aan de uitgifte van de andere gemeente. Heeft u dat idee ook,
113 dat zoiets destijds speelde?
- 114 R. Weet ik niet. Tot nu toe is het zo dat elke gemeente voor zich de eigen afwegingen maakt en
115 financieel zijn eigen broek moet ophouden. Wat we doen in de regio is, om te proberen dat

- 116 af te stemmen. Dat ene gemeente opdraagt voor de verliest van een ander en een gemeente
117 moet bijdragen voor een ander, dat gebeurt niet één op één. Als regio legt iedereen geld in
118 de pot voor de samenwerking. Daar worden projecten uit gefinancierd. Dat zit voornamelijk
119 op het gebied van infrastructuur. Rondom de bedrijventerreinen hebben we met elkaar
120 gezegd dat we een veel te groot programma hebben. We moesten afboeken. Iedere
121 gemeente heeft pijn geleden, maar eigenlijk moeten we dat met zijn allen doen. Dus Leek
122 heeft wat uit het programma gehaald, Assen, Noordenveld, Groningen veel...
- 123 I. Daar kom ik ook zo op terug. Dat is een belangrijke afspraak geweest binnen de regio. Maar
124 belangrijk is; waarom gaat de ene gemeente hier niet mee in zee en de andere gemeente
125 wel? Zo werd ook gezegd dat het financiële gevolgen zou hebben voor een gemeente. Weet
126 u wat voor financiële gevolgen? Werden er boetes opgelegd, of mocht een gemeente niet
127 mee doen met het herstructureringsprogramma?
- 128 R. Geen idee. Volgens mij er nooit gesproken over een herstructureringsfonds waar iedereen
129 geld in zou leggen. Niet als concreet, wel als idee. We leggen geld op de plank en daar
130 kunnen één of twee gemeenten gebruik van maken. Er lag een pot geld bij de provincie, het
131 herstructureringsprogramma, daar konden wij met een gezamenlijk plan aanspraak op
132 maken. Wij doen die locatie, Leek doet die, Assen doet die... Op die manier is dat
133 geïnventariseerd. Ook is het een beetje onderling verdeeld. Zo is het in mijn beleving gegaan.
- 134 I. Als er wordt beschreven dat er een herstructureringsfonds zou komen, wat er nooit komt,
135 dan vraag je af waarom? Maar goed. De gemeenten hebben dus besloten om binnen de
136 gemeentelijke grenzen te verevenen. Bijvoorbeeld bij Leeksterveld zijn kavels uitgegeven,
137 wat geld in het laatje brengt voor Leeksterhout. Assen stellen dat zij niet gaan verevenen
138 omdat het niets oplevert door de huidige markt. Leek zegt dat ze dat wel doen. Die hebben
139 glasvezelprojecten aangelegd.
- 140 R. Met opbrengsten van Leeksterveld?
- 141 I. Ja... Groningen is mij ontschoten, dat is onduidelijk wat zij hebben gedaan. Weet u wat ze
142 hebben gedaan?
- 143 R. Wij hebben in Groningen niet verevend. Wij hebben een grondexploitatieplan gemaakt voor
144 Westpoort. Die moest zijn eigen broek op houden. We hebben voor de
145 revitaliseringsprojecten eigen middelen gezocht, vanuit de begroting van de gemeente.
146 Nieuw beleidsgeld, en deels geld van buiten. Dus geen directe relatie tussen nieuwe
147 ontwikkelingen, de Grex en de te revitaliseren bedrijventerreinen.
- 148 I. Weet u ook waarom niet?
- 149 R. Omdat grondexploitaties an sich het al moeilijk hadden.
- 150 I. Dezelfde overweging als Assen?
- 151 R. Ja, ongeveer wel.
- 152 I. Dat waren mijn vragen over de koppeling van opbrengsten. De derde afspraak was mij
153 redelijk duidelijk, daar heb ik geen vragen over. De vierde afspraak was het afstemmen van

- 154 de bedrijventerreinplanning, wat u net al zei. Wat voor mij van belang is; hoe besluit de
155 regio, of een gemeente welk plan opgepakt moet worden en welke niet? Een voorbeeld; het
156 regiobureau heeft een planningscapaciteitslijst opgesteld. Dit is een hardplan, deze wordt
157 ontwikkeld. Dit is een zacht plan, deze niet. Besloten is dat Hoendiep Noord, een zacht plan,
158 wel wordt uitgegeven. Westpoort 1C, wat een hard plan is, dat wordt niet uitgegeven. Een
159 hard plan of zacht plan zegt dus altijd niet even veel.
- 160 R. Daar ben ik bij de gemeente Groningen betrokken bij geweest. In dat traject is gekeken wat
161 de vraag en aanbod is, een analyse. Op lokaalniveau hebben gemeenten hun eigen afweging
162 gemaakt. Groningen heeft gekeken naar hun aanbod, hard of zacht. Wat kunnen we wel en
163 wat niet ontwikkelen, wat willen we afboeken? Toen is strategisch gezegd dat Hoendiep
164 Noord, wat uiteindelijk niet is ontwikkeld, dat het een locatie is wat dicht bij de woonwijk zat
165 en een ontwikkelaar voor was, maar nog geen bestemmingsplan, dat wij dat verder wouden
166 ontwikkelen. Omdat het een marktsegment is waar wij ontwikkeling in zien; wonen-werken
167 en kleinschalig. Dicht bij een woonwijk. Voor Westpoort fase 1c, of fase 2... Westpoort is 150
168 hectare waar in zijn geheel een bestemmingsplan voor was. Face 1c is trouwens wel
169 ontwikkeld, maar dat maakt ook niet uit. De helft van Westpoort is als hardplan afgeboekt.
170 Daarbij was de afweging dat voor Westpoort dusdanig weinig vraag voor was, dat wij voor
171 fase 1 genoeg hectare hebben voor de komen jaren.
- 172 I. Dus per gemeente is de overweging gemaakt.
- 173 R. Ja. En niet alleen, maar ook met het onderzoek van Stec. Die hebben kwantitatief gekeken
174 naar een vraag- en aanbodanalyse, maar ook kwalitatief. Dus ook van, functioneert een
175 bedrijventerrein. Is er weinig vraag, of een beetje vraag? Is het een gemengd terrein, met
176 wonen-werken? Dus op basis van die analyse is de besluitvorming in de gemeente gemaakt
177 om Hoendiep Noord wel overeind te houden en Westpoort te cancellen.
- 178 I. Wat ik mij dan ook afvraag; waarom zou een gemeente meedoen om vervolgens een plan te
179 schrappen? Welke overwegen spelen daarbij een rol?
- 180 R. Voor Groningen gold dat wij 300 hectare bedrijventerreinen in de pijplijn hadden. Plannen
181 die deels al bouwrijp en een hard plan waren, maar ook deels zachte plannen. Op basis van
182 het regionale onderzoek, waarbij we ook een lokale vertaling van hebben laten maken, blijkt
183 dat we voor de komende 20 jaar maar 100 hectare vraag naar bedrijventerreinen is. Dus als
184 je dat naast elkaar legt, dan heb je een probleem.
- 185 I. Maar waarom zou Groningen daar met de regionale afspraken in zee gaan, terwijl zij weten
186 dat als een bedrijf moet kiezen tussen Leek en Groningen, waar zij evenveel betalen, dan
187 zouden ze eerder voor Groningen kiezen.
- 188 R. Groningen zelf voelde aan dat er wat gedaan moest worden. We moesten plannen afboeken.
189 De accountant zei dat ook, zeker na zo'n onderzoek in de hand, je moet gewoon je financiën
190 op orde brengen. Dus je moet geld op plank brengen. Het geld wat je in de boeken hebt
191 staan, het niet daadwerkelijk waard is. Dus voor Westpoort hebben we toen 12 tot 15
192 miljoen moeten afboeken om het gezond te blijven houden. Dus afboeken tot agrarische
193 waarde. Een bedrijventerrein staat voor bijvoorbeeld 100 euro in de boeken, dat verwacht je

194 op te brengen. Dat heb je ook al uitgegeven, je hebt grond aangekocht. Die investering
195 verwacht je na een aantal jaar terug te kijken. Op het moment dat het niet 10 jaar is, maar 50
196 jaar. Dan is je financiële situatie niet in orde. Als dat niet alleen op Westpoort is, maar ook op
197 Meerstad en nog een aantal terreinen, dan zit je op het randje van faillissement als je niets
198 doet. Dus je moet je financiën op orde brengen. Groningen had dat voor zich kunnen zeggen,
199 wij gaan afboeken en dan zijn we klaar. Maar als Leek dan denkt; mooi Groningen doet dat
200 en ik laat alles overeind, dan krijg je een scheve concurrentieverhouding. En helemaal als
201 Assen dat doet. Daarom moet je dat in regionale schaal oppakken. Dat betekent dat je met
202 elkaar rekenschap moet houden. De economie concurreert ook op regionale schaal.
203 Ondernemers maken een afweging binnen een bepaald gebied. Er zijn maar weinig
204 ondernemers die vanuit het westen hier naar toe komen. 80, 90% vanuit de regio. Misschien
205 hebben een aantal ondernemers Groningen wat hoger zitten, maar we moeten met zijn allen
206 de boekhouding in orde brengen en met elkaar een gezond programma neer zetten. Niet
207 alleen Groningen, of alleen Assen, maar gezamenlijk aan te pakken.

208 I. Begrijpelijk dat het van regionaal belang is om dat op te pakken, maar een gemeente is ook
209 losstaand. Het is hun goed recht om te zeggen dat ze niet mee gaan in de regionale
210 afspraken. Ik meende dat de noordelijke gemeenten van de regio niet betrokken zijn bij de
211 afspraken.

212 R. Die hadden ook geen plannen.

213 I. Oké, dan is dat ook verhelderd. Maar bijvoorbeeld Noordenveld die spreekt af om geen
214 nieuwe plannen meer te maken, terwijl zij wel concurreren met Leek. Het zijn vergelijkbare
215 kernen. Zijn er ook consequenties als je niet mee doet met de afspraken?

216 R. Nee, niet direct. In het geval dat je met elkaar een traject in gaat. Ik weet nog goed hoe het
217 gaat, omdat ik net in Overijssel mocht vertellen hoe wij dat hadden gedaan. Daarom hadden
218 wij een vergadering met alle bestuurders. Met het rapport van Stec in de hand, wil je een
219 gezonde situatie hebben, dan moet je honderden hectaren afboeken. Daarmee zijn alle
220 gemeenten naar huis gestuurd, met de vraag waar je die hectaren zou willen weg halen.
221 Toen was er een vergadering waarin iedereen aan gaf welk terrein ze wouden afboeken. Als
222 één zou zeggen, wij willen dat wel en anderen doen dat niet, dan heb je simpelweg geen
223 samenwerking. In die situatie was, ook door het traject en het proces, was bij iedereen de
224 bewustwording dat ze wat moesten doen. Dus zowel Roden, Leek Tynaarlo, Haren als
225 Groningen zeiden dat ze het gingen doen.

226 I. Goed. Als een gemeente grond had aangekocht voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen,
227 en dat werd vervolgens geschrapt middels de afspraken, worden ze dan financieel
228 gecompenseerd?

229 R. Nee. Die discussie is wel eens gevoerd met de provincie. De provincie moet bijspringen, die
230 gaven aan, dat gaan we niet doen. Er is ook gesuggereerd door Stec dat je alle problemen op
231 tafel brengt, deze optelt en dan deelt door alle gemeenten. Die is vrij snel van tafel geveegd.
232 In de planningslijst staan de afspraken wie wat doet, maar de financiële consequenties zijn
233 voor de gemeenten zelf.

- 234 I. Ik stelde de vraag omdat een respondent aangaf dat er wel financieel gecompenseerd werd.
235 Ik kon dat ook nergens terug vinden.
- 236 R. Ik kan mij dat niet voorstellen.
- 237 I. Als gemeenten niet gecompenseerd worden, dan is het juist interessant om niet mee te doen
238 met de afspraken. Omdat ze dan meer moeten afboeken en meer verlies boeken.
- 239 R. Ik denk dat Groningen het goede voorbeeld heeft gegeven als grootste gemeente en de
240 meeste hectaren er uit te nemen. Dat gevoel van; samen hebben wij een probleem, dat we
241 dat samen moeten oplossen.
- 242 I. Lastig wat de overwegingen precies waren.
- 243 R. De overwegingen zijn voornamelijk binnenshuis gemaakt. Ze hebben verklaard dat ze het
244 konden, maar hoe ze dat hebben opgelost weet ik niet. Dat verschilt ook heel erg per
245 situatie. De ene gemeente boekt een locatie die ze inkopen voor 100 euro. De ander boekt
246 het in voor 50 euro, waar je al gelijk winst voor je rekening neemt. De situatie is anders, dus
247 dat maakt het lastig om op dezelfde manier aan te pakken. Uiteindelijk was de discussie; alle
248 pijn op tafel en we delen het door 5 of 6. De één heeft voor 10 hectare 10 miljoen geboden
249 en de ander voor één hectare 10 miljoen.
- 250 I. Het zou dus niet gecompenseerd worden, of door het rijk, of door de provincie.
- 251 R. Bij mijn weten niet. Misschien bij Assen wel, maar voor Groningen weet ik 100% zeker dat we
252 niet zijn gecompenseerd.
- 253 I. Dan gaan we over tot de vijfde afspraak. Deze bestaat uit meerdere delen; expertise wordt
254 gedeeld, marketing en kwaliteit verbeterende projecten. Die projecten bestaan weer uit een
255 aantal gebieden. Maar wat is er precies gebeurd? Ik kan weinig vinden over de sessies binnen
256 de regio. Heeft u een overzicht liggen wanneer men is samen gekomen, wat daar in is
257 besproken?
- 258 R. Ik heb net voor Overijssel een overzicht gemaakt van wat er tussen 2010-2012 is geweest.
- 259 I. Dat zou interessant zijn. Kunt u ook noemen wat er concreet is veranderd na zo'n sessie?
- 260 R. We hebben in die periode van 2010-2012 heel intensief met elkaar samen gewerkt. Het
261 herstructureringsprogramma zijn we vaak voor samen geweest. We waren een voorbeeld
262 project in Mooi Nederland, als pilot. Een sessie met Stec was heel intensief. Daarna is er door
263 gegaan en hebben we gekeken hoe we de samenwerking positie in dienstverlening in stand
264 konden brengen. Uiteindelijk heeft dat niet direct geleid tot resultaten. We hebben dat nu
265 wel op gepakt. We zijn in die tijd '13-14 een aantal keer als EZ ambtenaren bijeen gekomen,
266 waar dit soort thema's voorbij kwamen. En in '14-15 is het weer stil gevallen. Binnen de regio
267 is een reorganisatie bij het projectbureau doorgevoerd. Minder mensen, minder geld,
268 waardoor de samenwerking in de regio op een lager pitje is komen te staan. Nu zitten we
269 weer vier keer per jaar aan tafel over het ondernemersfonds, dienstverlening en acquisitie.
- 270 I. Dat is de werkgroep herstructurering/bedrijventerreinen?

- 271 R. Het heette vroeger projectteam bedrijventerreinen. Het speerpunt economie is wat
272 verbreed. Niet alleen bedrijventerreinen, maar economie in brede zin. Waarbij overleg is
273 over bedrijventerreinen, diensten, ondernemers, acquisitie en retail. Binnen de regio is de
274 focus verschoven naar meer samenwerking in brede zin. Met ondernemers, kennis
275 instellingen... Dat is het economisch platform. Dat is volgende week weer, waarbij die groep
276 mensen ontmoet. Verder is er overleg binnen de regio over verdienmodellen, en andere
277 thema's die daar bij horen. Dat de zijn sessies.
- 278 I. Als u mij dat kunt sturen. Ik zal na afloop een mail sturen, zodat u daar op kunt reageren. U
279 sprak net al over het Economisch Platform. Dat is het volgende deel van de afspraak. Henry
280 Meijdam gaf in 2008 het advies dat men het profiel van de regio moet definiëren. Dat ging
281 voornamelijk op het gebied van marketing. Daarover ben ik vrij weinig tegen gekomen wat
282 betreft bedrijventerreinen.
- 283 R. Waarom leg je die koppeling met bedrijventerreinen?
- 284 I. Omdat het een onderdeel was van de afspraak. Men werkt samen op het gebied van
285 marketing. In hoeverre zijn bedrijventerreinen naar voren gebracht in het gehele marketing
286 verhaal?
- 287 R. Voor zover dat ik weet, want het is een aantal jaar geleden, is geprobeerd om samen met de
288 NOM tot een soort profilering van bedrijvenlocaties te komen. Wat zijn de toplocaties.
289 Uiteindelijk heeft dat niet geleid tot concreet resultaat. Mijn filosofie is ook, wat we ook in
290 Groningen in '14 '15 hebben gedaan, is dat het niet zo veel zin heeft om een bedrijventerrein
291 te verkopen, maar juist de regio of een staf te verkopen. Dus je profilering gaat meer over;
292 wat heb je te bieden als stad of regio. Uiteindelijk moet een bedrijf ergens een plekje krijgen
293 op een bedrijventerrein. In sommige gevallen geldt dat niet, als acquisitie spreek je vaak over
294 specifieke locaties. In de meeste gevallen zoekt een bedrijf ergens in het ecosysteem een
295 plek. Naast een kennisinstelling, onderzoeksbureau...
- 296 I. Dan hebben we het over acquisitie buiten de regio?
- 297 R. Ja... Ja.
- 298 I. Maar binnen de gemeentelijke grenzen? Een startup kan zich beter vestigen op
299 Koningsweg/Ulgersmaweg dan op bijvoorbeeld het Zernike. Wat dat betreft heb je geen
300 duidelijke profilering tussen bedrijventerreinen. Of wel?
- 301 R. Ik geloof niet zo zeer dat wij als overheid dat moeten bepalen. Wat wij met de gemeente
302 Groningen gedaan hebben, is dat we dat bedrijventerreinen meer en makkelijker open
303 stelden. Meer flexibelere bestemmingsplannen. Tegelijk kan je best zeggen van; hé, bij dit
304 bedrijventerrein zien wij met een breed algemeen profiel dat er kansen liggen. Daar willen
305 wij binnen de acquisitie meer promotie, of meer aandacht voor vragen. Ik vind het aan de
306 ondernemers om te kiezen wat ze een mooie plek vinden. Wie kan voorspellen dat de
307 BigBuilding achter het station binnen een jaar vol zou zitten met bedrijven. Dat is wel
308 gebeurd. Wie ben ik om te bepalen of een ondernemer wel of niet naar het Zernike moeten
309 verplaatsen. Of dat het in een goedkope loods moet bij de koningsweg.

- 310 I. Daar heeft u ook gelijk in. Maar om terug te komen, het marketing verhaal... volgens mij zijn
311 er geen concrete acties geweest binnen de regio.
- 312 R. We hebben met de NOM het geprobeerd te doen. Dat is niets geworden, vervolgens is er in
313 2013 een project geweest om tot profilering promotiecampagne voor de regio te komen.
314 Daar is ook onderzoek over geweest. Dat is het ook niet geworden tot iets concreets.
- 315 I. Weet u ook waarom dat is stuk gelopen?
- 316 R. Dat liep ook samen met de reorganisatie en de samenwerking binnen de regio. En we zitten
317 met de vraag of het logisch is om de regio als Groningen-Assen te verkopen? Maar precies
318 weet ik zo niet. Ik weet wel dat de wens er was, ook vanuit het bedrijfsleven, dat als je als
319 overheid ergens toegevoegde waarde wil creëren dan is het goed om in te zetten op
320 gezamenlijke promotie. Vanuit Groningen ben ik met '14 gestart daarmee gestart. Je kan wel
321 een mooie brochure maken van een bedrijventerrein, maar het gaat om het verkopen van de
322 stad. Ik vind dat we dat als stad, maar ook als regio te weinig doen. Bij toerisme gebeurt dat
323 wel; 'Er gaat niets boven Groningen'-campagne. Dat zijn we nu ook aan het bouwen als
324 economische profilering als Stad en wat mij betreft binnen de regio. Dus op dit moment
325 loopt er in Groningen het project om de economische profilering op te pakken. Ik zou het
326 mooi vinden dat we met de regio dat gaan oppakken.
- 327 I. Dat is in het verlengde van 'De Rode Loper'? Dat je lokkers... ik kan er even niet op komen
328 hoe ze dat noemen.
- 329 R. Ken je dat ook 'De Rode Loper'?
- 330 I. Ja, dat heb ik online gevonden.
- 331 R. Dat heb ik geschreven.
- 332 I. Ah oké! Op Westpoort zou gestart worden met zo'n project om de marketing op te pakken.
333 Bij nieuwe bedrijventerreinen wordt zo'n plan opgezet, maar bij bestaande
334 bedrijventerreinen niet?
- 335 R. Ook wel. Dat was wel het idee.
- 336 I. Hoe is dat met Koningsweg?
- 337 R. Nee... ik zie het niet, om per definitie voor de Koningsweg daar promotie voor te maken.
338 Maar je zou best kunnen stellen dat je gezamenlijk met bedrijven binnen een bepaald gebied,
339 koningsweg zou kunnen verkopen. Dat je zegt dat een pand leeg staat en daar wil je een
340 campagne voor starten om nieuwe business op te starten. Mijn gedachte vanuit De Rode
341 Loper was dat je dat voor de hele stad doet, en zo'n locatie profiteert daar van. Op die
342 manier zou je het oppakken. Er zijn allemaal discussies over geweest, maar dat was het idee.
- 343 I. Ik kan je er nog wel een mailtje over sturen met mijn vraag daar over. Ik kom er nu even niet
344 op wat ik daar over had gevonden. Maar, je zou kunnen zeggen dat op basis van de afspraken
345 die gemaakt zijn in 2010 dat er geen concrete acties uit zijn gekomen op het gebied van
346 marketing.

- 347 R. Nee. Ik vind marketing wel dichtbij acquisitie liggen. Op het moment zijn er afspraken over in
348 de maak om vanuit de stad Groningen Noordenveld en Assen gezamenlijk acquisitie te
349 voeren samen met de NOM. Dus dat is niet alleen marketing, maar acquisitie ook.
- 350 I. Waarom die gemeenten, en niet Leek of Hogeveen-Sappemeer erbij?
- 351 R. Groningen heeft al afspraken met de NOM, ook financieel voor opdrachten om acquisitie
352 voor de stad te verrichten. Assen wil dat ook en Noordenveld wil dat ook. Dus we gaan dat
353 samen doen. Het voorstel wat er komt, dat wordt gezamenlijk bij de NOM neergelegd, met
354 de aantekening dat als andere gemeenten willen zij er bij kunnen stappen. Niet elke
355 gemeente heeft in dezelfde mate behoefte aan acquisitie. Waarom zou Ten Boer
356 internationale acquisitie doen? Voor Leek kan ik mij dat wel voorstellen. Uiteindelijk doe je
357 dat als regio samen. Er zijn een aantal gemeenten die daar geld voor over hebben. Het hoeft
358 van mij niet dat alle 12 gemeenten ergens aan mee doen, maar als 3, 4 of 5 iets willen en
359 daar geld voor over hebben, dan pak je het aan als regio.
- 360 I. En dan wordt het vanzelf opgepakt. Wat mij nog meer opviel over het provinciaal
361 herstructureringsprogramma, wat niet binnen het regionaal herstructureringsprogramma
362 werd genoemd is dat als vervolg stap men bezig zou gaan met gebiedsmarketing. Daar is
363 niets van terecht gekomen?
- 364 R. Nee. Niet, dat ik weet.
- 365 I. Dan een van de laatste vragen over de regio. Er zou kwaliteit verbeterende projecten op het
366 gebied van beeldkwaliteit geïnitieerd worden. Stec heeft daar een advies overgeven; maak
367 een regionaal beeldkwaliteitsplan. Naar mijn weten is dat nooit opgezet.
- 368 R. Ik weet dat de pilot Mooi Nederland gelopen heeft, maar wat er precies speelde weet ik niet.
- 369 I. Dus een regionaal beeldkwaliteitsplan is er niet?
- 370 R. Nee, dat is er niet. Mijn kennis gaat terug tot in elk geval tot 3-4 jaar. Ik heb het niet gezien.
- 371 I. Ik had het ook niet gezien. Terwijl ik wel het advies van Stec begrijp. Ik merk dat er ook
372 minder focus lag op beeldkwaliteit. Als zoiets wordt beschreven in een afspraak, waar
373 vervolgens geen acties uit voort komen dan vraag ik mij af hoe dat komt.
- 374 R. Het zegt mij niets. Ik kan mij ook niet herinneren dat het binnen de afspraken stond van
375 het PHP. Wat wel logisch is dat er een relatie ligt tussen herstructurering en beeldkwaliteit.
376 Als je gaat herstructureren dan is dat om de kwaliteit van het gebied te verbeteren. In
377 algemene zin merk ik dat de focus op beeldkwaliteit in algemeenheid verminderd is. Dat ook
378 voor Westpoort de eisen van beeldkwaliteit minder streng zijn. In het verleden is het wel
379 eens te ver doorgeschooten.
- 380 I. Met de welstand?
- 381 R. Ja... Waarom zou je, als je 3 achter zit en iemand je ziet, voldoen aan de hoogste
382 kwaliteitseisen?

- 383 I. Inderdaad... Dat waren mijn vragen over de afspraken in de regio. Een stukje persoonlijke
384 visie; de focus is verschoven binnen de regio. Men houdt zich niet meer bezig met
385 herstructureren. Is dat een gewenste ontwikkeling in uw ogen?
- 386 R. Ja en nee. Ja, want we hebben als stad Groningen en de regio ook wel de kwaliteit omhoog
387 weten te brengen in de afgelopen 10 jaar. Door de investeringen die zijn gedaan, maar ook
388 door de samenwerking met ondernemersverenigingen die opgezet zijn, parkmanagement.
389 Waardoor je een bepaalde basis weet overeind te houden. Er zijn allerlei projecten ontstaan,
390 zoals rotondes beter die er beter uitziet omdat een ondernemersvereniging er reclame
391 bordes op zet en iemand zich er verantwoordelijk voor voelt. Daardoor is de kwaliteit in
392 algemeenheid een stukje hoger. Ik zeg ook ja, omdat de focus op kwaliteit en beeldkwaliteit
393 wat lager is, wat ik ook prima vind. Waarom moet een functioneel bedrijventerrein er uit zien
394 als een woonwijk? Als je er een aantal bedrijven op hebt zitten waar men met machines
395 werkt, dan hoeft er toch niet uit te zien als of je op een A-locatie zit. Dus vorm en functie
396 mogen best dicht bij elkaar komen. Ik zeg ook nee, omdat ik vind dat het wat doorschiet. In
397 het verleden hebben we heel veel aandacht geschonken aan bedrijventerreinen. Ik merk wel
398 in EZ dat de focus is verschoven. De beheernormen zijn onder andere bijgesteld naar
399 beneden afgelopen jaar. Op het moment dat we de basis niet weet te houden, dan heb je
400 over 10 jaar dezelfde discussie wat we nu hebben.
- 401 I. Dat is ook wat de beleidsambtenaar van Assen zich ook afvroeg; we zijn nu bezig met een
402 revitalisering, maar hoe voorkom je dat we over 20 jaar weer moeten revitaliseren? Wat dat
403 betreft is het dan goed dat we onze focus hebben verlegd binnen de regio?
- 404 R. Uiteindelijk bepaald je met elkaar waar je de focus legt. Dan is de regio volgend met wat de
405 deelnemers willen. Ik zie wel het risico dat we daar geen aandacht meer voor hebben. Ook
406 binnen de gemeente niet. De basisnormen worden verlegd door bezuinigingen op beheer.
407 Dat is een risico.
- 408 I. Het provinciale geld van een beleidsregel PHP is afgeschaft. Er is geen geld meer beschikbaar
409 voor herstructureren. Dus de bedrijventerreinen die zijn geselecteerd, maar niet zijn
410 geherstuctureerd; bijvoorbeeld Netam (Leek) heeft geen kans meer om aanspraak te doen
411 op medefinanciering.
- 412 R. Dat zou inderdaad kunnen.
- 413 I. Wat dat betreft is het, wellicht niet per se zorgwekkend, maar we hebben na al die tijd niets
414 gedaan aan bedrijventerreinen waarvan we vonden dat ze verouderd waren en niet
415 functioneerden.
- 416 R. De normen zijn ook veranderd. Ik merk het ook bij mij zelf. Soms is een rommelgebied ook
417 handig. De BigBuidling achter het station ziet er niet uit. Je moet via de fietsenkelder om het
418 gebouw binnen te komen. Maar er worden de mooiste dingen bedacht. Dus de norm, hoe wij
419 vinden dat iets moet zijn, is veranderd. Een rommelgebied kan een broedplaats zijn voor
420 ontwikkelingen en ideeën.
- 421 I. Wat je ook ziet bij Koningsweg, waar starters vestigen omdat de huur zo laag is. Ondanks dat
422 de beeldkwaliteit er laag is. Wat dat betreft zou je strategisch keuzes kunnen maken.

- 423 R. Maar of dat bij Netam zo is, durf ik niet te zeggen.
- 424 I. Dat is nog steeds een rommelpotje, een 'doorn in het oog' zoals ze zeggen. Dat is er nog
425 steeds.
- 426 R. Het is uiteindelijk wat je met de gemeente en de lokale betrokken partijen afspreekt. Vinden
427 we het belangrijk om er iets aan te doen, hebben we geld er voor over? Subsidies zijn daarin
428 nooit lijdend. Dat zou het niet moeten zijn, het is een hulpmiddel om iets te kunnen bouwen.
- 429 I. Wanneer de provincie geld beschikbaar stelt, dat gemeenten er meer voor voelen om dat ze
430 zelf niet de financiële slagkracht hebben om er iets aan te doen. Tot slot, wat voelt u voor de
431 aanbeveling om een thermometer om de zoveel tijd in de bedrijventerreinen te stoppen. Een
432 regionale schouw van Stec om die om de 5 jaar te doen.
- 433 R. Ik kan mij daar zeker wel voorstellen.
- 434 I. U zei dat de norm is veranderd. Heeft het dan wel zin om elke 5 jaar een schouw te doen?
- 435 R. Als je om de jaar een schouw zou doen, dan niet. Maar om een paar jaren iets te monitoren,
436 van hoe ziet iets feitelijk er uit en hoe wordt het beleefd, dat zijn zaken die je moet
437 combineren. Je kunt feitelijk iets schouwen, of monitoren. Maar als de norm verandert, dan
438 bepaald dat hoe je er tegen aan kijkt. Maar als je af en toe kijkt, dan kan je dat volgen.
- 439 I. Dat is ook deels gepoogd in het IBIS, de kwaliteitskenmerken worden meegenomen in de
440 enquête. Maar naar mijn idee is dat niet...
- 441 R. Het IBIS is niet heel erg...
- 442 I. Het is niet geoperationaliseerd binnen de regio. Ik merk ook door mijn onderzoek dat er
443 nauwelijks naar gekeken wordt. De gemeente vult het in en de provincie kijkt naar de
444 uitgifte. De grondprijzen zijn ook bruikbaar. U maakt zelf ook gebruik van het IBIS?
- 445 R. Nee.
- 446 I. Nooit gedaan?
- 447 R. Nee. Ik weet dat het op landelijke schaal speelt. Ik hoor er wel dingen over. Maar ik weet niet
448 wat de waarde daar van is.
- 449 I. Goed. Heeft u nog opmerkingen of zaken die niet aan bod zijn gekomen? Over de afspraken?
- 450 R. Nee... Er zijn een aantal zaken niet gebeurd, die wel zijn afgesproken. Dat komt deels doordat
451 de provincie andere wegen in slaat, of dat de prioriteit verlegd wordt. Waar ik wel trots op
452 ben is dat we als regio in hebben gezet om elkaar te blijven vinden. De grondprijzen, de
453 programmeringsdiscussie waarvan wij de eerste in Nederland waren. Dat we als Regio
454 voorop lopen mogen we best trots zijn. We moeten blijven kijken waar we elkaar het beste
455 kunnen vinden om de economie te blijven stimuleren. Dat hoeft niet alleen op
456 bedrijventerreinen te zijn. We zijn nu met acquisitie bezig en dienstverlening.
- 457 I. Bedankt voor uw tijd.

458 R. Succes.

459 I. Ik zal kijken of ik het kan verwerken en dan zal ik u mailtje sturen als het zo ver is.

460 R. Ik ben benieuwd naar je resultaten.

461

5. Transcript regiobureau [R2]

Respondent beleidsambtenaar Stuurgroep Regio Groningen-Assen

Het transcript betreft een woordelijke uitwerking van het semigestructureerde interview. De opzet van het interview is vooraf opgesteld, echter door het open karakter van de respons wijkt het interview deels af van de opzet.

Het interview is afgenomen op woensdag 6 juli 2016 met een regionaal beleidsambtenaar van het regiobureau Groningen – Assen. Voorafgaand van het interview is toestemming gegeven om het interview op te nemen voor het verwerken van data. Het interview was opgedeeld in 4 delen. In het eerste deel is de opname gestart met informatie van de respondent. Het tweede deel bestond uit een introductie van het onderzoek en het interview. In het derde deel zijn vragen gesteld welke gericht waren op het regionale beleid van de periode van 2008-2014. Tot slot is het interview afgesloten. De totale duur van het interview is ongeveer een uur.

I. Interviewer

R. Respondent

- 1 R. Een korte voorstelronde. Ik ben benieuwd wat je onderzoek inhoudt en wat je vraagstelling
2 is. Dat bepaald de manier waarop ik antwoord ga geven en ook of je nog specifiek op zoek
3 bent naar theorieën, praktijk voorbeelden en of je nog mensen wil spreken.
- 4 I. Bedankt dat u in die zin wil mee denken. Mijn doel is het vaststellen hoe beleidsmakers
5 omgaan met de verouderingsprocessen. En dan voornamelijk binnen de regio Groningen –
6 Assen. Dat wil ik doen door de implementatie van het regionale bedrijventerreinenbeleid te
7 evalueren.
- 8 R. Hoe beleidsmakers omgaan met verouderingsprocessen.
- 9 i. Dat is de hoofdinsteek. Het is zo opgezet; binnen het regionale beleid worden een aantal
10 keuzes besluiten gemaakt wanneer een terrein verouderd is en wanneer deze
11 geherstructureerd moet worden. Mij gaat het erom, of het besluit is gebeurd op een analyse
12 van verouderingsprocessen. Zodoende ben ik in een wat later stadia van de scriptie, het
13 uitwerken van casussen. Inmiddels heb ik twee casussen uitgewerkt en geïnterviewd. Dat is
14 Oldebert in Leek, Leeksterhout in Leek. Ik heb ook een interview gepland met
15 Stadsbedrijvenpark te Assen.
- 16 R. In Leek heb je [...] gesproken? Jongen met een licht vries accent.
- 17 I. Ja inderdaad. Voor Assen staat [...] gepland.
- 18 R. Doe hem de groeten!
- 19 I. Zal ik doen! Iedereen kent elkaar binnen de regio, heb ik al in de gaten.
- 20 R. [...] is ruimtelijk econoom en is ruimtelijk ingestoken. [...] van Leek is economisch ingestoken.
21 Dat kan een ander antwoord opleveren. Want iemand die economisch insteekt, kijkt meer op
22 hoe een bedrijventerrein loopt. Wat voor feedback krijg ik... Hij was ook
23 bedrijventerreincontactfunctionaris. Dus hij zit veel meer in het werkveld. [...] zit boven het
24 veld. Die kijkt vanuit de ruimtelijke kwaliteit naar een bedrijventerrein. Dat is een hele
25 andere invalshoek. Wellicht dat je de antwoorden daardoor beter kan plaatsen.
- 26 I. Inderdaad. Dat zou dan ook gelijk mijn eerste vraag aan u zijn. Wat was uw functie binnen de
27 regio en deed u in de dagelijkse praktijk?
- 28 R. Ik ben [...] en ben van huis uit bedrijfseconoom. Management en strategie gestudeerd aan de
29 RUG hier. Ik ben zo de ambtenarij ingerold. Ik kwam er heel mooi achter dat het beleid
30 maken hetzelfde is als een strategie maken. Alleen bij een strategie van een onderneming
31 heb je andere doelen. Er zit heel veel samenhang in. Ik ben een aantal jaren secretaris
32 geweest van het programma bedrijventerreinen van Groningen – Assen. Op die manier heb ik
33 veel facetten meegemaakt. We waren de eerste regio in Nederland die afspraken heeft
34 gemaakt over hoe je bedrijventerreinen gaat beprijzen. Op basis van de standaardmethodiek.
35 Niet dat je afspraken gaat maken over prijzen, maar wel over met welke methodiek je deze
36 gaat vast stellen om eerlijke concurrentie te krijgen. Kwaliteit speelt daar een grote rol in. Dat
37 hebben we ook later weer doorgezet, na het Apeldoorn-debacle. Dat was in 2009 ongeveer,
38 toen moest Apeldoorn heel veel afboeken op zijn grondpositie en ging het bijna failliet. Voor

39 dat gebeurde waren wij al met de discussie bezig dat 600 hectare grond voor
40 bedrijventerreinen hier in het Noorden wel een 'beetje veel' is. Naar aanleiding daarvan
41 hebben we 200 hectare 'in de diepvries' gezet, 200 in de 'koelkast' en 200 hectare 'op het
42 aanrecht'. Dat wil zeggen dat die 200 op het aanrecht degene zijn die uitgegeven worden en
43 die 200 in de koelkast was je luchtdrukventiel, krimpt de markt dan weet je waar je moet
44 schrappen, trekt de markt dat weet je waar je moet acceleren. De 200 in de diepvries worden
45 enkel aangesproken als de markt heel erg aan gaat trekken en dus voor nu als geschrapte
46 bedrijventerreinen gezien kunnen worden. Er zijn nu geen plannen met deze terreinen, maar
47 wellicht dat over 50/60 jaar deze wel weer in de planning worden opgenomen. Wellicht ook
48 niet.

49 I. Kunt u hier voorbeelden van noemen?

50 R. Leeksterveld 3 aan de noord kant, Leeksterhout is oud, zo onthoud ik dat altijd. Bovenste
51 punt van Westpoort is naar achteren gezet. Maar heeft geen prioriteit in de ontwikkeling.

52 I. Is het dan ook van sprake bij oude bedrijventerreinen, of alleen bij nieuw uitgegeven?

53 R. Nieuw uitgegeven. Maar alleen al het uitgeven van bedrijventerreinen duurt tien jaar. Tussen
54 het moment dat je besluit dat je ergens een bedrijventerrein wil vestigen en je daar grond
55 voor wilt gaan kopen, en de oplevering van de eerste bedrijfskavel zit tien jaar. Dat maakt het
56 ook zo lastig, want stel dat de economie straks wel weer aantrekt en de focus meer komt te
57 liggen op de uitbreiding van bedrijventerreinen; dan is het een politieke keuze of je dat wilt
58 faciliteren of niet. Ik ben al zes jaar voor regio Groningen de bedrijfsmonitor, dus de monitor
59 van de voorraad en de uitgifte. Ik denk dat als we het over de veroudering hebben, deze nog
60 wel langs komt. Op dit moment ben ik algemeen secretaris.

61 I. Jazeker. Hoe lang zit u in totaal al bij het regiobureau Groningen-Assen?

62 R. Meer dan tien jaar op dit moment, in verschillende functies met verscheidene
63 verantwoordelijkheden.

64 I. U heeft inmiddels al veel dingen verteld waar ik u ook graag naar wilde vragen. Allereerst wil
65 ik ingaan op de afspraken die er tussen Groningen en Assen gemaakt zijn. Zijn er barrières
66 geweest bij het maken van deze afspraken? Als eerste, de conformiteit rondom de prijzen?

67 R. Het maken van deze afspraken gaat een heel langdurend proces aan, een ingewikkeld proces
68 ook. Hier zaten een aantal facetten in. Parallel hieraan kwam namelijk het Noordanus
69 rapport, en werd je verleid om herstructureringsplannen te maken. Toen hebben we ook
70 plannen gemaakt voor herstructurering die voor beide provincies geldt. Dat werd een
71 provinciaal plan en dat ging vervolgens weer naar het rijk. Alles wat toen daardoor in elkaar
72 schoof, moesten we ook weer uit elkaar trekken. Er zitten heel veel stappen in. We kwamen
73 er toen wel achter dat je afspraken maakt over systematiek, waarbij je termen gaat
74 gebruiken als dat je bij het openen van een nieuw bedrijventerrein je deze 'moet afstemmen
75 op de regio'. Echter, het woord afstemmen of instemmen betreft een essentieel verschil.
76 Afstemming wil zeggen dat je als het ware aankondigt dat je iets van plan bent, instemmen
77 vraagt om een akkoord van andere partijen. Dat is echt een heel andere systematiek. Pas
78 nadien we het geschreven hadden kwamen we erachter dat dit voor verschillende

79 interpretaties zorgde. Wat moest er dan afgestemd worden, en op welk moment? Ga je
80 afstemmen op het moment dat je het bestemmingsplan rond hebt, op het moment dat je het
81 grond gaat kopen en dus je eerste financiële verplichting al aangaat, ga je afstemmen op het
82 moment dat je het bestemmingsplan gaat wijzigen? Er zijn dus heel veel momenten waarop
83 je kunt gaan afstemmen, maar er was nog niet omgeschreven wat afstemmen was en op
84 welk moment je moest afstemmen. In de afspraken van 2012 hebben we dit dan wel weer
85 beter vastgelegd. Zo kom je er dus gaandeweg achter dat zaken als woordkeuze voor
86 problemen kunnen zorgen. We waren de eerste in het land die het deden, dus dan loop je
87 ook tegen dingen aan. Er was nog nooit eerder in Nederland op zo'n grote schaal op
88 regionaal verband (dus met de burens) afspraken met elkaar gemaakt over de systematiek die
89 gebruikt zal worden voor het vaststellen van prijzen en dergelijke.

90 I. Wat is de aanleiding geweest voor het maken van deze afspraken? Was dat het convenant
91 bedrijventerrein 2010-2020?

92 R. Dat was daar voor aan. We waren ook bij het Noordanus. We liepen al voorde troepen aan
93 wat de thema's binnen bedrijventerreinen betreft. Ook voor het convenant
94 bedrijventerreinen hadden we dit al gedaan. Wat de reden was? Elk bedrijf zoekt de beste
95 kwaliteit. Als je op vakantie gaat bijvoorbeeld en je gaat naar het Hilton, dan weet je dat je
96 veel betaald maar ook vijf sterren krijgt. Als je naar een Formule 1 hotel gaat weet je dat het
97 één ster is en dat je ook weinig kwaliteit krijgt, hoewel het wel heel functioneel kan zijn voor
98 dat moment. Als je op huwelijksreis gaat ga je waarschijnlijk eerder naar het Hilton, als je op
99 doorreis bent naar de Formule 1. Als consument heb je een bepaalde behoefte, en zo hebben
100 bedrijven ook een bepaalde behoefte. Wat die behoefte betreft; het ene bedrijf heeft een
101 andere kwaliteit dan de andere. Neem hierin dingen als de afstand naar de snelweg, de
102 afstand naar de universiteit... Er zijn zo heel veel variabelen die de prijs bepalen, en wij
103 hadden wel het gevoel dat je met hulp van één systematiek verklaarbaar maakt aan
104 bedrijven waarom het huren van een kavel op het ene bedrijventerrein veel duurder (70
105 euro) is dan op een ander terrein (170 euro). Tegenwoordig ga je daarom ook steeds meer
106 richting verschijningsvorm af. In 2004 hebben we met Buck de kwaliteitsscore kaart gemaakt.
107 Die kwaliteitsscore kaart hanteert het echte hotelsysteem, waarbij we ook echt toegewerkt
108 hebben naar het toekennen van sterren. Dit dus om inzichtelijker te maken voor bedrijven
109 welke kwaliteit ze waar kunnen verwachten. Dit project uit 2009 is eigenlijk het gevolg van
110 hoe je dit aantal sterren kunt vertalen naar het financiële component. En betreft
111 beleidsmakers en verouderingsprocessen? Dat is je vraagstelling. Het gaat erom of je de piek
112 van de levenscyclus zo lang mogelijk kunt uitstellen of verlengen. En als je in de curve naar
113 beneden gaat, moet je weten op welk moment moet je ingrijpen. Volgens mij is het model
114 van STEC ook, dat je in de top kunt ingrijpen en verlengen, maar als je als gemeente echt gaat
115 ingrijpen, moet je op het laagste punt ingrijpen. Dan is het moment het goedkoopste.

116 I. Het koppelen van de opbrengsten van de kwaliteitsverbetering. Ik meende dat daar een
117 barrière zat, dat het niet volledig is uitgewerkt?

118 R. Dat was een koppeling, op het moment dat je de afspraken maakten zakte de markt in
119 elkaar. Er werden geen kavels verkocht. Zelfs de woningbouw kan toekomst gericht
120 produceren, maar als je geen huizen verkoopt kan je weinig doen. In de afgelopen 5 jaar zijn

- 121 er echt heel weinig kavels verkocht in Groningen – Assen. Die is daardoor minder van de
122 grond gekomen. Wordt er wat verkocht dan komt dat in de ‘gemeentepot’ voor andere
123 investeringen.
- 124 I. Zijn er nog andere ambities geweest om dat op een andere manier op te pakken?
- 125 R. De eerste ambitie waren de winsten stoppen in een fonds, waarvan uit een
126 kwaliteitsverbetering werd gedaan. De bedrijventerreinenmarkt is een regionale markt.
127 Grootste deel van de verhuizingen zijn binnen een straal van 20 kilometer. Als een bedrijf van
128 plek A naar B gaat, laat het een kavel achter. Als je ergens anders dan door een iets duurdere
129 prijs verdisconteert, dan kan je met het geld wat er overblijft revitaliseren. Dat was de
130 gedachte die er achter zat.
- 131 I. Ja. Bijvoorbeeld de gemeente Groningen heeft Fonds ondernemend Groningen. Ze hadden
132 daarvoor de actie terreinwinst, welke inmiddels is opgeheven. Het Fonds is nog wel actueel.
133 Zijn die vergelijkbaar met de gestelde ambities?
- 134 R. Het fonds is opslag op de WOZ en wordt beheerd door de ondernemers zelf. De
135 ondernemers vullen het zelf, maar bepalen ook waar het naar toe gaat. Dat is een andere
136 constructie.
- 137 I. Zou het wenselijk om de constructie als het ware aan te passen voor de gehele regio?
- 138 R. Nee, je moet sommige dingen niet gaan opschalen. Het mooie van het Fonds is dat het lokaal
139 is, waardoor het mensen raakt. Als je het gaat opschalen, dan raakt het niet. Wat maakt de
140 ondernemers uit Groningen het uit dat een bedrijventerrein in Vries gerevitaliseerd wordt?
141 De Meubelboulevard moet mensen aantrekken, hier willen wij wat organiseren, dus daar kan
142 het geld uit komen. Keep local, act local.
- 143 I. De regionale kwaliteitsambities met een regionaal herstructureringsplan. U heeft z'n plan
144 gemaakt. Die is in 2010 opgezet. Is er later nog één gekomen?
- 145 R. Nee, het is de laatste die gemaakt is. Toen moest het ook en is het ook opgesteld. Mei 2010.
146 Dacht ik. Dat is wel leuk, omdat je vroeg hoe ene keuze te maken. Daar hebben wij zelf ook
147 mee geworsteld. Welk terrein komt nu in het herstructureringsplan te staan? Waar wij tegen
148 aan liepen is dat het terrein het meest verouderd is, wat het meest economisch potentieel
149 heeft een bestuurlijke discussie over verliep. Hoe zouden wij het gaan oppakken? Er was
150 eens een bestuurder die vroeg; “over welke terreinen gaat het eigenlijk?” Die, die en die.
151 “Maar daar hebben wij geen financiën voor om het aan te pakken.” Zo bleven er toevallig die
152 4 over die er in staan. Het is soms een toevalligheid. Die zijn het geworden, hoewel we hele
153 berekeningen hadden en een systematiek ontwikkeld hadden. Daar kwam elke gemeente of
154 provincie mee. Hoe ga je die terreinen beredeneren? Wat zijn de factoren waarom je welk
155 één zou kiezen. Want het herstructureringsfonds zat 400 miljoen in, maar daarvan was
156 driekwart oud geld. Geld uit andere potjes wat al gelieerd was aan een ander project. Dat
157 klonk rooskleurig, maar was het niet.
- 158 I. Zou dat dan een voornamelijk barrière geweest zijn?

- 159 R. Soms lopen dingen anders dan je verwacht had.
- 160 I. Daar heb ik ook een aantal vragen over; hoe men de keuze maakt. Daar komen we zeker op
161 terug, aangezien het een van de belangrijkste vragen van de scriptie is. Dan hebben we nog
162 de laatste afspraak staan. Er zou jaarlijks worden afgesproken met samenwerkende partijen.
163 Ik heb collega's gesproken dat ze meerdere malen per jaar bijeen zouden komen.
- 164 R. Ja, 3,4, 5 of 6 keer. Afhankelijk van de onderwerpen die besproken worden. In 2004 zijn we
165 begonnen met bedrijvigheid. Daarvoor zijn we ook al wel bezig geweest met een
166 gemeenschappelijke grondbank. 2009 ging over kwaliteit en methodieken over prijzen. In
167 2012 zijn er ook afspraken gemaakt over de woningbouw en de aantallen. In 2012 zijn ook de
168 afspraken gemaakt over het monitoren.
- 169 I. Het monitoren. Voornamelijk wordt de uitgifte gemonitord?
- 170 R. Ja.
- 171 I. En het IBIS, is daar veel samenhang in tussen de monitor?
- 172 R. De IBIS-cijfers van 2015 komen pas november 2016 beschikbaar. Dus hoe moet je sturen, als
173 je 2 jaar na tijd je cijfers krijgt? Dat werkt niet. Dus wat wij doen is een bel-rondje maken van
174 wat heb je verkocht? Dat doen wij in de eerste week van januari, in de tweede week zet je
175 het in een Excel sheet en stuur je het rond. Zo simpel kan het zijn. Als je het lokaal houdt, dan
176 kan het simpel. Als je de organisatie te groot maakt, dan wordt het logger en duurt het
177 langer. Een advies van je scriptie zou kunnen zijn; een 'Daily urban system'. Een netwerk van
178 leeflijnen. Je studeert hier, als je gaat recreëren dan ga je daar heen of naar de
179 stadsschouwburg. Mensen uit Winsum komen ook naar de stadsschouwburg. Als ze naar het
180 ziekenhuis gaan, dan gaan ze naar het Martini of UMCG. Zo ontstaan er lijnen in je omgeving.
181 Het is altijd binnen een bepaalde straal van om je heen. Je doet geen boodschappen in
182 Leeuwarden als je Groningen woont. Dat is je 'Daily urban system'. Een netwerk van
183 bewegingen wat iemand doet. Als je afspraken maakt, hou die lokaal en dat ze aansluiten bij
184 je Daily urban system. Want mensen kennen daar elkaar, en bedrijven verplaatsen
185 daarbinnen van A naar B.
- 186 I. Dankjewel voor het advies. Ik zal kijken in hoeverre ik het kan meenemen. Mijn vraag over
187 het IBIS is dat er een verouderingsstatus bij in zit. Bij de regionale monitor zit dat niet in. Zit
188 daar een afweging in?
- 189 R. Daar hebben wij niet voor gekozen omdat het heel moeilijk is om de veroudering aan te
190 geven. Want wie geeft het aan? Bij het IBIS zijn dat de gemeentelijke ambtenaren zelf. De
191 slager die zijn eigen vlees keurt. Wat is de waarde daarvan?
- 192 I. Maar waarom zou de regio dat niet doen?
- 193 R. Omdat je je eigen vlees gaat keuren. Of het regiobureau zou het doen, maar die kan het in
194 die positie nooit goed doen. Of de gemeente zou het moeten aangeven. Deze is verouderd,
195 die niet. Maar dat kan soms negatief uitvallen. Als ze geld nodig hebben, dan zou de kwaliteit
196 altijd slechter zijn. Als ze geen geld zelf hebben voor een transformatie, dan waarderen ze

197 het rooskleuriger. Er zit geen controle methodiek in. In het IBIS ook niet. Wat beter werkt is
198 om de zoveel tijd een thermometer er in stoppen. Een aantal jaar geleden hebben wij met
199 STEC objectief bekeken wat de kwaliteit was van bedrijventerreinen. Gewoon de
200 thermometer er in. Nu is het een heel mooi moment om het weer te doen.

201 I. Dat zou dan een vraag van mij zijn. In 2009/2010 zijn grootschalige inventarisaties gedaan
202 van de bedrijventerreinen. Ze zijn geschouwd. Hoe is de keuze gemaakt welke wel
203 geschouwd zijn, welke niet?

204 R. Mis je een terrein?

205 I. Ja, als je het vergelijkt met het IBIS, dan wel. Daar staan 114 bedrijventerreinen in de regio.
206 STEC heeft 21 bedrijventerreinen in Groningen geschouwd. In 2010 nog een stuk of 20 in
207 Drenthe.

208 R. Volgens mij hebben ze meerdere gehad. Je hebt soms bedrijventerreinen die heel klein zijn
209 met 2 a 3 bedrijven. IBIS heeft dat als losse terreinen, waarbij STEC dat meeneemt als geheel.
210 In mijn beleving heeft STEC alles geschouwd destijds.

211 I. Leeksterhout is er bijvoorbeeld één. Die is niet meegenomen bij een schouw. Belangrijk is dat
212 hij wel is gekozen voor een herstructurering in 2020.

213 R. Is die niet meegenomen? Dat zou ik voor je gaan nazoeken.

214 I. Graag. Want dat is de reden waarom ik een interview heb gehad van uw collega in Leek.

215 R. Ik kan mij het niet voorstellen.

216 I. 2013 tot 2020 zou het geherstructureerd worden. Inmiddels zijn wij zo ver. Maar blijkt dat
217 een aantal bedrijven niet geherstructureerd worden.

218 R. Ben je op Leeksterhout geweest? Wat vond je van de kwaliteit, los van de leegstand?

219 I. Ja. Aan de zichtlocatie van de A7 goed. Op de oudere delen is het wellicht economisch
220 verouderd. Maar wat [...] zelf aangaf is dat het functioneert. Dat was de belangrijke
221 boodschap. Het is verouderd maar functioneert.

222 R. Ik vind het zelf niet eens zo verouderd. De wegingdeling is goed. Er wordt goed geparkeerd.
223 Het groen ziet er goed uit. Er is weinig versnippering. Leegstand is er wel, maar dat is wellicht
224 de tijd waar we nu in zitten. Dus dat het geherstructureerd zou worden? Soms staat het op
225 de lijst met een ander doel.

226 I. Op Leeksterhout speelt voornamelijk een infrastructureel probleem. Maar dan is de vraag,
227 zou het geherstructureerd worden om de veroudering aan te pakken, of voor de plannen van
228 destijds- de Zuiderzeelijn - om de kansen aan te grijpen? Naar mijn mening is dat een groot
229 verschil van de insteek van herstructurering. Het aanpakken van de problemen of voor
230 andere criteria.

- 231 R. Daar sla je de spijker op zijn kop. Als je naar Leeksterhout kijkt, dan zal het niet het eerste
232 terrein zijn wat een onvoldoende krijgt. Er zijn meerdere terreinen die op de andere kant van
233 de spectrum zitten.
- 234 I. Bijvoorbeeld? Kunt u één noemen?
- 235 R. Ja, dat is een heel lokaal terreintje? In Eelde Paterswolde...
- 236 I. Industrieweg?
- 237 R. Ja! Ben je er geweest?
- 238 I. Nee, maar ik kan het u laten zien: Ik heb voor de schouw van STEC een score gegeven aan de
239 schouwresultaten. Zo heb ik een prioriteringslijst gemaakt voor de criteria die de provincie
240 Groningen heeft gesteld. En industrieweg, komt bovenaan. Hoe lager de score, hoe hoger hij
241 belandt en hoe meer verouderd. Vervolgens heb ik een selectie gemaakt van terreinen die
242 wel geherstructureerd zijn. Deze is geselecteerd, maar niet geherstructureerd. Hoendiep is
243 vanuit terreinwinst geherstructureerd, dus niet vanuit de regio.
- 244 R. Wij stoppen als regio Groningen – Assen geen geld in het herstructureren. Het enige wat wij
245 deden is het collectief pakken van de regio. Daarbinnen leggen wij een prioriteit. En de
246 gemeente en provincies en de ondernemers leggen het geld bij elkaar. Wij stoppen daar zelf
247 geen geld in.
- 248 I. De regio doet het niet. Maar u legt wel voor welke terreinen een herstructurering nodig
249 hebben.
- 250 R. Ja, in overleg met de gemeenten.
- 251 I. De provincie bepaald de verdeling van middelen.
- 252 R. Ja, dat is afgestemd. Ze zitten aan tafel, en op dat moment kunnen ze iets zeggen.
- 253 I. Inderdaad. Het regionale herstructureringsplan wordt bijna letterlijk overgenomen door de
254 provincie voor het PHP. Dus daar heeft de regio wel invloed in.
- 255 R. Dat, dat soort zaken faciliteren wij.
- 256 I. Bijvoorbeeld Bitseveld in Roden is een bedrijventerrein dat wel is geherstructureerd met de
257 Noordanus en PHP-middelen, welke in mijn ogen een veel hoger cijfer krijgt dan bijvoorbeeld
258 Diepswal.
- 259 R. Klopt. Maar Bitseveld , net als Hoendiep, is op consumenten gericht. Diepswal is dat niet. Dat
260 neem je ook mee in de afweging. Een consument leest een verouderd bedrijventerrein heel
261 anders dan een vrachtwagenchauffeur die kippenkoppen aflevert. Die laadt en lost en is weg.
262 Een consument bij Hoendiep moet je fijn laten voelen, want anders gaan weg en niet naar de
263 andere zaak en kopen ze niet bijvoorbeeld de flatscreen die ze graag wouden.
- 264 I. Dat is een groot verschil. Maar dat zou dan een criteria moeten zijn voor het selecteren van
265 een bedrijventerrein. In mijn ogen is die criteria niet gesteld.

- 266 R. Volgens mij ook niet.
- 267 I. Dit zijn de criteria; levensfase, leegstand, staat van openbaar, staat van gebouwen en
268 economisch belang voor de regio in aantal arbeidsplaatsen. Wellicht in het aantal
269 arbeidsplaatsen, maar de verschijningsvorm van een terrein is dat niet. De provincie Drenthe
270 stelt daarbij andere eisen. Een realistische planning, vliegwieleffect en duurzaamheid.
- 271 R. Daar is het Stadsbedrijvenpark daar toen ook door geselecteerd, wat vervolgens 5 jaar duurt.
- 272 I. Heeft u ook een idee waarom de criteria verschillende van de provincies, terwijl het toch gaat
273 om dezelfde regio?
- 274 R. Nee. Dat is het verschil met de manier waarop ze werken. Beiden zijn solitair in het opstellen
275 van beleid dat ze maken, onder controlerende macht van de staten. Uitgevoerd door de
276 Gedeputeerde Staten, maar die kunnen daar anders in staan. De economische afdeling ook.
277 Daar zijn ze vrij in.
- 278 I. Zou dat, in uw ogen, meer gecommuniceerd moeten worden op dit gebied? Zou je de criteria
279 samenstellen, dan krijg je een hele goede lijst.
- 280 R. Ik weet dat ze ambtelijk veel contact hebben gehad. Er is veel afgestemd. Samenwerking
281 tussen Groningen en Drenthe verloopt relatief goed. Samenwerking tussen Groningen en
282 Friesland wat minder. Daar is ook geen afstemming mee geweest. Groningen en Drenthe wel,
283 dus het bevreedt mij dat ze niet naar elkaar toe zijn gekropen. Het gaat ook om het
284 eindresultaat en was het in de wandelgangen al beklonken en zijn de criteria een
285 'wassenneus'. Op welke moment wordt welk besluit genomen? Natuurlijk moet je het
286 rationaliseren. Maar er spelen meerdere discussies dan alleen de herstructurering. Er zijn
287 wellicht andere discussie over bijvoorbeeld het aanleggen van de brug. Als je provincie zegt,
288 de brug wel. De herstructurering niet. Ik zeg niet dat het zo gaat, maar dat de discussies er
289 wel kunnen zijn. Wat ik wil zeggen is dat je criteria kan opstellen, dat moet ook om te kunnen
290 wegen. Maar het is niet het enige wat in het politieke spel geldt.
- 291 I. Dat is ook een discussie die speelt in de theorie. Zijn de bedrijventerrein die
292 geherstructureerd zijn wel de terreinen geweest die het meest in noodzaak zijn voor een
293 herstructurering of zijn er andere criteria gesteld?
- 294 R. Criteria is niet de belangrijkste criteria. Want wat is veroudering? Is het dat het er niet mooi
295 uitziet. Een autosloopbedrijf heb je in verschillende gradaties. Het ziet er misschien niet uit,
296 maar functioneert wel, maar het kan ook achter de muren afspelen. Als een terrein een
297 autosloopbedrijf heeft en ze upgraden het terrein, waardoor het bedrijf failliet gaat omdat ze
298 de kosten niet kunnen dragen, is de herstructurering dan noodzakelijk? Dat is de afweging
299 die je moet maken. Denk goed na, wat voor jouw de kwaliteitseisen zijn voor veroudering.
300 Het kan voor de gemeente heel functioneel zijn om verouderde terreinen te hebben omdat
301 daar bedrijvigheid groeit. Als het niet meer past op die locatie gaat het automatisch naar een
302 andere plek. Wat je ook in je achterhoofd moet hallen is dat vroeger een bedrijf een kavel
303 kocht bij de gemeente, waardoor ze een oude kavel achter lieten. Dus de gemeente creëerde
304 leegstand door een nieuwe kavel te verkopen. Daardoor hadden ze hun eigen gat gedicht,
305 maar creëren ze waarde vermindering op de oude plekken. Wat je nu ziet, waarvoor de

306 monitor is. Dat de gemeente kavels verkoopt, nu 4 a 5 hectare. Maar als je de transacties op
307 een terrein doorberekend naar een soort van equivalent in hectare, dan is dat bijna 30
308 hectare aan nieuwe transacties. Die markt is verschoven. Het verouderingsproces stopt
309 doordat de grondprijs te hoog is op het moment voor nieuwe bedrijven. Is dat erg? Voor de
310 grondexploitatie wel, maar voor de kwaliteit van de huidige terrein niet. Dus maatschappelijk
311 gezien is het gelijk. Daarom is de herstructureringsopgave niet groter worden of verkleint.
312 Veel bedrijven verhuren als ze te ruim in het jasje zitten, of als ze te krap in het jasje zitten
313 dan huren een deel van de burens erbij, of ze gaan investeren in hun eigen pand. Daarom
314 blijven ze zitten. Privaat is de ondernemer zelf aan zet. Publiek is de overheid aan zet. Ik durf
315 te stellen, dat als we opnieuw zouden schouwen de cijfers niet zijn verslechterd. Misschien
316 zelf wel verbeterd zonder dat de overheid heeft geïnvesteerd. Omdat de eigenaren de
317 panden aangepakt hebben.

318 I. Een zeer interessante stelling. Mijn vraag hierover is dan ook, hoe hoog is de nood om te
319 herstructureren? Uiteindelijk zijn er 2 terreinen geherstructureerd die gekozen zijn door de
320 regio. Dat houdt in dat de 8 anderen die wel zijn geselecteerd niet zijn geherstructureerd.
321 Wat is de noodzaak?

322 R. Mijn verwachting is dat het niet is verouderd. Het zou een van je adviezen zijn. Het jaarlijks
323 monitoren van bedrijventerrein heeft geen nut voor veroudering, maar het periodiek
324 monitoren wel. Neem dat over. En ook hoe, of wat moet je monitoren? Als je daar naar toe
325 werkt, dan is dat heel waardevol.

326 I. Daar ben ik op het moment mee bezig, maar inderdaad de verouderingsindicatoren van
327 bijvoorbeeld het IBIS zijn nauwelijks geoperationaliseerd. Ik heb het idee, dat de gegeven ook
328 niet altijd kloppen. Is het wenselijk om dat te koppelen met het regiobureau, maar dan
329 periodiek?

330 R. Volgens mij moet je dat nooit koppelen. Het zal niet van toegevoegde waarde hebben voor
331 IBIS.

332 I. Had IBIS van toegevoegde waarde voor de planvorming rondom het PHP?

333 R. Nee, want we hadden zelf betere cijfers. Het aantal bedrijventerrein in Nederland wordt
334 bepaald door 4 scenario's van het centraal planbureau. Het rijk volgt een scenario, waarvoor
335 ze bepalen op landelijk niveau wat het inhoudt voor het aantal bedrijventerreinen. Deze
336 worden provinciaal vertaald, waarop ze gemeentelijk worden vertaald. Iets op hoog
337 aggregatieniveau hoeft niet op hetzelfde te komen, als je alles van de gemeente bij elkaar op
338 telt. Daar zit ook lucht in. Dat gaat over nieuwe terreinen, maar er is een correlatie tussen
339 oude terreinen en nieuwe terreinen. Want als je verhuist dan laat je altijd een plek achter. In
340 België hebben ze een regeling, als je de eigenaar van een pand bent moet je meer WOZ
341 betalen. Wellicht is het een advies om daar op te focussen. Je kan achteruit kijken, maar ook
342 vooruit kijken. Hoe kan je zorgen dat er triggers zijn om te investeren in je huidige pand in
343 plaats van het kopen van een nieuwe kavel. Daarom hoef je niet zo vaak meer te
344 herstructureren, maar continu op kavel niveau. Een herstructureren is van terreinniveau.
345 Dat zou interessant zijn. Hoe zorg je ervoor dat er een beloning voor zit, dat men investeert

- 346 in het eigen pand in plaats van kavels te verkopen? Misschien kan je daar voorbeelden van
347 vinden?
- 348 I. Mijn focus is voornamelijk op de aanpak van de regio in het verleden. Daarbij heb je ook het
349 monitoren van de verouderingsaspecten. Maar het is inderdaad een prangende vraag. Hoe
350 ga je er voor zorgen dat je in de toekomst niet constant aan het herstructurering blijft?
- 351 R. Zoiets zou je in de conclusie kunnen zetten. Hoe je de omslag maakt voor de toekomst.
- 352 I. Mijn belangrijkste vraag is al deels behandeld. Welke criteria zijn het belangrijkste voor het
353 selecteren van de herstructurering.
- 354 R. Ja. Voor ieder terrein is het anders. B2B (business to business) bedrijven zijn anders dan B2C
355 (business to consumer) bedrijven.
- 356 I. Welke actoren hebben invloed binnen de besluitvorming?
- 357 R. Vergeet de ondernemers daar in niet, want daar gaat het om.
- 358 I. Worden die er ook actief bij betrokken?
- 359 R. Vanuit het proces Terreinwinst wel. Wat moet er gebeuren, waar liggen de hiaten? En dan
360 heb je ook parkmanagement er achter liggen. Dat heeft de gemeente Groningen goed
361 gedaan.
- 362 I. Maar buiten de gemeente Groningen binnen de regio?
- 363 R. Ik zou niet weten wanneer Hoogezand Sappemeer voor het laatst heeft geherstructureerd.
- 364 I. Parkmanagement ligt op een haal pitje in een aantal gemeenten. In hoeverre is het wenselijk
365 dat parkmanagement over de gehele regio gebeurt?
- 366 R. Parkmanagement over de gehele regio zal nooit mijn doel zijn. Maar wel dat ze contact
367 onderling hebben. Maar soms zit er geen energie meer op, dan moet je stoppen. Net als met
368 parkmanagement. Als er geen urgent probleem is, dan hoeft niets opgelost te worden.
369 Zonder energie van de ondernemers hoeft het niet. De vraag die je indirect stelt is; hoe krijg
370 je het op de bestuurlijke agenda? Hoe wordt het besluit genomen. Het project loopt al ander
371 half jaar. Het besluit neem je op een vergadering. Maar daar gaat een geheel traject aan
372 voor. Parkmanagement is daar heel belangrijk voor. Zodat ondernemers in contact komen
373 met de gemeente. Maar zo heb je ook de contactfunctionaris van de gemeente. Het is een
374 heel organisch proces. En er moet geld beschikbaar zijn. Een aantal geleden had je potjes,
375 maar nu niet meer. Wat het moeilijk maakt.
- 376 I. Wat ik zelf zie, is dat in het PHP stellig wordt gezegd dat een terrein verouderd is. In de
377 schouw van 2009 wordt niet stellig gezegd dat iets verouderd is. Heeft dat te maken met het
378 beschikbaar maken van potjes? Als er geld beschikbaar is, dan moeten we daar wat mee
379 doen.
- 380 R. Soms gaat het wel zo. Als je kijkt naar het Stadsbedrijvenpark in Assen, wat je daar ziet is dat
381 ze de herstructurering meenemen in een groter project de FlorijnAs. De ontwikkelingen op

- 382 de terreinen worden meegenomen met grotere ontwikkelingen. Dan maak je geld met geld.
383 Er moet een nieuwe weg aangelegd worden, dus plaats je dat in context. Het is van meer
384 dingen afhankelijk dan veroudering alleen. Of dat ondernemers gaan investeren in het
385 gebied, dan moet je dat als gemeente faciliteren, terwijl dat niet is onderbouwd vanuit de
386 rationale prioritering.
- 387 I. Er zit een samenspel in.
- 388 R. Ja, er zit een samenspel in wat harder gaat dan de feitelijke cijfers. Een prioritering is de
389 eerste ranking van terreinen die eventueel interessant zijn om te herstructureren. Daarna
390 wordt gekeken of het wordt opgepakt.
- 391 I. Zou het interessant zijn om bij een periodieke monitoring dit soort cijfers er in mee te nemen
392 en te koppelen met de verschijningsvorm van een terrein? Dat je niet zomaar terreinen met
393 elkaar vergelijkt.
- 394 R. Ja, dat is een hele goede aanbeveling.
- 395 I. Dat waren de vragen voornamelijk. Uw persoonlijke mening. Is het een gewenste
396 ontwikkeling dat de kwaliteitsslagen klein en lokaal zijn, of ziet u liever grotere
397 kwaliteitsslagen wanneer ondernemers het onderhoud niet oppakken?
- 398 R. Ondernemers maken economie. De overheid faciliteert economie. De belangen hierin zijn
399 altijd anders. Als je kijkt naar de herstructureringsopgave; Hoogezand Sappemeer heeft een
400 maakindustrie wat afloopt in Nederland. Wat ga je doen als een groot bedrijf weggaat? Stelt
401 dat de Gasunie/Suikerunie weggaat uit Groningen? Dat zijn ontwikkelingen die soms
402 gebeuren, waar je niets aan kunt doen. Welke bedrijven de herstructurering moeten
403 oppakken hangt van veel variabelen af. Dat je als regiobureau niet kunt zeggen dat daar iets
404 moet gebeuren. De focus ligt op de voorkant, het stimuleren van economische groei van
405 bedrijven. Dat bedrijven gaan groeien op hun eigen locatie. Het is een wisselwerking tussen
406 actoren in de economie. Bedrijventerrein zijn maar een middel om de economie draaiende te
407 houden. Het is geen doel om een terrein te maken, maar om economische groei te
408 faciliteren.
- 409 I. Voor mij is het interessant dat men een bepaalde status aan een terrein koppelt; het is
410 verouderd. Maar heeft men er daadwerkelijk last van? Ik denk ook dat het niet speelt bij veel
411 ondernemers op terreinen, of het verouderd is.
- 412 R. Dat stel je goed. Wie heeft er pijn van? De grondeigenaar waarvan de waarde minder wordt,
413 de bank met de hypotheek, of de onderneming met een huurcontract? Loopt het
414 huurcontract af, dan gaan ze weg. Zijn de ondernemers ook de grondeigenaren, dan
415 investeren ze ook. Als een vastgoedeigenaar ieder jaar een huurder heeft dan is het ook geen
416 probleem.
- 417 I. In die zin koppel je de opzet van de exploitatie aan de verschijningsvorm.
- 418 R. Hoe ga je het financieren? In Duitsland heb je daar een goed model voor. Die hebben een
419 gemeenschappelijke groundbank. Alle kavels heb je in één pot. Als je bijvoorbeeld in

420 Groningen verkoopt, dan profiteert Assen er ook van. Maar politiek gezien moet je daar heel
421 veel stappen voor maken. Je zou ook een opbrengst kunnen koppelen wat gaat naar een
422 herstructurering. Dan maak je prioritering pas met de keuzes. Maar in Duitsland brengen ze
423 niet de grond daadwerkelijk in een pot, maar de waarde van de grond. Dat is een politiek-
424 essentieel een verschil, omdat de gemeente de grondeigenaar blijft. Er zijn verschillende
425 modellen denkbaar. Het voordeel van z'n fonds is dat het niet uitmaakt waar een bedrijf zich
426 vestigt. Dat moet je niet doen op basis van grond, maar de waarde van de grond. Zo maak je
427 een koppeling met het vereveningsfonds van het herstructureren.

428 I. Dat was mijn interview.

429 R. Heb je de informatie die je wou hebben?

430 I. Ja, mijn hoofdvraag is zeker aanbod gekomen. Wanneer besluit je iets?

431 R. Ja, het is meer dan van alleen indicatoren afhankelijk. En vergeet niet dat het economische
432 hoogtij dagen is gemaakt. Dan heb je andere problemen dan bij laagtij dagen.

433 I. Dat neemt niet weg dat de aanpak van veroudering, waar het nodig is, prangend blijft.

434 R. Daarom heeft de gemeente daar mensen voor, om de discussie te voeren. Wie gaat er
435 investeren en hoe krijg je het geld bij elkaar.

6. Transcript provincie Drenthe [P1]

Respondent provinciaal beleidsambtenaar Drenthe

Het transcript betreft een woordelijke uitwerking van het semigestructureerde interview. De opzet van het interview is vooraf opgesteld, echter door het open karakter van de respons wijkt het interview deels af van de opzet.

Het interview is afgenomen op donderdag 14 juli 2016 met een provinciaal beleidsambtenaar binnen de Regio Groningen – Assen. Voorafgaand van het interview is toestemming gegeven om het interview op te nemen voor het verwerken van data. Het interview was opgedeeld in 4 delen. In het eerste deel is de opname gestart met informatie van de respondent. Het tweede deel bestond uit een introductie van het onderzoek en het interview. In het derde deel zijn vragen gesteld welke gericht waren op het provinciale beleid en de besluitvorming binnen de regio. Tot slot is het interview afgesloten. De totale duur van het interview is ongeveer een half uur.

I. Interviewer

R. Respondent

- 1 I. Goed. In verband met de tijd zullen er iets sneller door gaan, dan ik normaal gesproken zou
2 doen.
- 3 R. Wat is de aanleiding van het onderzoek?
- 4 I. Ja, ik zou graag willen vaststellen hoe beleidsmakers omgaan met verouderingsprocessen.
- 5 R. Op bedrijventerrein dan?
- 6 I. Ja, op bedrijventerreinen. Dat wil ik doen door de implementatie van het regionale
7 bedrijventerreinenbeleid te evalueren. Dat doe ik door te kijken bij verschillende gemeente,
8 waarvoor ik een bedrijventerrein eruit licht. Voornamelijk bij u gaat het om de coördinatie.
- 9 R. Zeg maar je.
- 10 I. De vraagstelling: In hoeverre is het besluit binnen de implementatie van het
11 bedrijventerreinenbeleid in de Regio Groningen – Assen gebaseerd op een grondige analyse
12 van verouderingsprocessen? Dus het besluit; wanneer iets verouderd is en geherstructureerd
13 moet worden en is deze gebaseerd op een analyse van veroudering. Is het gebaseerd op
14 verouderingsprocessen of niet?
- 15 R. Daar ligt een heel onderzoek ten grondslag. Daar is dan een hele analyse gemaakt over de
16 veroudering van bedrijventerreinen.
- 17 I. Van Stec Groep in 2010?
- 18 R. Ja, dat klopt inderdaad. We hebben het PHP uiteindelijk opgesteld, het provinciaal
19 herstructureringsplan. Daar zijn alle terreinen onder de loep genomen in heel Drenthe. De
20 verouderingsprocessen zijn daar in beeld gebracht en onderverdeeld naar vier typen
21 veroudering; transformatie, herprofilering en nog één...
- 22 I. De facelift, maar dan is daar de vraag of die mee wordt geteld.
- 23 R. Dat is inderdaad allemaal in kaart gebracht. Vervolgens is bepaald waar is het nou het ergste
24 gesteld? Op basis daarvan is uiteindelijk een subsidie regeling vastgesteld
- 25 I. Is dat de voornamelijk insteek geweest, waar is dat het ergste was?
- 26 R. Dat proces was ik niet bij betrokken. Hoe uiteindelijk die keuze is gemaakt weet ik niet
27 precies. Uiteindelijk is er wel een regionale verdeling gemaakt. Niet alles in een gebied. Maar
28 daar is ook wel gekeken naar de type veroudering. Er kwamen uiteindelijk twee typen in
29 aanmerking. Transformatie niet en herprofilering ook niet?
- 30 I. De herstructurering bedoelt u? Daarbij kwam je alleen in aanmerking met een revitalisatie en
31 herprofilering.
- 32 R. Precies, ja. Klopt.
- 33 I. Welke collega was daar destijds wel bij betrokken?
- 34 R. Dat was [...], die er eigenlijk vandaag bij zou zijn.

- 35 I. Wellicht zou ik hem kunnen bereiken via de telefoon.
- 36 R. Hij is net op vakantie.
- 37 I. Dan wordt het lastig.
- 38 R. Vandaag ook. Ik kreeg een mail terug van; helaas.
- 39 I. Oké. De regio heeft een aantal afspraken gemaakt met de gemeente en provincie. In
40 hoeverre zijn die afspraken uitgewerkt?
- 41 R. Uiteindelijk is de afspraak vrij helder. Dat 1/3 van de plannen die er waren... Of bedoel je
42 herstructurering alleen?
- 43 I. Ja, voornamelijk de herstructurering.
- 44 R. Er zijn afspraken gemaakt over de programmering. Misschien anders, maar dat hangt samen
45 met elkaar.
- 46 I. En qua programmering, wat bedoelt u precies?
- 47 R. Dat de plannen die hebt om aan te leggen, de plancapaciteit. Dat kwam met de crises niet
48 echt van de grond natuurlijk. Er is een soort herijking geweest, daar is aangegeven 1/3 van de
49 plannen die we hadden schrappen we... 1/3 houden we in de koelkast...
- 50 I. Het verhaal van de koelkast, ijskast of diepvries?
- 51 R. Ja, dat verhaal. We gaan ontwikkelen als er vraag is. 1/3 van het plan is overleefd gebleven.
52 Dat heeft natuurlijk wel een behoorlijk aantal consequenties gehad omdat de gronden al
53 waren geworven. Het schrappen betekend dus een verlies. Afboeken... van grond. En over
54 herstructurering hebben we in het Drentse deel in Noordenveld een PHP lopen. Dat was...
- 55 I. Bitseveld. En het Stadsbedrijvenpark?
- 56 R. Ja, inderdaad...
- 57 I. Dat waren de enige twee?
- 58 R. In die regio wel. Ik meende in Emmen en in Coevorden.
- 59 I. Uiteindelijk is besloten die gelden te verdelen per regio. Niet zo zeer een prioriteit te leggen
60 bij het meest verouderde terrein?
- 61 R. De twee bedrijventerreinen die je noemde, of uiteindelijk vier, voor 1 komma nog wat
62 miljoen.
- 63 I. Weet u ook wat de overweging daarvoor was? Om het te verdelen en niet zozeer bij alleen
64 het Stadsbedrijvenpark te leggen.
- 65 R. De exacte motivering weet ik niet, maar ik kan mij voorstellen dat je niet alles onder één
66 terrein zet. Ga je een gesprek voeren met Noordenveld?

- 67 I. Noordenveld niet, maar Assen wel, voor het Stadsbedrijvenpark.
- 68 R. Oké. Uiteindelijk is Stadsbedrijvenpark de casus geworden?
- 69 I. Ik heb vier casussen gekozen. Een casus waar wel is geherstructureerd met PHP middelen.
70 Een andere waar wel een terreinschouw is geweest maar niet is gekozen. Daarnaast een
71 terrein die niet is geschouwd, maar wel geselecteerd voor een herstructurering. Als laatste...
- 72 R. Groningen dan of Drenthe is die? Groningen dan, want in Drenthe is volgens mij alles
73 geschouwd.
- 74 I. Dat betreft inderdaad Groningen. Het Leeksterhout. De laatste dat is een casus waar het
75 alleen bij het IBIS bekend staat als verouderd maar nooit is geschouwd. Dus zo heb ik vier
76 beslissingen. Zo kijk je waar ligt het aan, dat bepaalde casussen zijn gelopen.
- 77 R. Daar zit natuurlijk wel een bepaalde tijdshorizon aan vast, wanneer een herstructurering
78 moet beginnen. Die was vrij ruim, tenminste in Drenthe. Ik weet niet hoe het zat in
79 Groningen. Volgens mij voor 2020, ofzo?
- 80 I. Ja, tot 2020 was het PHP.
- 81 R. Dus voor die tijd kan je natuurlijk niets zeggen, over terreinen die niet zijn geherstructureerd.
- 82 I. Nee. Tot 2014 hebben ze een definitieve selectie gemaakt. Tot 2020 was het open tot
83 wijzigingen. Ik heb hier de lijst.
- 84 R. Het is ook maar de vraag hoe actueel de gegevens van IBIS zijn. 2013 is volgens mij het meest
85 recente.
- 86 I. Dit komt uit het PHP van Groningen en Drenthe. Daarbij is het Stadsbedrijvenpark, Hoendiep
87 Netam en Bitseveld geselecteerd voor 2013. Interessant is dan dat daadwerkelijk
88 Stadsbedrijvenpark en Bitseveld zijn geherstructureerd. En de andere twee niet echt.
- 89 R. En zijn ook de middelen daar naar toe gegaan?
- 90 I. Dat is dus mijn vraag.
- 91 R. Daar kan [...] je ongetwijfeld mee helpen.
- 92 I. Dat zal ik ook vragen aan hem. Op de middellange termijn van 2015-2020 zijn er meerdere
93 terreinen geselecteerd. Waaronder Leeksterhout, terwijl deze geen analyse heeft gehad naar
94 verouderingsprocessen. Mijn motivatie is dan, waarom niet?
- 95 R. Ja, precies. Maar hier in Tynaarlo bijvoorbeeld, ook Drenthe, maar daar zijn geen middelen of
96 PHP gelden naar toe gegaan.
- 97 I. Mijn vraag naar u is dan; weet u ook waarom?
- 98 R. Ja, dat is vrij simpel. Die middelen waren op. Dat was 4,2 miljoen. Uiteindelijk is het in vieren
99 gehakt, volgens mij. En dan 1,025 miljoen, maar dan is het klaar. Vanuit het rijk komen ook
100 geen nieuwe middelen voor herstructurering. Niet dat ik weet... De prioritering staat in de

101 analyse van STEC. Volgens mij staat daar ook in welke als hoogste, bovenaan zij gekomen.
102 Het rapport van STEC heb je wel?

103 I. Ik heb het rapport. In ieder geval de terreinschouw. Ik weet niet of de analyse daar bij zit.

104 R. Er is ook een document van het PHP. Daar zijn uiteindelijk die vier uit voort gevloeid.

105 I. Kunt u mij die sturen, dan ben ik benieuwd of ik die heb gelezen of niet.

106 R. Jawel. Dat zal dan de vraag zijn. Van wie heb je het gekregen? [...]

107 I. Ja, en zijn collega [...]. [...] zit niet meer op de bedrijventerreinen. Nou goed, daarover zal dan
108 ook mijn vraag gaan. In het PHP worden een aantal criteria geteld. Dat zijn deze criteria;
109 focus, realistische planning, vliegwiel en duurzaamheid. De provincie Groningen stelt daarin
110 andere eisen. Deze lijken meer indicatief te zijn en gebaseerd op verouderingsaspecten. Hier
111 (Drenthe) heeft veroudering nauwelijks invloed. Kunt u dit toelichten?

112 R. Ik vrees dat we hier te diep op in gaan. Maar wellicht staat dat wel in de toelichting van het
113 PHP. Ik vraag mij af of mijn collega daar antwoord op kan geven.

114 I. Want er is wel afstemming geweest tussen de twee provincies?

115 R. Over de herstructurering?

116 I. Binnen de regio in ieder geval. Maar mijn vraag is hoe zoiets tot stand komt? Want het gaat
117 wel over dezelfde regio, terwijl er wel andere eisen worden gesteld.

118 R. Ik heb het idee dat de afspraken, wat ik net zei, over de programmering zijn geweest. Wat
119 minder over de herstructurering. De vraag is ook, wat is het regionale aspect in
120 herstructurering? Programmering kan ik mij voorstellen; gemeente A ontwikkeld veel terrein,
121 gemeente B minder. Of ook heel veel, dan zou je beide veel hebben. Is dat dan handig?

122 I. Dat gaat ook samen. Als een nieuw terrein wordt uitgegeven met een lage prijs, dan zijn
123 ondernemers geneigd te verhuizen in plaats van investeren in de bestaande locatie. Veel van
124 de afspraken zijn gemaakt met dit in het achterhoofd. Ook de SER-ladder. Dat de focus moet
125 liggen bij de bestaande ondernemers.

126 R. Ik kan mij voorstellen dat je gaat herstructureren, dat een andere gemeente denkt; Hé wij
127 hebben hier ook een verouderd terrein. Dat verouderd terwijl het bij jullie wordt aangepakt.
128 Daar zou je ook afstemming in moeten hebben.

129 I. Dat is inderdaad een interessante vraag. Waarom bedrijventerrein A wel en bedrijventerrein
130 B niet? Dat is het vraagstuk waar ik mij bezig mee heb gehouden. Ik heb de terreinen die zijn
131 geschouwd destijds aan de hand van de Groningse criteria in een lijst gezet. Zo is
132 Industrierweg Paterswolde van de gemeente Tynaarlo het meest verouderd.

133 R. Die ken ik toevallig. Ik woon daar in de buurt. Dat is wel een heel klein terreintje. Dat zijn
134 misschien 6 panden. In een woonwijk. Het functioneert wel. Het staat niet leeg. Er zit een
135 schade bedrijf.

- 136 I. Ik heb er over gelezen. Maar de vraag is dan; waarom Bitseveld, die onderaan de lijst staat,
137 waarom die wel wordt geselecteerd en deze niet? Hoendiep ook niet en Stadsbedrijvenpark
138 wel.
- 139 R. Dit is op basis van je eigen waarneming?
- 140 I. Ja.
- 141 R. Aan de hand van die criteria? En je bent langs al die gebieden geweest?
- 142 I. Ik zelf niet. Wel een aantal. Stadsbedrijvenpark, Roden, Paterswolde niet, maar wel over
143 gelezen.
- 144 R. Maar hoe weet je dat dan?
- 145 I. De terreinschouwen van 2010/2009. Daarin geven ze bijvoorbeeld de staat van openbaar, of
146 gebouwen is matig tot goed.
- 147 R. Dat was in 2010 hé.
- 148 I. Ja, dat wel. Maar als er ondertussen niets gebeurt....
- 149 R. Ik denk dat je antwoorden kan vinden in het afwegingskader van het PHP. Daar staat in dat
150 we uiteindelijk die vier hebben gekozen. Ik kan mij niet voorstellen dat daar geen motivering
151 bij zit.
- 152 I. De enige die ik kon vinden waren de criteria in het PHP van Groningen en Drenthe.
- 153 I. In de schouw bedoel je?
- 154 R. Nee in de PHP's.
- 155 I. Ik zal er in duiken, en dan stuur ik je het op.
- 156 R. Om terug te komen op IBIS. Ik hoor het ook aan u. Hoe wordt niet echt geoperationaliseerd,
157 kunt u toelichten waarom?
- 158 R. Omdat, wat ik net al zei, IBIS loopt al 2 jaar achter. Die je nu kan vinden is überhaupt niet
159 actueel als je al informatie kan vinden. De informatie die er in staat wordt aangegeven door
160 de gemeente. En ook de veroudering wordt doorgegeven.
- 161 I. Het is er onderdeel van, alleen is dat vaak niet of nauwelijks ingevuld.
- 162 R. Volgens mij gaat het zelfs zo ver dat ze vragen; hoeveel procent is verouderd? Het is zeer
163 subjectief.
- 164 I. Ja, maar wordt het dan op een andere manier gemonitord in de provincie?
- 165 R. Nee, dan verwijzen ze naar het IBIS. We hebben een monitorsysteem.
- 166 I. Is het dan wel wenselijk om een monitorsysteem te hebben?

- 167 R. Jawel. Het is een schat aan informatie door de jaren heen. Daarvan krijg je een beeld van hoe
168 het eruit ziet. Van de verouderingsopgave weet ik niet of het een reëel beeld schetst. Dat
169 vraag ik mij af. Ik heb ook wel eens een uitrekstaatje gezien van alle provincies bij elkaar.
170 Hoeveel er is geherstructureerd. Maar wat is herstructureren? Als je een deel van het terrein
171 hebt, sommige gemeenten nemen maar een deel mee. Andere nemen het gehele terrein
172 mee. Dat verschilt nogal. Of dat hele betrouwbare informatie is weet ik niet. Maar wel op het
173 gebied van uitgifte.
- 174 I. Mijn volgende vraag gaat dan ook over IBIS. U gaf aan dat destijds alle bedrijventerreinen zijn
175 geschouwd. Maar als je IBIS vergelijkt met de schouw, dan zijn er een aantal verschillen.
176 Bijvoorbeeld, de beoordeling van veroudering. Stadsbedrijvenpark, De Westerd, Bitseveld en
177 het Bolwerk zijn aangegeven als verouderd door de inventarisatie van STEC. Terwijl op IBIS
178 dan alleen één bedrijventerrein staat aangegeven als verouderd. Er is een mismatch.
- 179 R. Moet je op IBIS aangegeven of het geherstructureerd is, of juist verouderd?
- 180 I. Beide.
- 181 R. Ik dacht alleen de vraag of het al geherstructureerd is.
- 182 I. Of er een herstructureringsplan aanwezig is.
- 183 R. That's it?
- 184 I. Ja en de verouderingsoorzaak. Ruimtelijk, maatschappelijk, technisch... Maar dat komt dus
185 niet overeen met de terreinschouwen... Ligt dat bij het feit dat de gemeente het zelf invult?
- 186 R. Dat ligt aan het feit dat als een bedrijventerrein niet is meegenomen via het PHP, dat er dan
187 geen herstructureringsplan beschikbaar is. Dat er geen middelen voor zijn. Terwijl er bij de
188 schouw is aangegeven dat ze verouderd zijn. Dan staat in het IBIS dat er ligt geen plan. Dan
189 kan ik mij voorstellen dat het anders is, als er geen middelen zijn.
- 190 I. ... Even terug naar wat ik net zei. Er zijn twee projecten geselecteerd voor een
191 herstructurering die daadwerkelijk geherstructureerd zijn.
- 192 R. Waar ze mee bezig zijn.
- 193 I. Dat houdt in dat twee terreinen, die wel geselecteerd zijn, niet geherstructureerd worden
194 vanuit het PHP. Weet u in hoeverre is aangestuurd op het aanpakken van de veroudering?
- 195 R. Dat is in overleg met de gemeente. Over de stand van zaken. Dat wordt natuurlijk wel in de
196 gaten gehouden.
- 197 I. Wordt er actief ingespeeld dat veroudering aangepakt moet worden?
- 198 R. Hoe bedoel je? Dat ze de herstructurering oppakken?
- 199 I. De herstructurering kan gebaseerd worden op verschillende criteria. Zo zal Leeksterhout
200 eerder geselecteerd zijn op basis van infrastructurale problemen.
- 201 R. Ja, op die manier. Wat ze gaan doen uiteindelijk? Daar ligt een heel plan ten grondslag.

- 202 I. Maar is bij u bekend is of het geselecteerd is op basis van veroudering of zijn er andere
203 criteria geweest?
- 204 R. Er lagen wel criteria, maar die zijn onderliggend voor de aanvraag. De gemeente moet een
205 aanvraag indienen.
- 206 I. Bij de provincie?
- 207 R. Op basis van de aanvraag zijn de middelen verstrekt. Daar is op een aantal punten
208 beschreven wat ze gaan doen. Op indicatoren zoals werkgelegenheid. Hoeveel gaat het
209 opleveren?
- 210 I. Dat is dan het raadsvoorstel? Voor de aanvraag van de herstructurering?
- 211 R. Nee, dat is niet de aanvraag an sich. Dat gaat naar de raad binnen de gemeente. Ik denk niet
212 dat je die aanvraag hebt.
- 213 I. Is die niet openbaar?
- 214 R. Dan moet je bij de gemeente kijken bij raadsinformatie.
- 215 I. Dan ga ik daar voor het Stadsbedrijvenpark in ieder geval achteraan.
- 216 R. Je kunt het vragen bij Sander Akkerman.
- 217 I. Dat zou interessant zijn om te zien welke criteria ten grondslag zijn geweest.
- 218 R. We hebben een PHP beleidsregel. Daar staat het in verwoord. Die heb je ook?
- 219 I. Ik neem aan dat het gaat om deze criteria.
- 220 R. Ja, dat zijn inderdaad de criteria, maar ik zie werkgelegenheid niet staan.
- 221 I. Dat zou vallen onder regionale functie?
- 222 R. De beleidsregel die is wel openbaar.
- 223 I. Volgens mij waren dat de vragen. Ik heb de introductie kort gehouden in verband met de
224 tijdsdruk. Zo zijn we er sneller door gelopen.
- 225 R. De Noordelijke Rekenkamer heeft hier ook onderzoek naar gedaan.
- 226 I. Ja, maar dat betrof voornamelijk onderzoek in de periode van 2004 tot 2008. Dat is daar
227 voor. Dan kijken ze voornamelijk of het gebaseerd is op de SER-hoofdlijn. Dit onderzoek is
228 een soort uitloop daarvan, maar dan meer gericht op de veroudering dan op de SER.
- 229 R. Wat is het idee? Kom je met adviezen?
- 230 I. Ik kom met aanbevelingen, hoe het inmiddels is gesteld na de crises. Want er is een grote
231 focus geweest op het herstructurering.
- 232 R. Aan wie doe je het advies?

- 233 I. Aan de regio in het algemeen. Zal niet gespecificeerd zijn op een gemeente.
- 234 R. De rapportage zal interessant zijn.
- 235 I. Die zal ik zeker opsturen. Vooralsnog waren dat de vragen. Tot wanneer is uw collega op
236 vakantie?
- 237 R. Tot eind augustus.
- 238 I. Dan wordt het lastig te plannen.
- 239 R. Ik denk dat je met de stukken wat verder komt.
- 240 I. Als je die mij wil mailen.
- 241 R. Ik hoop dat je iets verder bent.
- 242

7. Transcript provincie Groningen [P2]

Respondent provinciaal beleidsambtenaar Groningen

Het transcript betreft een woordelijke uitwerking van het semigestructureerde interview. De opzet van het interview is vooraf opgesteld, echter door het open karakter van de respons wijkt het interview deels af van de opzet.

Het interview is telefonisch afgenomen op vrijdag 29 juli 2016 met een provinciaal beleidsambtenaar binnen de Regio Groningen – Assen. Voorafgaand van het interview is toestemming gegeven om het interview op te nemen voor het verwerken van data. Het interview was opgedeeld in 4 delen. In het eerste deel is de opname gestart met informatie van de respondent. Het tweede deel bestond uit een introductie van het onderzoek en het interview. In het derde deel zijn vragen gesteld welke gericht waren op het regionale beleid en de provinciale besluitvorming binnen de regio. Tot slot is het interview afgesloten. De totale duur van het interview is ongeveer drie kwartier.

I. Interviewer

R. Respondent

- 1 I. Allereerst zou ik even het doel van de thesis willen toelichten. Ik wil graag vaststellen hoe
2 beleidsmakers omgaan met verouderingsprocessen. Dat wil ik doen door de implementatie
3 van het regionale bedrijventerreinenbeleid te evalueren. Dat doe ik door te kijken bij de
4 provincie, de regio en bij een aantal gemeenten. Daarbij stel ik de vraag: In hoeverre is het
5 besluit binnen de implementatie van het bedrijventerreinenbeleid in de Regio Groningen –
6 Assen gebaseerd op een grondige analyse van verouderingsprocessen? Dus het besluit;
7 wanneer iets verouderd is en geherstructureerd moet worden en is deze gebaseerd op een
8 analyse van veroudering. Is het gebaseerd op verouderingsprocessen of niet? Wij hebben al
9 enigszins contact gehad, maar zou u willen vertellen wat uw functie is binnen de provincie?
- 10 R. Mijn functie is beleidsmedewerker economie. En op het gebied van fysieke bedrijfsomgeving.
- 11 I. Hoe lang heeft u die functie?
- 12 R. Sinds 2005 ongeveer.
- 13 I. Heeft u daarvoor ook andere functies gehad?
- 14 R. Project medewerker subsidie, als aanjager. Dat soort zaken, projectbegeleiding...
- 15 I. En alles op het gebied van bedrijventerreinen?
- 16 R. Ja, dat wel.
- 17 I. Goed, allereerst het bedrijventerreinen beleid van de regio. In 2010 heeft de regio een aantal
18 samenwerkingsafspraken opgesteld. Dat zijn een vijftal afspraken, in hoeverre zijn deze
19 afspraken uitgekomen? De eerste afspraak is conforme grondprijzenbeleid van de regio.
- 20 R. Volgens een bepaalde systematiek. Die is uitgekomen en uitgevoerd.
- 21 I. Heeft elke gemeente dat uitgevoerd?
- 22 R. Ja, dat is door een bureau voorgerekend. Dat is STEC geweest.
- 23 I. Heeft dat invloed gehad op de bedrijventerreinen?
- 24 R. Nee, want de markt zat tegen waardoor de uitgifte gigantisch omlaag is gegaan.
- 25 I. De tweede afspraak, het koppelen van de opbrengsten met de kwaliteitsverbetering.. Hierbij
26 dezelfde vraag, in hoeverre is dat uitgewerkt?
- 27 R. Het is uitgewerkt, maar gezien de lage uitgifte is zijn er niet resultaten op geboekt.
- 28 I. Is dat vanuit de zelfde trend van de economische crises?
- 29 R. Ja.
- 30 I. Het opstellen van regionale kwaliteitsambities met een regionaal herstructureringsplan?
- 31 R. Dat is wel gebeurd. Men heeft gekozen het houden van een onderzoek. Wat zijn de locaties
32 die verbeterd moeten worden? Wat zijn de bedrijventerreinen waar een revitalisering moet
33 plaatsvinden, een zware of minder zware revitalisatie.

- 34 I. Is dat gedaan vanuit de regio, of de gemeente of provincie?
- 35 R. De provincie is de initiatiefnemer geweest om het aan te zwengelen. Zo van; als de gemeente
36 dat niet doet, dan mogen zij geen gebruik maken van de subsidiemiddelen. Op die manier is
37 de provincie de aanleiding geweest.
- 38 I. Dat is dan het provinciaal herstructureringsprogramma?
- 39 R. Ja.
- 40 I. Heeft de regio het programma opgezet, wat is overgenomen door de provincie?
- 41 R. Ja. De regio heeft zelf onderzoek laten uitvoeren. Die is met een opgave gekomen, waar de
42 provincie mee in heeft gestemd.
- 43 I. Oké, daar kom ik later op terug. Nu de laatste afspraak die is gemaakt. Het afspreken en
44 delen van expertise op het gebied van kwaliteit, parkmanagement en duurzaamheid.
- 45 R. Dat gaat via de werkgroep Groningen – Assen. Daar heb je de werkgroep bedrijfsterreinen.
46 Daar kwamen onderwerpen aan de orde die hiermee verband hielden. ER is geen zwaar
47 programma opgezet, met dit of zo gaan we het doen.
- 48 I. De provincie deed hier ook aan mee?
- 49 R. Ja, want wij zaten ook in de werkgroep.
- 50 I. Goed. Duidelijk. Zijn er nog afspraken die zijn gemaakt, maar niet aan bod zijn gekomen?
- 51 R. Even nadenken... De verevening tussen gemeenten. De gemeente die wel terreinen uitgeeft,
52 als ze al wat uitgeven, dat ze moeten verevenen binnen de regio. Dat is niet van de grond
53 gekomen, dat was een stap te ver.
- 54 I. Waarom was dat een stap te ver?
- 55 R. De ene gemeente wou niet bijdragen aan de uitgifte van een andere gemeente. Op die
56 manier werd niet door de gemeenten samengewerkt. Ze hadden niet in de gaten dat het ook
57 financiële gevolgen kon hebben.
- 58 I. In 2014 is het beleid geactualiseerd. In hoeverre heeft dat invloed gehad op het
59 bedrijventerreinenbeleid?
- 60 R. Daar stelden wij de vraag: Wat zijn de bedrijventerreinen die het beste in aanmerking komen
61 voor uitgifte? Voor bedrijventerreinen die afgerond waren en waar een bestemmingsplan
62 van was, maar niet tot ontwikkeling kwamen. Daar zijn keuzes voor gemaakt, waarbij de
63 gemeenten ook hebben bijgedragen. Zo van; die terreinen gaan we niet ontwikkelen, die ook
64 niet, maar die weer wel uitgeven. In zoverre zijn er nieuwe afspraken gemaakt dat gevolg had
65 voor het beleid. Ook is er een afspraak gemaakt dat er geen nieuwe bedrijventerreinen bij
66 komen, planologisch gezien.
- 67 I. Wat is de stand van zaken betreffende het provinciale herstructureringsprogramma? Is er
68 een nieuw programma opgezet?

- 69 R. Nee.
- 70 I. Waarom niet?
- 71 R. Aan de ene kant had de provincie krappe financiën. Er was minder beschikbaar. Dat aan de
72 ene kant. Aan de andere kant lag de nadruk niet meer op de herstructurering van
73 bedrijventerreinen, maar deze kwam veel meer te liggen op het proberen om de vraag en
74 aanbod in evenwicht te brengen. Toen er uitgifte was, kon er geherstructureerd worden.
75 Zolang er geen uitgifte is, ligt de nadruk niet op herstructureren.
- 76 I. Dus de grote kwaliteitsslagen worden niet gemaakt?
- 77 R. Er worden wel kwaliteitsslagen gemaakt. Van de gronden die wel uitgegeven zijn, moet dat
78 wel voldoen aan de vraag. Anders geef je helemaal niets meer uit. Maar we kijken niet meer
79 naar terreinen die nog niet volledig zijn uitgegeven. Zeg maar een soort onderhoud.
- 80 I. Er zijn uiteindelijk twee bedrijventerreinen geherstructureerd vanuit het PHP. In hoeverre
81 wordt de herstructureringsingrepen gemonitord?
- 82 R. Zo ver dat wij vragen naar een inhoudelijk eindverslag en een financiële eindafrekening.
83 Daarmee kunnen wij volgen of het project daadwerkelijk is uitgevoerd. Daarnaast hebben wij
84 geen monitoring; van hoeverre blijft de kwaliteit gewaarborgd. Dat vinden wij de
85 verantwoordelijk van de gemeenten zelf en de ondernemers van de bedrijventerreinen.
- 86 I. De verouderingsaspecten worden enigszins bij mee genomen bij het IBIS. De gemeenten
87 leveren dit aan. Wat doet de provincie met die cijfers?
- 88 R. De provincie kijkt naar de herstructurering en veroudering. Maar wij bemoeien ons niet meer
89 mee, of hebben daar geen actieve rol meer in. Dat is de verantwoordelijk van de gemeente
90 zelf geworden.
- 91 I. Is het wenselijk dat de provincie dit wel doet?
- 92 R. Vanuit de optiek van de gemeente wel. Want dat betekent dat de provincie er financieel bij
93 betrokken is. Op het moment dat de provincie er geen middelen voor heeft, dan is het niet
94 wenselijk want dan kan de provincie haar rol niet gaan waarmaken. Wel kunnen wij helpen
95 met expertise om te kijken op welke wijze een herstructurering vorm kunnen geven. Daar
96 wel bij. Denk aan parkmanagement, aan het opzetten van een ondernemersfonds. Maar daar
97 houdt onze rol ook zo'n beetje op.
- 98 I. In hoeverre wordt parkmanagement aangedragen aan de gemeenten?
- 99 R. Wij hebben een budget om dat initiatief op gang te brengen en dat stellen wij beschikbaar.
100 Gemeenten die actief is het ontplooiën van parkmanagement kan bij ons aankloppen voor
101 ondersteuning.
- 102 I. Zijn er ook gemeenten die niet gebruik maken van parkmanagement?
- 103 R. De gemeenten die vooral actief zijn met parkmanagement zijn de gemeenten met grote,
104 regionale bedrijventerreinen. Groningen, Leek, Veendam, Stadskanaal, Winschoten, Old

- 105 ambt, Hoogezand. Daar zijn initiatieven van de grond gekomen. Seaports Groningen is er ook
106 mee bezig. Maar de kleinere gemeente zoals Winsum, Grootegast, Zuidhorn ontplooiën
107 minder snel parkmanagement.
- 108 I. Naar mijn idee is parkmanagement opgestart in Leek rond 2010, maar het is inmiddels
109 opgegeven.
- 110 R. Oké, is dat opgeheven? Ik dacht het zo'n twee jaar geleden nog actief was. Maar dat bestaat
111 dus niet meer?
- 112 I. Op basis van het interview met de gemeente Leek blijkt dat het is opgeheven. Er was geen
113 energie meer voor.
- 114 R. Dat is jammer. Dat geldt voor meer, want ze hebben moeite met de financiering. Dat komt
115 omdat het bedrijfsleven zelf voor financiering moet zorgen. Die vindt het meer een rol van de
116 gemeente.
- 117 I. De provincie heeft daar een budget voor beschikbaar gesteld. Is dat alleen voor het aanjagen
118 van parkmanagement, maar niet voor het houden van?
- 119 R. ja, alleen voor het aanjagen.
- 120 I. Dus als het eenmaal is opgesteld, dan heeft de provincie geen middelen beschikbaar
121 daarvoor?
- 122 R. Precies...
- 123 I. Dan nog het IBIS, in hoeverre heeft dat invloed gehad op de besluitvorming? Bijvoorbeeld de
124 regio heeft kwaliteitsambities opgesteld. De provincie ook met het PHP. In hoeverre heeft
125 het IBIS daar aan bij gedragen?
- 126 R. Niet echt. Het IBIS zelf niet. Wij gebruiken IBIS alleen ter ontwikkeling van nieuwe
127 bedrijventerreinen. Want we controleren daarmee of het logisch is of een gemeente een
128 ontwikkeling aangaan. We gebruiken het ook voor de uitgifte per jaar en hoeveel van de
129 voorraad beschikbaar is binnen de provincie. Wij gebruiken het wel voor een
130 herstructurering, waarbij we kijken in hoeverre de bedrijventerreinen naar voren komen en
131 of ze door de gemeente zo worden gemeld. Zo wordt het aangegeven door de gemeente of
132 er een herstructurering moet plaats vinden. Je ziet zelf ook dat de gemeente het
133 langzamerhand steeds meer invult, qua herstructurering, maar het is wel geleidelijk aan. De
134 gemeente had zelf ook niet die inzichten.
- 135 I. Ja, om daar op terug te komen. In het IBIS is een bepaalde beoordeling of een terrein
136 verouderd is of niet. Dat komt niet overeen met de terreinschouwen die STEC heeft gedaan.
- 137 R. Niet volledig. Dat klopt.
- 138 I. Euvelgunne, Oosterhoogebrug, Sappemeer Oost-oud zijn volgens het IBIS verouderd en
139 volgens de terreinschouwen zijn deze niet verouderd, maar is Hoendiep juist wel verouderd.
140 Hoe komt dit?

- 141 R. Door verschillende soorten inzichten van een onderzoeksbureau en van de gemeente. Een
142 onderzoeksbureau bekijkt het vanuit de optiek van een gebruiker. De gemeente kijkt vanuit
143 de optiek van een bestuurder. In hoeverre een ingreep in publieke sfeer moet plaats vinden.
- 144 I. De terreinschouwen van 2008/2010, daarvan zei u dat de provincie de aanjager was. In
145 hoeverre heeft de provincie invloed gehad bij het proces van schouwen?
- 146 R. Wij hebben STEC vanuit een aanbesteding aangesteld. In die opdracht stond wat ze na
147 moesten kijken. Dat hebben ze gedaan en daarvan hebben ze een rapport opgeleverd.
- 148 I. Hebben zij zelf de bedrijventerreinen geselecteerd?
- 149 R. Nee, van ons en de gemeente hebben zij de bedrijventerreinen gekregen om te schouwen.
150 Wij vonden het belangrijk dat grote bedrijventerreinen aan te geven, omdat daar de opgave
151 naar onze mening het grootste zou zijn. Die terreinen hebben ze geschouwd. Wij hebben wel
152 de criteria gegeven dat een terrein minimaal 5 hectare moet hebben. Ze moeten in de
153 kernzone liggen. Dat soort zaken. Ook hebben wij aangegeven dat er gekeken moet worden
154 naar het draagvlak van ondernemers voor een herstructurering.
- 155 I. Als er geen draagvlak zou zijn, zou STEC dan geen terreinschouw doen?
- 156 R. Nee, wel een terreinschouw, maar ze gingen vragen of de ondernemers hinder zouden
157 hebben aan de kwaliteitsslagen.
- 158 I. Wat mij opviel van het PHP is dat wordt gerefereerd naar een onderzoek van STEC 2010. In
159 het PHP wordt een duidelijke stelling ingenomen dat een bedrijventerrein verouderd is. Of
160 ruimte, economisch, technisch, etc. Dat wordt niet gedaan bij de terreinschouwen van 2009.
161 Heeft de provincie die stelling of oordeel zelf ingenomen van de hoofdoorzaken?
- 162 R. Nee, wij hebben gekeken naar de kwalitatieve achteruitgang. Naar wat er verbeterd moet
163 worden. Wij hebben gekeken vanuit een projectvorm. Wat moet er gebeuren, wat zijn de
164 financiële ingreep? Het ging ons niet om de theoretische oorzaak. In ons PHP wordt het wel
165 geschetst in een theoretisch kader, wat zijn de oorzaken van de achteruitgang. Maar je ziet
166 vaak dat in de praktijk de oorzaken in elkaar doorlopen.
- 167 I. Inderdaad, wat betreft de hoofdoorzaken. Dat betrof de veroudering. Vervolgens een aantal
168 vragen over de besluitvorming van het beleid. Nu heeft de provincie Groningen binnen de
169 regio Groningen – Assen een aantal criteria opgesteld. De levensfase, staat van gebouwen en
170 openbare ruimte, de leegstand en het economisch belang van het terrein. Heeft de provincie
171 die criteria opgesteld?
- 172 R. Ja.
- 173 I. Welke criteria heeft de meeste invloed gehad op het selecteren van een terrein?
- 174 R. De economische positie. De werkgelegenheid of de terreinen die daar op zitten.
- 175 I. Veroudering is daarin niet expliciet genoemd. In hoeverre is de verouderingsstatus van
176 belang?

- 177 R. Natuurlijk moest er een herstructureringsopgave zijn op het terrein. Dat is onderzocht. Maar
178 voor de terreinen die in aanmerking kwamen hebben wij gekeken of zij voldoen aan de
179 criteria. Uiteindelijk hebben wij gezien dat er 6 projecten zijn uitgevoerd.
- 180 I. Welke 6?
- 181 R. Hoendiep van Groningen. Industrieweg Veendam, Nijhuizenweg Veendam...
- 182 I. Binnen de regio ook? Alleen Hoendiep?
- 183 R. Alleen binnen de regio Groningen Assen was Hoendiep. Verder niet.
- 184 I. En die heeft destijds middelen ontvangen van het PHP?
- 185 R. Ja. Andere projecten zijn Veendam, Winschoten en Pekela. Als je dat verder wil weten, dan
186 kan ik dat opzoeken en naar je mailen.
- 187 I. Graag. Welke actoren hebben invloed gehad binnen de besluitvorming?
- 188 R. De gemeente heeft de aanvraag ingediend. Wij hadden de schouw laten maken. Zo lag er een
189 herstructureringsopgave. Wij hebben het PHP regeling opgesteld, wat door de Staten is
190 ingestemd in 2010/2012. Toen is de subsidie regeling gelopen waar de gemeente zich op
191 heeft ingeschreven en zijn zelf met de projectvoorstellen gekomen.
- 192 I. En u toetst vervolgens de criteria.
- 193 R. Ja correct. Wij toetsen de criteria.
- 194 I. Zodoende staan in het PHP van de periode van 2009-2013 vier terreinen. Hoendiep,
195 Stadsbedrijvenpark, Netam en Bitseveld. Voor de periode 2014-2020 nog eens 11 terreinen.
196 Ik was benieuwd waarom bepaalde terreinen zijn geselecteerd. Op basis van de criteria heb
197 ik een lijst opgesteld van terreinen die zijn geschouwd. Zo komt Industrieweg Paterswolde
198 naar voren als het meest verouderd. Die zou in 2014-2020 geherstructureerd worden, maar
199 is uiteindelijk niet gebeurd. Weet u ook waarom?
- 200 R. Geen idee, want dat ligt in Tynaarlo provincie Drenthe. Dan zou je bij mijn collega's moeten
201 zijn.
- 202 I. Ja, dat heb ik ook gedaan.
- 203 R. Ik ga er zelf van uit dat de ondernemers zelf geen noodzaak voor revitaliseren niet zo hoog
204 achten. Of dat de gemeente zelf de financiering niet rond hadden. In de regel zijn dat de
205 oorzaken dat iets van niet van de grond komt.
- 206 I. Dus ondernemers en de financiering.
- 207 R. Ja, zoiets verwacht ik.
- 208 I. Daarnaast zou Diepswal eerder in aanmerking komen dan Bitseveld (provincie Drenthe). Op
209 basis van de criteria zou Diepswal meer verouderd zijn dan Bitseveld, maar die is niet
210 geselecteerd. Hoe komt dat?

- 211 R. Omdat de gemeente Leek de Netam-locatie heeft aangedragen als urgent. Die locatie had
212 een veel hogere prioriteit. Dat heeft te maken met de ligging, de entree van de bebouwde
213 kom van Leek. Bij de rotonde. Het was een rotte puist die het aanzicht van de bedrijven
214 stoorden. Ze waren toen in gesprek met een investeerder. Zo hoopte men de
215 herontwikkeling van het gebied rond te krijgen. Dat is niet van de grond gekomen. Omdat de
216 Netam-locatie een transformatie werd van een bedrijventerrein naar woningbouw, waardoor
217 het niet meer in aanmerking kwam voor PHP-middelen. Daarin had de investeerder meer
218 behoefte. Vanuit de herstructureringsmiddelen van bedrijventerreinen werkten wij naar een
219 herprofilering voor een andere economische functie. Zou je er een kantorenlocatie van
220 maken dan is dat akkoord. Maar een woningbouwlocatie, wat niets met de economische
221 ontwikkeling doet, dan moeten de ontwikkelaar dat zelf financieren.
- 222 I. Duidelijk. De gemeente Leek heeft Leeksterhout geselecteerd. Voor de periode van 2014-
223 2020.
- 224 R. Dat heeft te maken met de Jager-locatie.
- 225 I. Jager is inderdaad gesitueerd op Leeksterhout. Maar destijds heeft STEC-groep geen
226 terreinschouw gedaan op Leeksterhout.
- 227 R. Dat komt omdat Leeksterhout is ontwikkeld en uitgegeven in de jaren '97. Toen STEC haar
228 schouw deed lag Leeksterhout er goed bij. Het was op aangegeven van de gemeente Leek,
229 waardoor Leeksterhout niet is meegenomen. Nadat de locatie van Jager wel naar voren
230 kwam als revitaliseringslocatie, omdat Dusseldorp – de eigenaar van Jager - daar plannen had
231 om de locatie te ontmantelen. Het is een sloopbedrijf, op het moment dat het bedrijf daar
232 stopt, dan zou je de locatie tot herontwikkelingen moeten brengen anders gaat niemand
233 daar zitten vanwege milieu verontreinig. Op die wijze is het naar voren gekomen voor een
234 revitalisering. Het is maar een klein onderdeel van Leeksterhout.
- 235 I. Dus kan je stellen dat het kleine onderdeel eerder is geselecteerd op basis van een
236 realistische planning, dan door de verouderingsstatus.
- 237 R. Ja.
- 238 I. Dat brengt mij tot het volgende. De provincie Drenthe heeft voor zelfde regio andere criteria
239 opgesteld. Bent u daar mee bekend?
- 240 R. Ik weet zo niet wat daar in staat.
- 241 I. Dat is een bepaalde focus (realistische planning), de regionale functie van het terrein...
- 242 R. Ja, dat noemen wij de economische functie.
- 243 I. Een vliegwielt, waarvan de kwaliteitsimpuls iets ingang brengt en er wordt o.a. getoetst op
244 duurzaamheid. Hoe komt dat de provincie Drenthe voor dezelfde regio andere criteria heeft
245 opgesteld? Is daar een wrijving binnen geweest?
- 246 R. Nee, want wij hebben ook gekeken naar duurzaamheid. Dat staat in de projectaanvraag voor
247 het krijgen van subsidie. In de subsidie uitwerking hebben wij het wel opgenomen, wellicht

- 248 niet bij de voorbereiding van de schouw. Maar wij keken wel naar het economische effect
249 van het bedrijventerreinen. Wat is het belang voor de economische structuur?
- 250 I. Wat mij opviel is dat de criteria van de provincie Drenthe minder te zijn gebaseerd op een
251 verouderingsstatus, die van Groningen meer. Is er destijds een overweging geweest, dat de
252 provincie heeft gesteld dat het gebaseerd moet worden op basis van de aanpak van
253 veroudering?
- 254 R. Wij wilden zeker weten dat het een kwaliteitsimpuls voor het terrein was. Dat veroudering
255 niet in stand wordt gehouden of nog verder achteruit gaat. Waardoor je nog grotere trek
256 krijgt naar nieuwe terreinen. Zo wouden wij bestaande terreinen een kwaliteitsimpuls bieden
257 dat de trek naar nieuwe terreinen wordt verminderd. Dat is een hele belangrijke reden
258 geweest.
- 259 I. Uiteindelijk begrijp ik dat drie projecten zijn geherstructureerd. Dat zijn Hoendiep,
260 Stadsbedrijvenpark en Bitseveld. Zijn de herstructurering inmiddels afgerond?
- 261 R. Ja. In Assen zijn nog wel werkzaamheden, aangezien ik vaak door Assen rij. Ik weet alleen niet
262 of dat te maken heeft met de FlorijnAs of met de herstructurering. Maar ik heb het gevoel
263 dat het in elkaar over loopt. Bitseveld weet ik niet, daarvan ben ik niet op de hoogte.
- 264 I. Doet de provincie een evaluatie?
- 265 R. Ik ben daar van de provincie Groningen, waar wij een inhoudelijk eindrapportage en
266 financiering hebben opgevraagd voor Hoendiep. Roden en Assen die verantwoordelijk ligt bij
267 de provincie Drenthe. Daar bemoeien wij ons niet mee, dat zijn gescheiden onderdelen.
- 268 I. Heeft de provincie de eindrapportage gekregen van Hoendiep?
- 269 R. Ja, dat hebben wij gekregen. Die kan je bij de gemeente Groningen opvragen.
- 270 I. Wat ik alsnog zag is dat er een verschil is met de methodiek voor het toekennen van
271 subsidies. Drenthe verdeelt een vast budget over de regio's en Groningen biedt een subsidie
272 aan van maximaal 30% van de kosten.
- 273 R. Nee, als je de subsidieregeling nakijkt dan hebben wij wel een vast budget, van zoveel
274 miljoen voor de regio Groningen, zoveel miljoen voor andere regio's en een x bedrag voor de
275 overige projecten in de provincie. Zo hebben wij dat verdeeld. Van de projecten die zich
276 voordeden boden wij maximaal 30% aan. Dat klopt.
- 277 I. Dan heb ik dat over het hoofd gezien. De provincie heeft aanjaag geld beschikbaar gesteld,
278 weet u welke gemeenten dat hebben gekregen?
- 279 R. Veendam... Menterwolde, Pekela, Stadskanaal, Old ambt.
- 280 I. Voornamelijk gemeenten buiten de regio. Binnen de regio geen één?
- 281 R. Nee, dat komt omdat de gemeente Groningen tijdens de subsidieregeling de
282 projectformulering al rond. Dus daar gaan wij niet achteraf nog geld beschikbaar voor stellen.

- 283 I. Oké. Maar is het ook niet voor het opgang brengen van onderzoek?
- 284 R. In Old ambt, Veendam, Stadskanaal hebben ze gebruik gemaakt van de schouw van STEC.
285 Daar zijn ze verder mee gegaan, naar de ondernemersvereniging. Is er wat mee te doen? Dat
286 heeft men bij de bedrijfsverenigingen aangevraagd. Is er behoefte om de
287 verouderingsopgave te lijf te gaan. Hoe ziet het er uit en wat zijn de kosten er van? Daarvoor
288 is het aanjaag geld gebruikt. Dus de betrokkenheid van de ondernemers. Die subsidie is
289 gebruikt om draagvlak onder de ondernemers te creëren.
- 290 I. Hoe is dat gedaan?
- 291 R. Ze hebben vaak, drie tot zes bijeenkomsten de opgave benoemt en uitgewerkt.
- 292 I. Dus het aanjaaggeld is gebruikt om die bijeenkomsten op te zetten.
- 293 R. Ja, dat is door een externe adviseur gebeurd.
- 294 I. Dan de laatste vraag, een persoonlijke mening. Men houdt zich niet meer bezig met het
295 actief revitalisering. Is dat een gewenste ontwikkeling?
- 296 R. Ik denk het niet. Wellicht moet het niet gebeuren door zware ingrepen. Waardoor je
297 financieel beroep moet doen op partijen. Maar je moet meer actief zijn. Je rol als overheid is
298 meer het stimuleren, het aanjagen van ontwikkelingen waarbij de kwaliteit van de
299 bedrijventerreinen gewaarborgd blijft. Dus als provincie vind ik dat je daar betrokken bij
300 moet blijven. Om bijvoorbeeld parkmanagement een positie te geven. Doe je dat niet dan
301 verlies je de betrokkenheid bij het in stand houden van de bedrijventerreinen.
- 302 I. Nu parkmanagement bij de gemeente Leek op een laag pitje lift, zou de provincie daar actief
303 achter aan moeten?
- 304 R. Nee, dat is een rol wat bij de gemeente thuis hoort. Als de gemeente die rol niet oppakken,
305 dan moeten ze dat niet doen. Wij kunnen als provincie niet op die stoel zitten om het te gaan
306 aanjagen. Het onderhoudsbudget liggen in de publieke sfeer bij de gemeente en niet bij de
307 provincie. Dus de gemeente moet haar rol daar in vervullen.
- 308 I. Dus de taak voor kwaliteitslagen is verschoven van de provincie naar de gemeente? Waar de
309 provincie in eerste instantie de aanjager was, is nu de gemeente dat?
- 310 R. Ja, maar van ouds lag die rol ook bij de gemeente. Maar wij hadden financiën beschikbaar.
311 Dat doen wij niet meer.
- 312 I. Zou in de nabije toekomst dat wel kunnen?
- 313 R. Ja, dat hangt van de colleges af. Of zij daar beleid voor willen maken.
- 314 I. Zou dat gewenst zijn?
- 315 R. Nee, want ik ben van mening dat de gemeente daar meer verantwoordelijkheid moeten
316 pakken. Op het moment dat de gemeente dat doet, en problemen verwachten, daar eerder

- 317 actieven mee om gaan en meldingen van maken bij de provincie. Hoe kunnen wij dingen
318 oplossen?
- 319 I. Dan ligt de taak meer bij de gemeente.
- 320 R. De gemeente moet dat doen, waarop de provincie kijkt of wij hen daar mee kunnen helpen.
321 Mocht dat andersom zijn, dan gaan wij de gemeenten taken opleggen, terwijl de
322 verantwoordelijk daar niet ligt.
- 323 I. Goed. Dat betref mijn vragen. Heeft u nog opmerkingen of zaken die niet aanbod zijn
324 gekomen?
- 325 R. Ik zou graag je scriptie willen lezen, nog voor dat je het definitief maakt zodat ik tips of
326 aanvullingen kan geven.
- 327 I. Dat zal ik doen.
- 328 R. Heb je nog vragen, kom dan bij mij terug.
- 329 I. Super. Hartelijk bedankt dat wij het interview zo telefonisch konden afnemen. Ik zou u ook
330 graag een fijne vakantie toewensen.
- 331 R. Van hetzelfde en succes met het afronden van je scriptie.

